

საპროფესიო ინფორმაცია, 2022

მასწავლებელი

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის გამოცემა

პროფესიული ჟურნალი „მასწავლებელი“ გამოდის ორ თვეში ერთხელ.

მთავარი რედაქტორი:

ნატო ინგოროყვა

რედაქტორები:

მანანა ბოჭორიშვილი,
ნანა მაჭავარიანი

სტილისტი:

ირმა ტაველიძე

დიზაინი:

ბესიკ დანელია

მხატვარი:

მამუკა ტყეშელაშვილი

კორექტორი:

ქეთევან ნიკოლეიშვილი

ნომერზე მუშაობდნენ:

იუნონა გურული,
ცოტნე ავსაჯანიშვილი,
მიშა ბახსოლიანი,
ფიქრია ყუშიტაშვილი,
ლევან ლორია, გურო დავითიძე,
ირმა კახურაშვილი,
გიორგი შერვაშიძე,
სოფო გოგალაძე, მარიამ კაშია

საკონტაქტო ინფორმაცია:

მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი.
მისამართი:

თბილისი, სანდრო ეულის ქ. 5,
ელ. ფოსტა: info@tpdc.ge

ჟურნალში გამოყენებულია შრიფტი:
FuturaBook Geo. ავტორი: კობა ჟურტიანიძე.
ყველა უფლება ეკუთვნის ავტორს.

ჟურნალში გამოქვეყნებულ პუბლიკაციებში გამოთქმული ზოგიერთი მოსაზრება, შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრისა და „მასწავლებლის“ რედაქციის შეხედულებებს. ცალკეულ სტატიაში დასახელებული ფაქტების უტყუარობაზე პასუხისმგებელია სტატიის ავტორი.

ISSN 1987-6149 UDC 371.1
მ-374

WWW.TPDC.GE

იუნონა გურული

2 | საყვანადი
გენიანული სიტყვა

ბნო დახითიქა

28 | სომეხა

ცოტნე ავსაჯანიშვილი

6 | უახდესი ისტორია

ირმა კახურაშვილი

33 | რატომ არ მოვკვდი
მეო?

მიშა ბახსოლიანი

12 | გეოგრაფიკული

გიორგი შერვაშიძე

38 | ჰეი, ფიგურაჟა

ფიქრია ყუშიტაშვილი

16 | არჩევანი

სოფო გოგალაძე

43 | დიდა გეოგრაფის,
მეგობრებო ანუ
GUTEN MORGENFREUNDE

ლევან ლორია

22 | პირველყოფილი

მარიამ კაშია

47 | სკოლის დღე

იუნონა ბუჩუქი

საყვარელი ბერბანული სიტყვა

„შენი საყვარელი გერმანული სიტყვა რა არის, რეჰამ და რატომ?“ ვსვამ დღევანდელი გაკვეთილის პირველ შეკითხვას და გუშინდელ სიზმარზე ვფიქრობ, რომელმაც ყვირილით გამაღვიძა და გარიჟრაჟიან ქერს მიშტერებულს ამოვარდნილი გულისცემა მათვლევინა.

რეჰამს უმთვარო ღამესავით შავი, უმეტეს დროს ძირს დახრილი თვალები აქვს, თითქოს მზერის გაცვლის დროს საკუთარი თავის გაბნევა-გაფანტვის ემინია. თუ გაგიმართლა და გაგიღიმა, ვარსკვლავებსაც აგიციმციმებს წამიერად, სანამ ისევ დაუშვებს ნერვიულად მოხამხამე ქუთუთოების ფარდას.

„Heimweh, ნოსტალგია“, მპასუხობს რეჰამი, „იმიტომ, რომ ზუსტი თარგმანი სახლის ტკივილია. მე ვიცი, რას ნიშნავს ეს.“

რეჰამი სირიიდანაა. ის ომს გამოექცა. ოჯახის 5 წევრიდან საკუთარი თავილა დარჩა.

„და შენი, ანჟეი?“, ვცდილობ, ხმაში გაჩენილი ბზარი ფურცლების შრიალით გადავფარო. სიზმრის ნარჩენები თითქოს სასაზე მაქვს აკრული და სუნთქვაში მიშლის ხელს.

ანჟეი პასუხის გაცემის ნაცვლად, რა თქმა უნდა, მიბღვერს. ის ყველას უბღვერს და თუ არ ჩხუბობს, დუმს. წარბებქვემოდან მათვალაიერებს მტრული მზერით. ვხედავ, როგორ უბტის მარცხენა მუხლი მაგიდის ქვემოთ. მუშტად შეკრულ ხელებსაც ვხედავ მაჯაზე ახლადმეხორციებული ჭრილობებით.

„Rachsüchtig, შურისძიების წყურვილზე დამოკიდებული“, მპასუხობს მოულოდნელად, „ახსნა, მასწ, რატომ?“ დანის წვერივით მობჯენილ თვალებში არაბავშვური ირონია ეღვრება.

ანჟეი პოლონელია. ის ლოთ და მოძალადე მამას გამოექცა დედასთან ერთად, რომელსაც წასვლა არ უნდოდა, სანამ 12 წლის

შვილმა ვენები არ გადაიხსნა მის თვალწინ.

ვდგები და ფანჯარას ვაღებ. ყლუპი ჰაერი აღარაა ოთახში. სამაგიეროდ ამბებია იმდენი და ისეთი, სიკვდილივით ვერსად გაექცევი.

„მოიცა, ამდენი უცხოელი გყავს კლასში? გერმანიაც წალეკეს, ხო, მაგ უჯიშობებმა?“ ბოლო სიტყვა, რა თქმა უნდა, არავეროპელ და არამერიკელ, მისივე თქმით, „მურთხ“ უცხოელებს ეხებათ.

„კარგი, რა, ნოდარ“, გამზრდელი ბიძის აღზრდაზე კარგა ხანია ხელი ავიღე, მაგრამ ხანდახან ისე მიშლის ნერვებს, ლამის ტელეფონი შევაღწეო კედელს, „ისედაც ცუდ ხასიათზე ვარ.“

„მოხდა რამე?“ წაშეი ისეთი ხმა უბღება, ისევ ხუთი წლის ანგიანი გოგო მგონია თავი.

„არაფერი. უბრალოდ ჩემი ნერვული სისტემა არაა მგონი მასწავლებლობისთვის სარგისი.“

„ჰოდა, წამოდი უკან!“, საზეიმოდ, ლამის ყიჟინით დასჭყქა, „ისედაც დროა, ოჯახის შექმნაზე იფიქრო და სხვისი შვილების გარდას არ გადაჰყვე! საკუთარი არ გინდა? ათასჯერ მითქვამს, ქალს თავისი ვალი აქვს ქვეყნის და ერის წინაშე მოსახდელი.“

ღმერთო! ახლა ამ „პლასტინკას“ ჩართავს და აღარ გამორთავს. უსიტყვოდ ვთიშავ ტელეფონს. ხვალ შემოვირიგებ. დღეს ამის თავი არ მაქვს.

„ტამინა, შენ რას გვეტყვი, რომელი სიტყვა მოგწონს ყველაზე მეტად?“

ტამინას ჭრელი თვალეხი აქვს, წინწკლებიანი ზღვის კენჭები- ვით, რომლებიც სწორად სველდებიან. მჭიდროდ გაკრული, მუქი ფერის თავსაბურავიდან თმის ღერიც კი არ უჩანს. რატომღაც მგონია, რომ დატალღული, რბილი, მზინავი თმა აქვს, რომელიც მხრებზე ეფინება სახლში მისვლისთანავე. სიზმარშიც ასე თმაგამ- ლილი ვნახე.

„Entscheidungsfreiheit. გადაწყვეტილების მიღების თავისუფ- ლება“, მპასუხობს წკრიალა ხმით, თითქმის უაქცენტოდ, და ისე მილიმის, გეგონება, ცხოვრებამ ერთხელაც ვერ ატკინა გული.

ტამინა ავლანეთიდანაა. სამშობლოდან იმ რეჟიმს გამოექცა, გოგობისთვის რომ სჯის. ის ყველაზე უმცროსია თავის 7 და-ძმას შორის და პირველი, ვინც სკოლაში წავიდა.

„და შენი, რომანი?“ ვეკითხები შემდეგს და სუნთქვას ვიკავებ, რომ ღრიალი არ დავიწყო.

რომანი არავის უყურებს თვალეხში. არასდროს. შემთხვე- ვით თუ დაიჭერ ხმაურისგან დამფრთხალი ხვლიკით გაქცეულ მხერას. აკურათულად დაგარცხნილი, შავი, ლაპლაპა თმა აქვს. არ ძიძგილაობს, არ ჩხუბობს, არ თამაშობს. ჩემზე გაწკრივებულ-და- უთოებულ ტანსაცმელი აცვია დღის ბოლოსაც კი.

„Berührung Angst. შეხების შიში“, ისე ხმადაბლა მპასუხობს, უფრო ვხვდები, ვიდრე მესმის სიტყვა.

„ახლავე მოვალ, სასწრაფო დასარეკი მაქვს. ბოდიშს გიხდით“, ვამბობ ხრიალით და თავპირისმტვრევით ვტოვებ კლასს.

რომანი ინდოელია. მისი ოჯახი ხელშეუხებელთა კასტიდანაა. ის იმ საზოგადოებას გამოექცა, რომელსაც მხოლოდ ექსკრემენტები და ნაგავი ემეტება მისნაირებისთვის. „დედაჩემი ყველაზე ლამაზი ქალია. როგორ შეიძლება სილამაზე ხელშეუხებელი იყოს?“, მკითხა მან ერთხელ და მე არ ვიცოდი, რა მეპასუხა.

„საშინელი სიზმარი ვნახე გუშინ. ვითომ კლასში ვიდექი და გაკვეთილს ვატარებდი, უცბად მიწისძვრა დაიწყო და ბავშვებთან ერთად ჩავიშარე უზარმაზარი ლოდების ქვეშ“, წყლის მაგივრად ქეთოს ვუყვები სიზმარს, „ნეტა, რას უნდა ნიშნავდეს?“

„დაიცა, გადმოვიღებ ახლა ეფრემ ვერდის“, ისე იცინის, ლამის სასა უჩანს სკაიპში.

„ნეტა, შენ როდესმე დასერიოზულდებოდე...“

„მე მეუბნები მაგას? ამხელა ვალდორფი ქალი გდიხარ შუაგულ ევროპაში და სიზმრების ახსნას მთხოვ“, ამან ერთი თუ დაიწყო სიცილი, ხო ველარ ჩერდება.

„ვალდორფი კი არა, სერიოზულად ვფიქრობ რამე სხვა სამსახუ- რის მოძებნას.“

„ხო არ გააფრინე? ესაა, ძლივს ვიპოვე ჩემი მოწოდება და ეს ბავშვები შვილებით მიყვარსო? დაიცა, მოხდა რამე?“ სიცილი წაშში მოსხიპა და სათვალე დაკოსებული დაკვირვებით მათვალე- ერებს.

„მოხდენით არაფერი, უბრალოდ, ძალიან ვითრგუნები ხანდა- ხან. დღეს თემად გვექონდა „ჩემი საყვარელი სიტყვა“ და ისეთები თქვეს, სიზმარივით ჩაქვესკენლად“

„Steuererklärung-ს ეგენი არ გეტყოდნენ და სხვა რაზე უნდა ჩაქვესკენლდე გერმანიაში.“

არა რა, ამის გამოსწორება არ იქნება.

„შენი ჯერია, აჰმად“, უნებლიე ხვნეშით ამოვიკითხე სახელი. მგონი, ესეც იყო სიზმარში, არა?

აჰმადი სხვებზე 2-3 წლით პატარა გეგონება, ოთახში შემოფრე- ნილი ჩიტი, რომელიც კედლებს აწყდებდა და გასასვლელის ძებნაში ფრთებს იღებდა. გამხდარია, ლამის მსხვერველადი. მუდმივად აწუ- რული მხრებიდან მყიფე ძვლები აქვს ამოჩრილი. წერის დროს თავს ხრის და წვრილ, უმწეო კისერს ამიშვლებს.

„Vorgeschmack“, ამბობს ის, „წინასწარი გემო ყველაზე გემრი- ელი სიტყვაა.“

აჰმადი იემენიდანაა. ის შიმშილს გამოექცა. მისი ოჯახის ყველა წევრი მასავით გამხდარია.

„ჰო, მეც მიყვარს ეგ სიტყვა“, ვამბობ მე და არ ვყვები ჩემი შიმში- ლის ამბებს. სანამ სიაში შემდეგ ვვარს ვეძებ, წყალს არგატანებული სიზმრის ჩარეცხვას ვცდილობ გაცივებული, უშაქრო ყავით.

„და შენი სიტყვა, სალიმ?“

სალიმი გუდიაშვილის დახატულ აბსალომს ჰგავს, უფრო სწორად, მის ბავშვობას. ნუშის ფორმის თვალეხი, ნატიფი ნაკვთები, თხელი ტანი. ფართო, დაუშურებელ ღიმილს მაგებებს, როგორც ყოველთვის, როცა მივმართავ.

„Grenzenlosigkeit – უსაზღვროება“, ამბობს ის ოდნავ ჩახ- ლეჩილი ხმით, „დღეს ცუდ ხასიათზე ხართ, მასწ? საერთოდ არ იღიმით.“

თავს ვაქნევ ერთმანეთზე მსხვერველად მიჭერილი კბილებით და თითქოს სიზმრის ლოდებქვეშ მოქცეული, ზარის დარეკვას ვნატრობ.

სალიმი პალესტინელია, ლაზას სექტორიდან. მისი გამოყვანა როგორღაც მოახერხეს, დანარჩენი ოჯახის წევრები დარჩნენ. შორეულ ნათესავებთან ცხოვრობს უკვე ცხრა თვეა და ყველაზე მეტად დედის გამომცხვარი კუნაფა ენატრება.

„წამო, ხვალ კინოში წავიდე. იმ ვილაც კორეელის თუ ჩინელის ახალი ფილმი გადის, შენ რო გევასება.“

„იმ ვილაც კორეელის თუ ჩინელის...“, გაღიზიანებას მწკლარტე გემო აქვს, ჩემს კოლეგა ანას კი ყველაფრისადმი ზერელე დამოკი- დებულუბა. ვერ ვხვდები, ამას საერთოდ რა უნდა სკოლაში...

„არ მცალია“, ცივად ვიმორებ თავიდან, „ექსკურსიას ვაწყობ კლასთან ერთად.“

„ნეტა, შენ, მოგცლია. დამატებით მაინც გიხდინენ რამეს. არ გეზარება ხოლმე ეს ღონისძიებები და მაგათი უფასოდ დევნა?“ უპაუზოდ ქაქანებს და ქოქოლას მაყრის.

„არა“, გაღიზიანების მატებასთან ერთად მოკლდება პასუხები.

„აბა, მე რა მჭირს. შენზე ბევრად უმცროსი ვარ და ყველაფერი მეზარება“, ყალბად ოხრავს ტელეფონში.

შენზე ბევრად უმცროსს შენზე ბევრად ლამაზი და ჭკვიანი რომ არ დაამატა, მიკვირს. არაფრისმომცემი დიალოგის დასრულებას უზრდელური დუმილით ვცდილობ და რაღაც დროის შემდეგ, მაღლობა ღმერთს, ხვდება, რომ უნდა დამემშვიდობოს და უკმაყოფილო ფრუტუნით ტელეფონი გათიშოს.

ხანდახან როგორ მინდება ხოლმე სადმე, უკაცრიელ კუნძულზე გაქცევა.

„შენ რომელი სიტყვა გიყვარს, ელენე“, ვეკითხები ჩემს ერთადერთ ქართველ მოსწავლეს.

ტურებს იკვნიტს ნერვიულად. ყველაზე ახალია კლასში და ენაც ცუდად იცის. დაბალ ნიშნებზე ტირილს ვერ გადავარჩიე ჯერ. იქ საუკეთესო ვიყავი და აქ ყველაზე სუსტი ვარო, შემომჩივლა ამას წინათ დარდიანი ამოხვნეშით.

„სამაჩაბლო“, მპასუხობს ბოლოს მოკლედ, ყოველგვარი ახსნის გარეშე, და ფანჯარაში იყურება, რომლიდანაც აყვავებული ალუბლის ხე მოჩანს.

დუდუნის ტალღა უვლის კლასს. ვხედავ, მოწაფეების ნაწილი როგორ რგავს თავს მობილურში სიტყვის დასაგუგლად, სანამ ანტონი, დილისცისფერთვალეა, მწიფე თავთავისფერთმიანი გერმანელი, ხმამაღლა აპროტესტებს:

„ეს რა სიტყვაა საერთოდ! იგონებს რაღაცას!“

„არ ვიგონებ. სამაჩაბლო ჩემი სახლია“, იმეორებს ელენე ჯიუტად და თვალები ცრემლით ევსება.

მადლობა ღმერთს, ზარმა დარეკა. ელენეს დარჩენას ვთხოვ, სანამ სხვები ჟრიაშულით კარს აწყდებიან.

„ძალიან პატარა არ იყავი, როცა წამოხვედი?“, ვეკითხები თავდახრილს და თვალბეჭდით ვთვალავ.

„კი, მაგრამ მახსოვს. ჩემი ოთახის ცისფერი კედლები. ფანჯარიდან დანახული ეზო. ბომბორა მახსოვს, ჩვენი ძალი. ჭიშკრის ჭრიალიც...“, ისევ სრუტუნებს.

„რა უცნაურია. ჩემს ოთახსაც ცისფერი კედლები ჰქონდა აფხაზეთში...“, გამბობ ლამის ჩურჩულით და ახლა მე გავყურებ აყვავებულ ალუბლის ხეს.

დამშვიდობებისას დიდხანს მეხუტება. მისი სხეულიდან ჩემში გადმოღვრილი სითბო მახსენებს, რატომ მინდოდა მასწავლებლობა, გულისფიცარზე ტურების მოძრაობით დაწერილი „მადლობა“ კი, გუშინდელი სიზმრის ჩათვლით, ყველა დარდსა და ტკივილს მაგიწყებს.

„საინფორმაციო გამოშვებას სამწუხარო ამბით ვასრულებთ. დღეს, შუადღის 2 საათზე, ბერლინის ერთ-ერთ ცენტრალურ სკვერში შევარდა სატვირთო მანქანა. პირველადი ცნობებით დაიღუპა ექსკურსიაზე მყოფი მეშვიდე კლასის რამდენიმე მოსწავლე და მათი მასწავლებელი. არიან დაშავებულები. ჯერ-ჯერობით უცნობია, იყო თუ არა მძღოლი ნარკოტიკული ან ალკოჰოლური თრობის ქვეშ. პოლიციის

განცხადებით, არ არის გამორიცხული, მომხდარს ტერაქტის კვალიფიკაცია მიენიჭოს.

მძღოლი დაკავებულია, ძიება დაწყებული.

დღეს გაკვეთილი არ გვაქვს.

დღეს მე და ჩემი ბავშვები სახლში ვბრუნდებით.

სოციალური მედიის განვითარების

უახლესი ინსტორია

მტკვარში თბილისელები ბანანა თევზებს ჰგვანან, რომლებსაც ოკეანე მოუწამლეს და სიცოცხლის ბოლო წამებს დამძიმებულე-ბი გულაღმა ატარებენ, სახით მზისკენ. მტკვარი ყველაზე დიდი სერიული მკვლეელია დედაქალაქის ისტორიაში და თუ ოდესმე არსებობას შეწყვეტს, მოწამლული ბანანა თევზებიც მეტ დროს მიიღებენ ფიქრისთვის. აქ ყველა მოწამლული ბანანა თევზი მტკვარს აბარებს საკუთარ სიცოცხლეს. არც ღმერთს და არც მის ბოროტ, წითელ კონკურენტს. მტკვარი უზენაესი ქურუმი, რომელიც სულელებს ატყვევებს და მინგეჩაურში აბამს. სწორედ ამიტომ, არავის უნდა გაკვირვებოდა მტკვარზე მკვდრის პოვნა, ის მკვდარი თვითმკვლე-ლი რომ ყოფილიყო. მაგრამ არ იყო თვითმკვლეელი. თვითმკვლელები ზურგში დანებს ვერ ირტყამენ. მით უმეტეს თორმეტჯერ. ეგეც რომ არ იყოს, ჩვენი მტკვარი ქლიავი მტკვარია. არავის მოუნდება მასთან სამუდამოდ თანაცხოვრება. მტკვარი სულაც არ არის ერთი. მტკვარი ორია, ქლიავი და ის, რომელსაც ტურისტებს ანახებენ. ლამაზი ხიდები მხოლოდ იმ მტკვარს აქვს, რომელსაც ტურისტებს ანახებენ. მოწამლულ ბანანა თევზებს ქლიავ მტკვართან ვერ ნახავთ.

მაისი იყო და იმიტომაცა მზე. ეს სურათი გადაღებულია ათას ცხრაას ოთხმოცდამეტ წელს. ნახე, ყველაფერი წითელია. მზე ხო წითელია და წითელია, იმის ლურჯი კაბაც წითელია და ყველას თვალებიც წითელია, არადა, არც ერთს არ ჰქონდა მაშინ წითელი თვალები. ნეტა, რა ერქვა მაგ ფოტოაპარატს, ყველაფერს რომ აწითლებდა. ყველაზე კომუნისტური ფოტოაპარატი იყო,

ყველაზე არაკომუნისტურ დროში. მაგით მგონი, არც მთლად ლა-რიბები იღებდნენ და მდიდრებს ხო საერთოდ ფეხებზე ეკიდათ, იმიტო, რომ არც შავთეთრი გამოდიოდა და არც ფერადის თავი ჰქონდა. მგონი, ჯერ მეტრო არ იყო გათხრილი ჩვენს უბანში. ჯერ მხოლოდ ფირმა მეტროები არსებობდა. შეიძლება ვცდები კიდევ, ზუსტად არ მახსოვს, მაგრამ თუ იყო, ხო კაი და თუ არ იყო, ესე იგი მართალი ვარ. ახლა რომ დგანან ხოლმე ტბისკორ-პუსელი ბიჭები და მეტროს წინ სიგარეტს ეწევიან, ან ბავშვები რომ ურეკავენ ერთმანეთს, გამოდი, მეტროსთან შევხვდეთო, ეგ ამბავი მკვდარი იყო მაშინ. ან არც იყო მკვდარი და მე არ მახსოვს სწორად. ეგრეც რო იყოს, მაგათ ფეხებზე ეკიდათ მეტრო. ცენტ-რში მარტო ტრამვაით მიდიოდნენ, ან ტროლეიბუსით. ტაქსით არავინ გადიოდა. ისე, ჩვენ საერთოდ არ გავდიოდით ცენტრ-ში. ეს, მარცხნივ რომ დგას, კლუჩატი საროჩკით, რომა გაგუაა. გვერდით ლამაზი გოგო რომ უდგას, ნახე როგორ იცინის, ყველა კბილი თავის ადგილზე აქვს... არც დიდი კბილებია და არც პატა-რა, თან თეთრი... მაშინ სიგარეტს არ ეწეოდა ევა სილაგაძე. ის ორნი, ერთი რომ ჯონ უეინს ჰგავს, ძმები არიან. სოლოლაშვილე-ბი. გაგუა, ევა სილაგაძე და უმცროსი სოლოლაშვილი, სანდრო, ერთ კლასში სწავლობდნენ. ახლაც მახსოვს, ნაირა კალანდა-რიშვილის სადამრიგებლო, მეორე სართულზე, სამასწავლებლო-დან მესამე კლასი, ყავისფერი კარი, მეგრე გაგუამ რო ჩამოილო... ფოტოზე მეოთხე, ვანო სოლოლაშვილი ორი კლასით იყო წინ. ჯონ უეინს პატარა ჰგავდა, ეგ არა. ეხლა რომ უყურებ, დაჭიმულ სიფათზე და შავ როლინგზე საერთოდ არ ეტყობა, მაგრამ სკოლა კინალამ ფრიადზე დაამთავრა. მარტო ფიზიკაში გამოაყოლეს სამიანი. ოთხიანიც შეეძლო, მაგრამ მასწავლებელს უთხრა დე-

ბილი მამაშენიაო და იმან არ აპატია. მერე ისტორიკოსი თუ რა-
 ლაცა გახდა. ომები და სროლა იტაცებდა. სამჯერ ჰქონდა ნანახი
 შესანიშნავი შვიდეული. დანარჩენებმა ვერ მოახერხეს ეგეთები.
 აი, რომა გაგუას სულ ქურდობა უნდოდა და მგონი რაღაც მსგა-
 სი გახდა, მაგრამ მთლად ეგეთიც ვერა. უბანს ვუყურებო იძახდა
 და ჩვენ სულ გვიკვირდა, ეგ რა პროფესიაა, ეგრე ხო ჩვენც
 ვუყურებთო. მერე ეგ ბრახდებოდა, მე სხვანაირად ვუყურებო
 და ჩვენ ვეუბნებოდით, სხვანაირად რა, ნაშაა თუ პასტაიანკაო.
 გულჩვილი იყო რომა გაგუა და მაგიტომ დავრჩით ცოცხლები.
 ამიტომ მიყვარს გულჩვილობა. სიცოცხლეს რაც გინარჩუნებს,
 ყველაფერი გიყვარდება. აი, მაშიდაჩემს ინსულინი უყვარს. მერე
 ქორწილი უნდა გადავუხადო. მაგარი იქნება, ეგ და ინსულინი
 რო არიან საკურთხეველთან. მაშიდაჩემს აცვია თეთრი კაბა,
 ინსულინის შპრიცი კი გახვეულია შავ ნიფხავში. მოკლედ იმას
 შეხედე, უმცროს სოლოლაშვილს, თვალებით ყლაპავს ევას.
 რაღაც ისე ვერაა. არა? მე მასწავლი მაგას? მე ყველაფერი ვიცი,
 შენ უნდა მიხვდე. ვიცი, რომ გტკივა. ალბათ გამოგიცდია და თუ
 არ გამოგიცდია, მაშინ ძმაცაყებიც ჩამოიშორე და გოგონებიც.
 ოდნავ რო გაიზრდები, მერე მაინც მეგობრებს დაუძახებ და ბავ-
 შვის ნათლობის მერე, შეგიძლია აღარც ნახო. რა არის ცხოვრება
 ტკივილების გარეშე? რა არის და უკეთესი ცხოვრება. რაიმე
 პოეტურს ელოდი? მე მგონია, რომ საერთოდ არ ვგავარ ფედ-
 რიკო გარსია ლორკას. ისე, ცხოვრებაში ყველაზე დიდი ტკი-
 ვილი სწორედ ეგაა, უმცროსი სოლოლაშვილი ევას თვალებით
 რომ ყლაპავს, იმიტომ, რომ რომა გაგუას ევასთვის ხელი აქვს
 გადახვეული ისე, როგორც ძმები დებს არ ხვევენ. არ შეიძლება
 ძმაცაყებს რომ ერთი გოგო უყვართ. ეგეთ ძმაცაყობას სინამდ-
 ვილეში ჰქვია - ჰეი, ძმაო, იქით წადი, სამოთხე დაგხვდება... შენც
 გჯერა, რომ შენი ძმაა, მართლა სამოთხეში გაგზავნის, მაგრამ
 მიხვალ და იქ ეშმაკები დაგხვდებიან. ძმაცაყები ერთმანეთს არ
 უტყდებიან საერთო სიყვარულში, მაგრამ ორივე ყოველთვის
 ყველაფერს ხვდება. ან ერთი ასწრებს თქმას და მეორეს თავის
 ქნევა უწევს, გამწარებულს, შეურაცხყოფილს... ისინი ისევე
 ერთად არიან. ისევე ერთად უყურებენ ეროტიკულ ფილმებს,
 ერთად სვამენ თბილისის ზღვან და ერთად იღებენ ფოტოებს
 განგსტერების მზერით. პატარები არიან, მიამიტები... და ამიტომ
 კვლავაც სულელებივით სჯერათ, რომ გვერდით ძმა უდგათ.
 არადა, საშინელებაა კონკურენტი ძმაცაყი. ასე ახლოს არასდ-
 როს გყავს მტერი. რაციონალური მტერი კი არა, ბოროტი მტერი,
 უბრალოდ რომ ეზიზღები და მორჩა. ახლა არ თქვა, მაშინ არც
 არასდროს გყვარებიაო. ძალიანაც გყვარებია, მაგრამ სისულე-
 ლეა იდეალები, რომლებიც გაბოლებენ. ვერც ერთ ძმაცაყს ვერ
 შეიყვარებ ქალზე მეტად. ეგ მასკულინური ზღაპრები მღვდლებს
 მოუყევი. როცა დრო დგება, მოყვასი კი არა, მარტო ევა სილაგა-
 ძე გიყვარს. უფროსმა სოლოლაშვილმა იცოდა, რომ უმცროსს
 ევა. ისიც იცოდა, რომ გაგუასაც ევა. ისიც იცოდა, რომ ევას გაგუა
 უმცროს სოლოლაშვილზე ძლიერად, ლამაზად და საყვარლად...
 მოკლედ, უფროს სოლოლაშვილს ძალიან ეცოდებოდა დედამამიშ-
 ვილი და ძალიან უნდოდა, რომ გაგუა... მაგრამ მერე გაიზარდნენ
 და კიდევ ხდებოდა მათ ცხოვრებაში უცნაურობები.

ფილარმონიაში არა, მაგრამ რომელიღაც სახელოვან დარბაზში
 განათლების სამინისტრო ატარებდა რეპერების კონკურსს. ოლონდ
 ნამდვილების არა. სკოლებში ჩამოიარეს და ვინმე ბავშვს თუ ემინემი
 მოსწონდა, მანდ წაიყვანეს, წამოდით, გარეკეთო. საპატიო სტუმრები
 და ჟიური ბრუკლინიდან იყვნენო ვერ იტყვი, მაგრამ ყველა ბებერი
 ქუთაისელი და კიდევ დედაქალაქის გარეუბნის რეპ-ლეგენდა ნამდ-
 ვილად მანდ იყო. კარგ ჰონორარს გამოდიოდა სამინისტრო. იცოდა
 მინისტრის მოადგილემ, ლეგენდებს რომ ფული არ აქვთ. ნაციონა-
 ლური ჰიპ-ჰოპის ფუძემდებელი, „თეთრი მეფე“ სვამდა ბორჯომს და
 აყოლებდა რძიან შოკოლადს. განათლების სამინისტრო აზრზე არ
 იყო, რა უყვარდათ რეპერ სტუმრებს. თუმცა ისიც სათქმელია, რომ
 სახელმწიფო სახსრებით პლანს მაინც ვერ იყიდდნენ და თუ პლანი არ
 არი, რეპერისთვის ბორჯომი და კონიაკი ერთნაირად მისრიანდებოდა.
 ჩვენს სკოლას წარმოადგენდა ნიკუშა გაგუა. ნიჭიერი ბავშვი იყო,
 გრძელი, წითელი კალათბურთის ფორმით. თავზე ლამაზი იასამნის-
 ფერი ბენდენა ჰქონდა წაკრული. ქერა თმა ჰქონდა და მაგრად ჰგა-
 და ნარუტო უზუმაკის. კალათბურთის ფორმა არც ერთი გუნდის არ
 იყო. მარტო რვა ნომერი და „ბასკეტბოლ“ ეწერა. ძონძებში უყიდა
 ევამ. ნიკუშას სკოლიდან საბალეტო უფროსი სოლოლაშვილი
 წაჰყვა. მამამისის ბავშვობის ძმაცაყი. უფრო სწორედ, მამამისის ბავშ-
 ვობის ძმაცაყის უფროსი ძმა. სცენაზე მაგრად რეპავდნენ ცოტა უზრ-
 დელი ბავშვები. ცოტა უზრდელი თუ არ ხარ, ვერ გარეპავ. მანდ რით-
 მაში გეთყავა, გთხოვ და მაპატიე, არ გადის. ცოტა სისუსტეს გამოიჩინ
 და მორჩა, რეპერი კი არა ტერენტე გრანელი ხარ, ოლონდ უნიჭო.
 ნიკუშამ უნდა მოიგოსო, ფიქრობდა უფროსი სოლოლაშვილი. ნიკუშმა
 კი მღეროდა, რომ კარგია, როცა ბევრი საქმე და ცოტა დრო გაქვს,
 რადგან სანამ მოკვდები, ბოლოსწინა მომენტში, ძალიან სასვე ხარ
 სიამაყით და საერთოდ არ გეთქმის მსუქანი. სხვები რას მღეროდნენ,
 არ მახსოვს. ისე, მანდ მთავარი ისაა, რას იტყვი, მუსიკა და ეგენი სულ
 ფეხებზე კიდათ. სიტყვები უნდა მოახვედრო პრიმიტიულ გულებს.
 აკადემიკოსებს ეგეთი სიტყვები არ აინტერესებთ. ბიზნესმენებს მით
 უმეტეს. აქ ხომ ლაპარაკი სულ იმზეა, როგორ უჭირთ, როგორ არ
 აცდიან ცხოვრებას და ისვრიან ფანჯრებიდან იდიოტები, რომლებიც
 ესვრიან უფრო იდიოტებს, რომლებმაც შენობებში შესვლა ვერ მოას-
 წრეს და ეს ორივე იდიოტი, როგორ ავიწროებენ სუსტ იდიოტებს.
 ვის რაში აინტერესებს, რაზე ფიქრობენ პერიფერიის უკმაყოფილო
 თინეიჯერები?... დარბაზი კი იყო სასვე და ყველა იქნევდა ხელებს.
 ზოგს ორი თითი ჰქონდა ცამი აწეული. ჯერ არ იყო შექმნილი პარტია
 „ლელო“. ამიტომ არც ორთითიან აუდიტორიას ეთქმოდა პარტიული
 აქტივი. ბოლოს ჟიურიმ თქვა, ნიკუშამ ვერ მოიგო. უფრო სწორად,
 თქვა, რომ სხვამ მოიგო და ეგ იმას ნიშნავდა, რომ ნიკუშამ ვერ მოიგო.
 ისე, ნიკუშასაც მისცეს პრიზი. ათი ბოთლი ბელგიური ლუდი. არადა,
 სკოლის მოსწავლე იყო. კონკურსსაც განათლების სამინისტრო ატა-
 რებდა. არაოფიციალური იყო ეგ პრიზი, თორემ ყველას დაიჭერდ-
 ნენ. ლეგენდარულმა რეპერმა, ჟიურის წევრმა, „მადინა სერჯომ“
 თავისი ფულით გაუმზა ეგ პრიზი ნიკუშას. იმიტომ, რო გაუტყდა, ამას
 როგორ არ მოვაგებინეთო. ეგ სხვებზე ოდნავ გემოვნებიანი ჩანდა.
 ისე, საერთოდ არსებობენ გემოვნებიანი რეპერები? მე მაინც მგონია,

რომ არა. გემოვნებიანები რომ ყოფილიყვნენ, ბლუზმენები იქნებოდნენ. მაშინ ძალიან გაბრაზდა უფროსი სოლოლაშვილი. ახლობლობა არაფერ შუაში იყო. ეგრე ნიკუშას სხვა კლასელებიც მისი ახლობლის შვილები იყვნენ. მაგას ნიკუშა უყვარდა ძალიან. ერთი ვაკვეთილის შემდეგ გაჩნდა ეგ სიყვარული. მაშინ ნიკუშამ უფროსი სოლოლაშვილს სწორად უპასუხა კითხვაზე, „თეთრი არწივის“ ლიდერი გია ყარყარაშვილი იყო. ისე, ეგ სულ არ იყო პროგრამაში, მაგრამ უფროსი სოლოლაშვილი აძალეზდა ხოლმე ბავშვებს, ვახტანგ გორგასალს გაგკარი, ვის რაში აინტერესებს, ისტორია ისაა, რაც ახლაც დედას გვტყობსო. ჰოდა, მაგ სკოლაში ბავშვებმა მართო უახლესი ისტორია იცოდნენ. უფროსი სოლოლაშვილი სულ უკან დაჰყვებოდა ნიკუშა გაგუას. თან რომა გაგუა ციხეში იჯდა, სად ეცალა შვილისთვის.

–რა იშოვე? – იცი თხა უმცროსმა სოლოლაშვილმა
 –ხელფასი ჩამერიცხა. – უპასუხა უფროსმა სოლოლაშვილმა.
 –რა შეეუკვეთო?
 –რაც გინდა.
 –დაჟე?
 –კაი, ნუ გაახურე რა.
 –რა ხდება სკოლაში?
 –რა უნდა ხდებოდეს სკოლაში...
 –როგორ სწავლობს ჩვენი გაგუა?
 –მე რას მეკითხები, არ იცი?
 –საიდან უნდა ვიცოდე?
 –დედამისი გეტყოდა.
 –მე და დედამისი პრიჩომ.
 –საცემი კაცი ხარ!
 –რეებს მიედ-მოედები, ძმაო ჩემო?
 –შეშვი!
 –ვის შევეშვა?
 –ბებიაშენს.
 –შენ ვინ გეკითხება?
 –მეკითხება.
 –რა იყო, შენც გეცვასებოდა, ვერ ამბობდი და ახლა მოგინდა? – იცინოდა უმცროსი სოლოლაშვილი.
 –გაბაზრებულია. ბავშვს დასცინიან წიომნად და სანამ ხმამაღლა უქნიათ, შეშვი.
 –შენ არ იყავი, რო მეუბნებოდი, მიდი მიაწეიო?
 –ხო, თხუთმეტი წლის რო იყავი.
 –შენ ჩემი ძმა ხარ თუ გაგუას ბავშვის?
 –არ მოსულა ეგრე!
 –ბავშვობაში ჩემკენ იყავი, ახლა იმას იცავ, ბავშვთა დაცვის ორგანიზაცია ხარ?
 –მოსწავლეა ჩემი და ეგეც რო არ იყოს, არ ხარ სწორი.
 –მოკლედ, არავინ გეკითხება შენ...
 –კაროჩე, ან შენით მოშორდები, ან დაგბრიდავ, ან რომასთან მივალ ციხეში, ჩაგაყენებ საქმის კურსში და ის გადაგიწყვეტო.
 –შენ ვისი დამბრედი ხარ, უჩიწელ? რომას კიდე არ ეტყვი, არც ეგრე გაწირავ ამდენ ხალხს. რომას რო უთხრა, ეგ მართო მე კი არა, ევასაც გაუწილირებს და არ გაწყობს შენ. მოსწავლეს ხო არ დააობ-

ლებ? ერთი მშობელი მკვდარი, მეორე პაჟიზნენი სროკზე... არა, ვერ იზამ. ხოდა, ნუ ხტუნაობ ტყუილად.

–ვიზამ ბიჭო, ვიზამ. ახლა რაც ხდება, მაგას ყველაფერი სჯობს. თან იმას ისე ვეტყვი, რო ევა არ გაიჭყლიტოს, მარტო შენ მოგდგება რომა გაგუა და ურჩიე მერე საქმეები. არც გაგირჩევს.
 –მერე ვანო? უმცროს ძმას წირავ? არ გრცხვენია? – იცინოდა უმცროსი სოლოლაშვილი.
 –მაგარი ახვარი ხარ.
 –რატო? სიყვარული მურტალია, ძმაო.
 –ბავშვს ცხოვრებას ნუ უნგრევთ! – ხმას აუწია უფროსმა სოლოლაშვილმა.
 –შენ შენ ცხოვრებას მიხედე. მე ჩემსას მივხედავ და ბავშვი კიდე თავის პონტიში იზამს რამეს.
 –კაროჩე, მე ჩემი ვითხარი!
 –ხოდა, მეც ვითხარი. დავაი ახლა.
 –არა, სანდრიკ, არა. მოიფიქრე.
 –კარკი.

აი, ფერადი სურათიც. ამკარად მწვანეა ხეები ადამიანების უკან. თითქოს ისმის კიდეც მათი ტოტებიდან ჩამოვარდნილი გირჩების ხმა. ზოგი ფოტო ეგეთია. არც ისეთი გაყინული, როგორც ზოგადად ფოტოები და ზოგჯერ გაცილებით მოძრავი, ვიდრე ნამდვილი ცხოვრება დილაობით, გაღვიძებიდან სამი წუთის შემდეგ, როცა სინამდვილეში არც ვცხოვრობთ და უბრალოდ ვისვენებთ, რომ ხელები და ფეხები გვაქვს, რომლებსაც ბევრი რამ შეუძლიათ. ფოტოებს უყურებ და ყველაფერი გესმის, ტოტების მტვრევა, ზღვის და ქვების შეჯახება, ტიპების ნასროლი სიტყვები და შენ წარმოიდგინე ფიქრებიც კი. ათას ცხრასას ოთხმოცდათექვსმეტი წლის ზაფხულში ბორჯომი არ იყო ძალიან ცხელი და საერთოდ, მე როგორც ვიცი, ბორჯომი არასდროს არ არის ძალიან ცხელი. მგონი, ზუსტად მაგიტომ მირბიან ადამიანები ბორჯომში, თორემ მაგათი დაგაზულა წყალი მაღაზიებშიც იყიდება და საერთოდაც, წყალი თუ გინდა, ახლა იმდენია ბორჯომის მსგავსი და უკეთესიც კი, რომ მის გამო მატარებლის ბილეთს არავინ აიღებს. და აი, ნანა შელეგიას აგარაკის მწვანე ჭოშკარი. ისეთივე ყველას მსგავსი და არაფრის მთქმელი, როგორც თავად ნანა შელეგია. მანდ ბიჭებს არაფერი ესაქმებოდათ. მხოლოდ ევა სილაგაძე იცნობდა ნანა შელეგიას. თუმცა როდის იყო, ბიჭები იქ მისვლას ერიდებოდნენ, სადაც არაფერი ესაქმებოდათ. იციან, რომ შეიძლება გული ეტკინოთ, მაგრამ მაინც სულ მიდიან იქ, სადაც არაფერი ესაქმებოდათ და არც გოგოებს აცდიან მათ გარეშე დასვენებას. მოკლედ, რაიმე ესაქმებოდათ თუ არა, ფოტოზე ჩანს და ფაქტია, იქ არიან. ნანა შელეგიას დაბნეული სახე აქვს, არ იცის მის მშობლებს რა რეაქცია ექნებათ და უპატიუბელი სტუმრების მოსვლის გამო. როგორც ყველა მსგავს გოგონას, ნანა შელეგიასაც ძალიან აინტერესებდა, რას იტყოდნენ მისი და სხვისი მშობლები. ევა ბედნიერი ჩანს. რაღაც ასაკამდე ევა სულ ბედნიერი ჩანდა. ამიტომ ვერ გაიგებ, ამ ფოტოში ევა მართლა ბედნიერია, თუ უბრალოდ ასე ჩანს. რომა გაგუას ხელში თაიგული უჭირავს და ძალიან ამაყია, როგორც ყველა კაცი, რომელიც იმას იღებს, რის მიღებაც უნდა და შეიძლება არც

იცის, რა არის ნამდვილი სიყვარული, მაგრამ ვერ უნდა და მორჩა. ჰგონია, რომ ეგაა სიყვარული. იქნებ იცის კიდევ. მე არაფერს ვამტკიცებ, უბრალოდ კარგად მახსოვს, როგორი ბიჭი იყო რომა გაგუა. მოკლედ, არ ვიცი, მე ისევ უმცროს სოლოლაშვილზე მეფიქრება, რომელსაც სახეზე მართო ის აწერია, რა ჯანდაბად მიმიყვანა დედაჩემმა გიტარაზე. ორი წელი ატარეს გიტარაზე. მგონი კუპონები რომ იყო მაშინ. ადრე უხაროდა ხოლმე, გიტარაზე დაკვრა რომ იცოდა. ნანა შელეგიას აგარაკის ეზოში კი, სიამოვნებით გადააკეთებდა გიტარას ავტომატად. გიტარაზე დაკვრა რომ არ სცოდნოდა, ამ საშინელ დღეს თავს დააღწევდა უმცროსი სოლოლაშვილი. რომა გაგუამ კი კარგად იცოდა, რომ ასეთ დრამატულ, რომანტიკულ ამბებს ძალიან უხდება ქართული რომანსები. უმცროსი სოლოლაშვილი მღეროდა, ნეტავ ფრინველად მაქცია, შენკენ გამოვყვე ნიაცა, ბავშვით მოგეფერებო... ასეთი გულწრფელი არასდროს ყოფილა სანდრო სოლოლაშვილი. ასეთი მატყუარაც არასდროს ყოფილა. ვის ატყუებდი სანდრო? თითქოს რომა გაგუას სიტყვებს მღეროდი. რომა გაგუას სიტყვები თუ იყო, ცრემლებს რატომ ყლაპავდი? ძალიან სევდიანი ამბავი ხდებოდა შელეგიების აგარაკის ეზოში. სამყაროს ყველაზე დიდი ბრძოლა ბორჯომში მიმდინარეობდა. ამხელა სიმართლე და ამხელა ტყუილი ერთ მთლიანობად აქამდე არასდროს არავის ენახა სამყაროში. ევა სილაგაძე ტიროდა და სოლოლაშვილის თითებს უყურებდა. თითქოს საერთოდ არ აინტერესებდა რომა გაგუა. უმცროსი სოლოლაშვილის სძულდა ის ფაქტი, რომ დაიბადა, გაიზარდა და ევა სილაგაძე შეუყვარდა. საერთოდ სძულდა ის, რომ კაცებს და ქალებს ერთმანეთი აინტერესებდა ხოლმე. იმ დღეს, ბორჯომში, შელეგიების აგარაკზე რომა გაგუამ ევა სილაგაძე დანიშნა. მაშინ პირველ კურსზე იყვნენ. უფრო სწორად პირველ კურსზე იყვნენ ევა და უმცროსი სოლოლაშვილი. რომა გაგუა სულ სხვანაირად უყურებდა ცხოვრებას. იმ დღეს, ბორჯომში, შელეგიების აგარაკის ეზოში, სანდრო სოლოლაშვილმა შურისძიება გადაწყვიტა. ამ შურისძიებაზე ვერავის ხათრით ვერ იტყოდა უარს.

მე მგონია, რომ ისტორიის მასწავლებლები იშვიათად ეწევიან სკოლის ტერიტორიაზე. განსაკუთრებით სკოლის ტულეტის გაყვითლებულ ფანჯარასთან, რომელთანაც ხშირად იკრიბებიან ყველაზე დაუმორჩილებელი თინეიჯერები საკლასო ოთახების ბოლო მერხებიდან. დაუმორჩილებელი უფროსკლასელები ისედაც ეტანებიან ტულეტის ფანჯარასთან ბიჩოვების ჩუმ გადაწოდებას და მასწავლებლებმა, სასწავლო ნაწილმა და დირექტორმაც, ხშირად უნდა შეიხედონ შიგნით, რომ იმაზე ილაპარაკონ, რომ მოწვევა კლავს, მოწვევა იწვევს კანის ნაადრევ დაბერებას და იმპოტენციასაც კი. ხოდა, ამის ფონზე კიდევ უფრო იშვიათად ეწევიან ისტორიის მასწავლებლები სკოლის ტულეტში და ვინმე თუ დაინახავთ, ალბათ მათი კარიერაც დასრულდება და არც მასწავლებლის გამოცდაზე გაუშვებენ, სადაც მასწავლებლები უფრო მაღალი ხარისხისთვის იბრძვიან, რომ სახელმწიფომ ინამუსოს, შრომის კოდექსი გადაშალოს და უკეთესი ხელფასი გადაიხადოს. ისე, ძალიან წესიერი მასწავლებელი იყო უფროსი სოლოლაშვილი. ტულეტშიც მხოლოდ იმიტომ ეწეოდა, რომ კალიდორში მოსწავლეები იდგნენ. ნიკუშა გაგუას ულოცავდნენ

ბელგიური ლუდის მოგებას და თან ეკითხებოდნენ, შენ ჯობიხარ, ქულიო თუ თუფაქიო? ნიკუშა გაგუა პასუხობდა, მე ვჯობივარო. არ სჯეროდა, მაგრამ მაინც ასე პასუხობდა. მგონი, არც იმ ორს სჯეროდა. ნიკუშა გაგუას ეცვა დახეული ჯინსები, იმ ორს არ მახსოვს, რა ეცვა. ალბათ დაიბენით და ფიქრობთ, სკოლის კალიდორში ბავშვები სულ დგანან და სულ ლაპარაკობენ, მოწვევა რა შუაშიაო...

- კაი, ბრატცი, გავედი, სბოგამ. - თქვა ნიკუშა გაგუამ და საკლასო ოთახისკენ წავიდა.
 - დავაი, ნიკუშ. - ერთხმად თქვეს ბიჭებმა.
 - რას ელოლიავეები ამას? - თქვა შავგვრემანმა.
 - რავი, კაი როჟა. მამამისი იცი ვინაა? - თქვა ქერამ.
 - ვინაა?
 - ბლატაობს მაგრად. ზის ახლა.
 - მე დედამისი ვიცი. - ჩაიციან შავგვრემანმა.
 - მერე?
 - ბოზია.
- აი, სწორედ ამიტომ ეწეოდა უფროსი სოლოლაშვილი სკოლის ტულეტში. პირველად თავის ცხოვრებაში. არა, მეორედ... ერთხელ მერვე კლასში რომ იყო, მაშინ მოწია.

მაგნიტოფონიდან ძველი სიმღერა ისმოდა. მსმენელი იყო ძალიან კულტურული, ორკაციანი აუდიტორია საყოველთაო სირუმიტ გამოხატავდა პატივისცემას ნელოვნებისადმი. მღეროდა ევა კახიანი. მისამღერში ამბობდა, ჩვენი დრო მოვიდაო. ევას ეს სიმღერა იმ დროს ახსენებდა, ოცი წლის რომ იყო. ევა სილაგაძეს შუა ხნის კრიზისი ჰქონდა და ყველაფერს უფროსილდებოდა, რაც იმ დროიდან ჰქონდა შემორჩენილი, როცა ოცი წლის იყო. ევა კახიანის სიმღერის გარდა, ჰქონდა უზრუნალი „გზა“-დან ამოხეული სანდრა ბოლოკის პოსტერი და ვიდუოს კასეტაზე ჩაწერილი სერიალ „წვრილ ვარსკვლავთა ლამის“ ყველა სერია. უმცროსი სოლოლაშვილი კი, კახიანის სიტყვებს უფრო სიმბოლურად აღიქვამდა, ვიდრე ნოსტალგიურად და ცდილობდა, ჯეკ ნიკოლსონივით გაეღიმა. ოთახში იყო სიგარეტის, ყავის და ოფლის სურნელი. ევა იყო შიშველი. უმცროსი სოლოლაშვილი ვერ ამჩნევდა ევას პატარა ღიპს და ამიტომ ნერვები ეშლებოდა, როცა სილაგაძე იმ დროზე ოცნებობდა, ოცი წლის რომ იყო. სანდროს ეგონა, ევას რომა გაგუა ენატრება და იმიტომ ოცნებობსო. სანდრო საწოლში იწვა. ევამ ვაშლი აიღო, შუაზე გაჭრა. ერთ ნახევარს თვითონ ჭამდა, მეორე სოლოლაშვილს მიაჩენა. სანდროს ხილი საერთოდ არ უყვარდა და მხოლოდ ცივ საზამთროს ჭამდა ხოლმე, მაგრამ ევას ხათრით ვაშლს ორჯერ უკბიჩა.

- უნდა მოაგვარო! - დაიწყო ევამ.
- რამეს ვიზამ... - ჩაილაპარაკა უმცროსმა სოლოლაშვილმა.
- რაო, რა მინდაო?
- ჩემი მოსწავლეა და სკოლაში დასცინებენო.
- ჩემზე ძაან უყვარს ჩემი შვილი?
- ხო, ალბათ. მაგას პატარაობიდან ევასება თავისზე პატარების დაცვა.
- მასწავლებელიც მაგიტო გახდა?
- ხო, ალბათ, მე რა ვიცი.

- ხურუშიანი ეგ. მოაგვარებ, ხო?
- დავმორდეთ და მოგვარდება. – გაიცინა უმცროსმა სოლოლაშვილმა.
- დამმორდები და ვინმეს ვიპოვი. მაგრად გაგამწარებ იცოდე.
- ეგრე თუ გიყვარდი, რას ეცი რომას?
- დაგესწრო და შენ გეცემოდი.
- ესე იგი, მაშინ მე და რომას კი არა, ვინმე სხვასაც რო ეთქვა, ცოლად გამომყევით, გაყვებოდი?
- არა.
- აბა რას მეუბნები?
- თქვენ ორს შორის ვემერყეობდი და თან მაგრად ვერთობოდი, სახე რო გელეწებოდა ხოლმე.
- სადისტკა იყავი?
- არა, გოგო ვიყავი.
- კაი, ხო. ახლა რო გაგიტეხო თავი, რალა აზრი აქ.
- შენს ძმას გაუტეხე თავი, ბევრს რო ლაპარაკობს.
- თუ აზრზე არ მოხვალთ, რომასთან მივალ, უფე ფეხებზე მკიდიაო.
- რომა თუ ჩვენს ამბავს გაიგებს, ჩათვალე მკვდრები ვართ.
- ვაბზე, რას ლალატობ, ეგრე თუ გეშინია?
- აბა, ცხრა წელი ვის ველოდო?
- რამეს ვიზამ მოკლედ.
- გააჩუმე, როგორც გინდა.
- კაი, მეთქი.
- რის გაკეთება შეგიძლია ჩემ გამო? – წამწამები აათამაშა ევა სილაგაძემ.

სოხუმის დაცემის დღე იყო და უფროსი სოლოლაშვილის მოსწავლეები პრეზენტაციებს აკეთებდნენ აფხაზეთის ომის თემზე. მანამდე ბავშვებს დირექტორმა მიმართა და მოუყვა ეროვნული გმირების შესახებ, რომელიც სამშობლოს ჩვენმა სკოლამ აღუზარდა და რომლებიც აფხაზეთში დაიღუპნენ. უფრო სწორად მოუყვა კი არა, მათი სახელები და გვარები უთხრა. დაფასთან იდგა ნიაკო წოწკოლაური, გრძელთმიანი გოგონა, ძალიან დიდი, წითელი კიკინით. მგონი იძახდა, ჟიული შარტავა ქალაქში ბოლომდე დარჩა, ჯერ შევარდნაძეს დაურეკა, მერე ლოთი ქობალიას და მაინც არაფერი გამოვიდაო. ვანო სოლოლაშვილი ცხოვრებაში პირველად არ უსმენდა მოსწავლეს და დებილივით უყურებდა ნიკუშა გაგუას. ფიქრობდა, დავიჯერო, ეს ბავშვი მართლა ჩემს ძმაზე ძალიან მიყვარსო? ისე, მართლა საყვარელი ბავშვი იყო ნიკუშა გაგუა. არც დედას ჰგავდა და არც მამას. რომელიმეს რომ დამსგავსებოდა საერთოდ არ იქნებოდა საყვარელი. ცუდ სიტყვებსაც მხოლოდ მაშინ ამბობდა, როცა რეპავდა. ისე, მე მაინც სისულელე მგონია ათოსანი რეპერი. ალბათ როდისმე გადაუვლიდა და ფილოლოგიურზე ჩააბარებდა. იქნებ კარგი მუსიკის მოსმენაც დაეწყო... ისე, უფროსი სოლოლაშვილის ძმაზე მეტად მხოლოდ საკუთარი თავი უყვარდა. საკუთარი თავი რომ არ ჰყვარებოდა, შეიძლება არც ჩარეულიყო ამ ამბავში. მაგრამ სინდისის ტკივილი კბილის ტკივილზე დიდი წამებაა ადამიანისთვის და ხომ გითხარით, უფროსი სოლოლაშვილს უყვარდა საკუთარი თავი და ამიტომ ვერც წამებისთვის ვერ გაიმეტებდა. ნიაკო წოწკოლაურმა პრეზენტაცია დაამთავრა. მასწავლებელს შეხედა, გაუღიმა და ძალიან წყინა, ვანო მასწავლებელი მის ნაცვლად ნიკუშა გაგუას რომ უყურებდა. არადა, უფროსი სოლოლაშვილი კვლავ იმას

ცდილობდა, საკუთარი გმირობის ახსნა მოეძებნა და მიმხვდარიყო, რატომ არ აცდიდა ძმას ნანატრ ბედნიერებას და რატომ იცავდა ასე პატარა მოსწავლის ოჯახის რეპუტაციას. თან, არასდროს უყვარდა ეგ ოჯახი. რომა გაგუას და ევა სილაგაძეს ჯერ ძმის გამო ვერ იტანდა და მერე იმიტომ, რომ ერთს გაუნათლებელ, ბოროტ იდიოტად, მეორეს კი, სადისტად თვლიდა. ამ დროს, სოლოლაშვილების ძველი ბინის ძველ საძინებელში უმცროსმა სოლოლაშვილმა გაიღვიძა. ადგომა ეზარებოდა და ჭერში დაიწყო ყურება. ერთი ბუზი, ორი ბუზი, სამი ბუზი... ითვლიდა სანდრო სოლოლაშვილი. მერე შეწყვიტა თვლა, ასე ხო ისევ დამეძინებაო. რა მოიფიქრე, სანდრიკ? – ჰკითხა თავს უმცროსმა სოლოლაშვილმა. ჰეჰ, შე ახვაროო, გაიფიქრა. ევას გამო ყველაფერი ღირს, ახლა არ დამიწყოთ მორალის კითხვა, მე პირველი კურსის მერე ამორალური ვარო, თავს იმართლებდა წინაპრების სულზე. ამასობაში უფროსმა სოლოლაშვილმა ახალი მოსწავლე გამოიძახა დაფასთან. იქნებ მეც მიყვარს ევა და ვერ ვხვდებიო? – გაიფიქრა ვანომ. ხო, ვერ ვხვდები და მე რომ მოსწავლის დაცვა მგონია, ეგ ეჭვიანობაა და ძმასაც კი ხელს ვუშლიო. მერე ისევ ნიკუშა გაგუას შეხედა. ნიკუშას მაგრად უხაროდა რეპერების კონკურსში ბელგიური ლუდი რომ მოიგო და მაგის მერე არასდროს ჰქონია დაბღვერილი სახე. უფროსმა სოლოლაშვილმა დაივიწყა ევასადმი ფარული ტრფობის თეორია. ეგრევე მიხვდა, მართლა ნიკუშა და სინდისი მყვარებიაო. აუფ, ბატონო ივანე, როგორ გიყვართ თავის ქება. კეთილსინდისიერო, ბატონო ივანე... – საკუთარ თავს დასცინოდა უფროსი სოლოლაშვილი. ჩემს ძმას არაფერი მოუვა, თუ იმას იზამს, რასაც მე ვეუბნებიო, თავს იშვინებდა ვანო. თუ იმას არ იზამს, რასაც მე ვეუბნები, რაც უნდა ის მოუვიდეს, მაინც უნამუსო ვირიშვილიაო. ევა და რომა სულ ფეხებზე ეკიდა უფროსი სოლოლაშვილს. მაგ ახვრებმა ისედაც ბევრი აწვალეს ეს ბავშვი და ახლა ერთმანეთს თუ დახოცავენ, იქნებ უკეთესიც კი იყოს ნიკუშასთვისო. უმცროსი სოლოლაშვილს უფროსისგან განსხვავებით ყოველთვის ეზარებოდა ფიქრი, ამიტომ საწოლიდან მალევე წამოხტა, ფანჯარასთან მივიდა და ნომერი აკრიფა.

- ჰალო, ბრუდერ! – თქვა უმცროსმა სოლოლაშვილმა.
- რა გინდა? – უხეშად ჰკითხა ძმამ.
- შპრეხენ ზი დოიჩ?
- გაკვეთილზე ვარ!
- ჰეჰე, რომანიჩიც მანდაა? გადი კალიდორში საქმე მაქ.
- გამოვედი, თქვი.
- გადავწყვიტე!
- რა გადაწყვიტე?
- შეგხვდები და გეტყვი. ტელეფონში მებარება. მაგ გაკვეთილს რო მორჩები, გამოდი ეგრევე.
- სად?
- მტკვარზე რო პლანს ვეწეოდით ხოლმე, ხო გახსოვს?
- ხო.
- აი, მანდ.
- კაი.
- რამე გრძელი მითხარი, შეჩემა. ძმა ვარ შენი.
- მოვალ მეთქი, ე.
- სანდრომ ტელეფონი ჯიბეში ჩაიღო. სამზარეულოში შევიდა. დანებს შორის ყველაზე საშუალო ზომის ამოარჩია, ქამარში ჩაიღო და საროჩკა ჩამოაფარა. უმცროსი სოლოლაშვილი ძმის მოსაკლავად მიდიოდა.

მისი ბანსორიანი

მშვიდობიანთჳანი

– ცეცხლს ვინ დაანთებს – იკითხა ზურამ, ჩვენმა სპორტის მასწავლებელმა და ჩანთის ამოლაგება დაიწყო.

ცეცხლის დანთება კლასში ყველამ ვიცოდით, ამიტომ ერთდროულად წამოვიშალეთ და შეშის მოსატანად გავცვივდით. ტყეში ვიყავით. შორს წასვლა არ დაგვჭირვებია, იქვე დავტრიალდით და მალე კარგი კოცონი აგიზგიზდა.

ზაფხული იწყებოდა, მაგრამ ჯერ ისევ ციოდა. უჩას გარდა ყველას გრძელმკვლავებიანები გვეცვა. ცეცხლს შემოვუსხედით, ზურამ შოთში ჩადებული ყველისა და ვიჩინის ნაჭრები დაგვირიგა. მოშვიებული ვილუკებოვით, წესით სამწვადე უნდა წამოგველო, მაგრამ მშობლებს დაეზარათ ტყეში ბოლიალი და გადაწყდა ისევ სკოლაში გაეშალათ სუფრა. თან ბოლო ზარის დღე იყო, სკოლაში სტუმრებს ველოდით და სულ „ისედაც ტყეში არ ვცხოვრობთ, შვილო, თან სტუმრებს ფეხით ხომ არ ვატარებთ“ ძახილით გამოგვისტუმრეს ექსკურსიაზე.

ჩვენ პირველები ვიყავით, ვინც შშვიდობიანთკარის ახალ სკოლას ვამთავრებდით და ცოტა სხვანაირად ვგრძნობდით თავს. ეროვნული გამოცდებიც მალე იწყებოდა და თითქოს რაღაცნაირი პასუხისმგებლობა დაგვაწვა. ერთი ბეწო სოფელში ვცხოვრობდით და უცბად, აქაოდა, საზღვრისპირა რეგიონი და ევროკავშირმა უზარმაზარი სკოლა აგვიშენა. მართლა ძალიან დიდი, ჯერ მარტო იმხელა სპორტული დარბაზი ჰქონდა, სოფლის ყველა მაცხოვრებელს დაიტევდა, თავიანთი საქონლითა და ფრინველით. მერე მასწავლებლებიც საგულდაგულოდ შეგვიჩიეს, ქიმიკ-ფიზიკის ისეთი კაბინეტები გავგიკეთეს, ბაბუაჩემიც ამოდოდა გაკვეთილებზე დასასწრებად. კარგი კი იყო, მაგრამ სულ ცხრა ბავშვი ვსწავლობდით დამამთავრებელ კლასში და ისიც ძლივს მოგვაგროვეს.

შოთის ყუები უცებ აგვიორთქლდა ხელში და ზურამ მასწავლებელმა სკოლის მოსაძებნად წამოგვყარა. ესეც ჩვენი სასკოლო პროგრამის ნაწილი იყო. ხშირად დავდიოდით ტყეში და ხან სკოლის ვაგროვებდით, ხან მაყვალს და მერე მთელ სკოლას ვუმასპინძლებოდით.

ოდნავ გავიშალეთ, ისე, რომ ერთმანეთს ვხედავდით და ტყის სიღრმეში შევედით. თავიდან ბევრი ბლავანა სკოკო ვნახეთ, მაგრამ მაგის ხარშვის ნერვები არავის ჰქონდა და ალაგ-ალაგ გამორეულ მიქლიოებს ვაგროვებდით. ერთ საათში იმდენი მოგროვდა, ჩვენ თავისუფლად გვეყოფოდა, მაგრამ ზურამ მასწავლებელმა გადაწყვიტა ცოტა სტუმრებსაც ჩავუტანოთო და სადღაც ხუთი წუთის შემდეგ, ოთომ რუსები დაინახა.

ოთომ

ფრიალოს გვერდით მეწყრიან ადგილზე იდგნენ. მანდ ადრეც ჩამოვიდა მიწა და მერე ძლივს გაწმინდეს ტრაქტორებით, კარლო პაპას ძროხამ ვერ გაასწრო მაშინ და ეგ ჩაიმაზრა, მერე კი ნახეს, მაგრამ მკვდარი იყო უკვე. ხოდა, მანდ რომ ხალხი დავინახე, თავიდან გეოლოგები მეგონენ, ორნი იყვნენ, რაღაც დააწყვეს მიწაზე, მოშორებით გავიდნენ, აი, იმ ფრიალოსკენ და ბრაზო, უცბად გაისმა, დიდი ხმა არ იყო, მარა მერე მიწა მოწყდა და მთელი გზა გადაკეტა. უცბად ისე მეწყინა, მეთქი სტუმრები ვერ მოვლენთქო, არადა, ხომ ვიცოდი, ჩვენი მშობლები მთელი დღე სუფრის მზადებაში იყვნენ. ზურამ მასწავლებელთან გამოვედი და ყველაფერი მოვუყევი. იმან კიდევ ყველა გაგვარწმუნა და ხვლიკვით გაძვრა ბურქებში. არ გაინძრეთო, დაგვიბარა და მართლა გამეშებულები ველოდებოდით. ბოლოს დაბრუნდა და რუსები არიანო, ასე გვითხრა და თან დააყოლა, ორივე გავთიშე, დავაბი და იარაღები წავართვიო.

ქაიო

ზურა მასწავლებელი რომ დაბრუნდა, სამხედრო ჩანთა ეკიდა ზურგზე. იარაღები შიგნით ჰქონდა ჩალაგებული. გვთხოვა, დავმსხდარიყავით და ყურადღებით მოგვესმინა, რადგან ჩვენი თანხმობის გარეშე მოქმედების დაწყებას არ აპირებდა. ერთი ბოთლი წყალი ჩაცალა, დაწყნარდა და მოყოლა დაიწყო. მალე ყველამ გავიგეთ, რომ რუსებს პატარა დივერსიული ჯგუფი გადმოესროლათ სოფლის დასაკავებლად. ამ ორს გზის ჩაკეტვა ჰქონდა დავალებული, სხვებს კი სოფლის მაცხოვრებლები უნდა აეყვანათ მძევლად და სკოლის შენობაში გამოემწყვდიათ. შემდეგ რას აპირებდნენ, არ ვიცოდით, ტელეფონებით ვერ ვრეკავდით, რადგან რატომღაც კავშირი გაწყვეტილი იყო და არც ინტერნეტი იჭერდა. ალბათ ანშობდნენ. ძალიან შეგვეშინდა, ყველამ ჩვენს ახლობლებზე დავიწყეთ ფიქრი. თან ადამიანების მოტაცებას კი ვიყავით შერეული, მაგრამ ასე, მთელ სოფელს თუ ჩაგველაპაგდნენ, არ გვეგონა. ზურა მასწავლებელმა გადაწყვიტა, ჩუმად ჩავპარულიყავით სოფელში და ჩვენებს როგორღაც დავხმარებოდით. პირადად მე ვფიქრობდი, რომ უკეთესი იყო, მეზობელი სოფლისაკენ წავსულიყავით, მაგრამ ფეხით იქამდე ჩასვლას 3 საათს მაინც მოვუნდებოდით და ბოლოს სოფლისკენ წასვლა გადავწყვიტეთ.

ნანა

გეგმას გზადაგზა ვიფიქრებდით. თავიდან დიდი გულისამაჩუყებელი სიტყვა მოარტყა. მეო ბრძოლას ვერავის დავაძლავებო. თვითონაც ისეთი კაცი ვარ, არასდროს არავისთვის მისვრია და არც ვესვრიო. ისიც კი ვერ წარმომიდგენია, სხვის ბრძანებაზე იარაღი ხელში ავიღო და ვინმეს ვესროლოო, საერთოდ მკვლელობაზე ცუდი არაფერი, გარეკა და გარეკა, თავიდან ვერც ვხვდებოდი, რაზე ლაპარაკობდა. უცბად ეს იარაღებიანი ჩანთა აიღო და იქვე ხრამში მოისროლა. ჩვენ კიდევ ამ იარაღების იმედი გვქონდა და პირდაღებულები გავჩერდით. ჩანთა რომ გადააგდო, შევამჩნიე, რომ კისერზე ბინოკლი ეკიდა. მერე კიდევ გეგმა მოყვა. ისეთი სულელური გეგმა ჩანდა, საერთოდ არ გვეცინებოდა.

ბებია

(მოყოლილი ავთოს მიერ, რომელსაც ფოტოგრაფიულ მეხსიერებაზე უკეთესი მეხსიერება აღმოაჩნდა)

მასწავლებელმა თქვა:

– მე ვიცი რუსების სუსტი წერტილი. ბანალურია, მაგრამ მაგათ დღემდე ის ხალხი ვგონივართ, ვისაც ერთი სული აქვს როდის გავუშლით სუფრას, დავუსხამთ ღვინოსა და არაყს, მივართმევთ მწვადსა და ხაჭაპურს. არ სჯერათ, რომ თავისუფლება მართლა გვინდა და კიდევ ბევრი რამ. ჰოდა, ახლა გვაქვს შანსი, ზუსტად ამ სტუმართმოყვარეობით ავანოთ სახე.

– სახის ახევა ძალადობაა, მასწ, – იხუმრა დათომ.

– დღეს არა, – გააგრძელა ზურა მასწავლებელმა, – დღეს უცნაურად მოვიქცევით და თუ გავგიმართლებს, რუსების ნაწილი თქვენი მშობლების გამოიღოს სუფრაზე შარაფობს, უკვე საკმაოდ შეზარხოშებულები იქნებიან.

– გატყვებოდნენ, მასწ, სმა თუ დაიწყეს, ვერც და არც გაჩერდებოდნენ, – კიდევ იხუმრა დათომ.

– მეც მაგის იმედი მაქვს, თუმცა ჯარისკაცები არიან მაინც და ალბათ ვილაცებს დარაჯად დატოვებდნენ, მერე კი როდესაც შებინდდება, იფიქრებენ, რომ სოფლის ყველა მცხოვრები გამოჭერილია, გაიფანტებიან და აი, ამ ფიზიკური დარაჯების ჩათვლით, თქვენი სახლების ჩხრეკას დაიწყებენ.

– უნიტაზები ჩვენ არ გვაქვს და რას წაიღებენ, – კიდევ იხუმრა დათომ.

– იპოვიან რამეს, ცოტა ოქროულს, სასმელს, ტელევიზორებს, მაგრამ ჩვენ არ მივცემთ ამის საშუალებას. ამისთვის კი საჭიროა, გეგმა გულდასმით შევასრულოთ. დამხვრვის შემდეგ, როცა ყველა მათგანის ადგილსამყოფელი გვეცოდინება, უნდა გაიფანტოთ, თქვენ-თქვენ სახლებში წახვიდეთ და დაახლოებით 2-3 ადამიანზე იდეალური სუფრები გაშალოთ. აქ უკვე თქვენი ფანტაზიის იმედი მაქვს, ყველამ კარგად იცით, თუ რა გაქვთ სახლში ისეთი, რის წინაშე ნებისმიერი სტუმარი ქედს იხრის. ზუსტად გეცოდინებათ, სად ინახება საახალწლოდ გადანახული ვირჩინა, საუკეთესო ღვინო და არაყი და დიმიდროლსაც თუ მიამწველებთ, საერთოდ დიდებული იქნება.

– ხაჭაპურის გამოცობა შეიძლება? – იკითხა ქეთომ.

– ხაჭაპურს მე ვაპირებდი, – აჰყვა მერი.

– რასაც მოახერხებთ, ოღონდ გახსოვდეთ, ყველაფერი ლამაზად დაალაგეთ, სერვირება არანაკლებ მნიშვნელოვანია, ჯერ თვალი ძღება და მერე კუჭი. სხვა თუ ვერაფერს ნახავთ, მურაბები დააწყვეთ, პერენიები, ხილი და ტკბილი სუფრაც მოეწონებათ. ოღონდ, მაგ შემთხვევაში, ღვინო არ გამოიყენოთ, აუცილებლად არაყი ჩადგით დიდი გრაფინით.

– მჟავებიც ხომ უყვართ, მასწ? – იკითხა ლაშამ – ბევრი გვაქვს სახლში, შემიძლია სხვებსაც გავუნაწილო, თუ დასჭირდებათ სუფრებზე.

– ეგეც კარგი აზრია, – გაუხარდა ზურას, – რასაც ბევრს იპოვით, ერთმანეთს გადააწოდეთ.

ბანი

რა თქმა უნდა, ძალიან მეშინოდა, ეგრე ძაან მაშინაც არ შემშინებია, კარლო პაპას ძალღი რომ გამომეკიდა და კომშიზე ძლივს ავასწარი. ფეხაკრევით დავდიოდი. თავიდან ძალიან ვფრთხილობდი, თავგვით მივიპარე მაცივართან და ცოტა ყველი და ეკალა გამოვიღე. ამ ეკალას მოსაკრეფად მთელი დღე დავფხოტავდი, ახლა კიდევ ვილაცას უნდა ჩაეხეთქა. ჩამოვჯექი, ცოტა ყველი მივაყოლე და უცბად თითქოს ძალა დამიბრუნდა. უბეთო მჭადები დავაცხვე ფოთოლზე, ორი კალმანიც შევწვი, აჯაფანდლის კონსერვი გავხსენი და რაც ვიპოვე, ყველაფერი გამოვზიდე, თან ცოტ-ცოტას ვჭამდი და რაც არ მომწონდა, უკან მიმქონდა. ისეთი კარგი სუფრა გამოვიდა, ღვინოც ჩავდგი და ორნაირი არაყი, ჭანჭურისა და თაფლის. ხელსახოცებიც კი დავკეცი და დავალაგე.

მამუკა

საიდანაღაც ზურა მასწავლებელი გამოძვრა და მითხრა, მოდიან და პირველი შენს სახლში იქნებიანო. თითქმის ყველაფერი მზად მქონდა, ერთი ხაზიზვინა აგვიანებდა, მაგრამ გარედან დაბრაწულს ჰგავდა და გადმოვიღე. ზურამ პატარა მოიჭრა და კარგია, არა უშავსო, ჩაილაპარაკა თავისთვის. მერე კი ფანჯარასთან რომ გუდა ლეღვია, იმის უკან ჩავიმაღეთ და დავდუმდით. ისე, რა კარგია, შენს მტერს რომ იცნობ და ისიც ისეთი კვერცხია, რომ არასდროს არც ცდილობს შეცვლას და თუნდაც ომის დროს შენს გაკვირვებას, შემოვიდნენ თუ არა, სახე გაუნათდათ, მაგიდა გამოსაჩინ ადგილზე დავდგი, პირდაპირ შუქი ანათებდა, არყის გრაფინი გარედან ისეთი ცვრით იყო დაფარული, სულ რაკრაკით დაილია, ხაზიზვინაც მოეწონათ, ცოტა მარის მოწოდებული ფხალი დაიჩაგრა, ბალახი არავის უნდოდა, ნახევარ საათში ჭუკებივით იყვნენ. დავაბით და საქათმეში შევეარეთ. სხვა სახლები რომ დავიარეთ, ყველგან იგივე ხდებოდა.

პეიკო

მე ხომ ბედი არა მაქვს. აქ ისეთი მთვრალეები მოვიდნენ, მაგიდა ძლივს დაინახეს, მერე ჭამა არ შეეძლოთ თუ რა იყო, არ ვიცი, ერთმა აიღო ლობიოთი სავსე თეფში და პირდაპირ საათს ესროლა. კიდე კარგი მეორემ დააწყნარა და არაყი დააყოლებინა. ნახევარი გრაფინიც ვერ დალიეს, დასხდნენ და გვერდიგვერდ არწყევდნენ. ერთმა იხუმრა, კიდე კარგი, ჩემი ცოლის მოსაწმენდი არააო. ზურა მასწი რომ დაადგათ თავზე, თავისიანი ეგონათ და მოდი, შენც დალიეო ეხვეწებოდნენ.

ქათო

ბოლოს სკოლაში მივედით. თურმე დარაჯებიც კი არ დაუტოვე-ბიათ და ჩვენებიც მშვიდად გამოვუშვით. რომ გაიგეს, რაც ვქენით, სიხარულით გაგიჟდნენ და მერე რატომღაც ზურას აგინებდნენ, ბავშვებს რამე რომ მოსვლოდათ, რას შვრებოდით. ზურამ არაფერი შეიმჩნია, არადა, მაშინვე უნდა დავცვა თავი. ჩვენც უნდა დავ-ვეცვა, მაგრამ მშობლებთან ჩახუტებით გართულებს, ზურა აღარ გვახსოვდა, ხოდა, ბოლოს გაათავისუფლეს, მადლობის ნაცვლად ადგნენ და გააგდეს. არადა, რომ არა ზურა მასწავლებელი, არავინ იცის, რა მოხდებოდა. ისე დღემდე ვვიქრობ, ნეტა, რამ მოუარათ რუსებს, ან რა ჯანდაბად უნდოდათ ჩვენი სოფელი, უფრო ალბათ სკოლა მოეწონათ, ბარემ ბაზას გააკეთებდნენ შიგნით ან არ ვიცი. ისე ძალიან შტერულად კი მოუვიდათ. დღემდე დაჭერილები არიან, იმედია გაცვლიან ვინმეში, აქ არავის არაფერში გამოადგება ეგ ხალხი.

მშვიდობიანთაში მშვიდობიანი ცხოვრება გრძელდება. გზა მალევე აღდგა. ხალხიც დაწყნარდა. ვითომ არაფერი მომხდარა. მომავალი წლიდან სკოლა უფრო ხალხმრავალი გახდება. მთავრობა ავტობუსების დანიშვნას და მეზობელ სოფლებში მცხოვრები ბავშვების უფასოდ ტარებას აპირებს. კლასები შეივსება, მასწავ-ლებლებიც უფრო გახალისდებიან. იმედია, ზურა მასწავლებელსაც

დააბრუნებენ, კარგის მეტი არაფერი გაუკეთებია და არ იმსა-ხურებს უსამართლო მოქცევას. ჩვენ კი გამოცდები გვეწყება და მგონი, ახლა უფრო ვნერვიულობ, ვიდრე მაშინ, როდესაც საკუთარ სახლში შეპარული, საკუთარი მაცივრიდან ყველს ჩუმად ვიღებდი და კიდე უფრო ჩუმად ვხეხავდი ხაზიზვინისთვის.

ფიქრის მუხიტანთვილი

ნარკვევანი

– მასწ, გუშინ მამა გირეკავდათ და ვერ დაგიკავშირდათ!...
– ის-ისა სკოლის გაღებულ ჭიშკარში უნდა შევაბიჯო, პატარა
ჭორფლიანი ბიჭი ქოშინით მეწვეა და სათვალისგან მხიარული და
ემშაკური მზერით მილიმის:
– დღეს ჩემი დაბადების დღეა, მასწ და მამამ შესვენებაზე ტორ-
ტი და ხაჭაპური უნდა მოიტანოს, ბავშვებს მინდა გავუმასპინძლდე
...თქვენც შეგახვედრებთ, მასწ! იცი, რა გემრიელია, მერი ბებოს
გამომცხვარი ხაჭაპურები მთელმა უბანმა იცის და ტორტი კიდევ
ანიმეს გმირებით იქნება მორთული ...მამა დამპირდა, ნარუტოს
ტორტი უნდა მომიტანოს ...ნარუტო ხო იცით, მასწ?! ... მაგარი იქნე-
ბა, აი, უმაგრესი და თან, მთელი წელი ამ ტორტზე ვოცნებობდი!...
მამამ მითხრა, „რაკი ოქროს დაბადების დღე გაქვსო!“ ...ანუ ათში
ათი წლის ხო ვხდები, ამიტომ სურვილები უნდა ამისრულოს ... ხო
მაგარია, მასწ?!
– დედაჩემი, – რატომ მაგდებთ, უხერხულ მდგომარეობაში
შენ და შენი მშობლები?! ხომ ვითხარით ყველას სასწავლო წლის
დასაწყისში, რომ პანდემიის გამო აკრძალულია საკვების გარედან
შემოტანა სკოლაში...
– მასწ, ამ ერთხელ არა უშავს რა, გულს ნუ მატკენთ, ძალიან
გთხოვთ!... თან მამამ საიდუმლოდ მითხრა, რომ თურმე დედა იტა-
ლიიდან ჩამოსულა და სიურპრიზი უნდა მომიწყოს და სკოლაში მომა-
კითხოს და მომილოცოს... დედას ჰგონია, რომ მე არაფერი ვიცი...სამი
წელია არ გვინახავს ერთმანეთი, მარტო ინტერნეტით ვსაუბრობთ
ხოლმე ... – ბიჭს ხმაში გულაჩუყება ეტყობა, ცოტაც და აეტირება,
თვალს არ მამორებს და გაკნაჭული, წიწკლიკა ხელის ორი თითით
ყელს ჩიჩახვთან იწევს: – გთხოვთ, მასწ!.. იცით, როგორ მინდა შე-
რიგდნენ?!... მამა სხვა ცოლის მოყვანას აღარ აპირებს...ჩემი ყურით

მოვისმინე, თავის საუკეთესო მეგობარს, გაჟა ძიას ელაპარაკებოდა
მობილურზე, დედამაც ძლივს იშოვა იტალიაში სამსახური... მეოთხე
წელია წვალობს, შრომობს...ზუსტად ვიცი, არც ის გათხოვდება და
ხო შეიძლება მოხდეს სასწავლო და მე რომ დამინახავენ მათთან
შეხვედრით ბენდიერსა და გახარებულს, ეგებ შერიგდნენ, ჰა?! ...
– კარგი, გასაგებია! – ვაწყვეტინებ მკაცრი ხმით: ლამის არის
ვიტირო ამხელა ქალმა შუა სკოლის ეზოში ყველას დასანახად :
– ოღონდ შესვენებაზე არა, მაშინ ვაკვეთილები რომ დამთავრ-
დება, მერე...ყველანი გაიკრიფებიან და ...დედაჩემი!...მხოლოდ,
ძალიან გთხოვ, ბავშვებს უთხარი, რომ ძალიან არ გახმაურდეს
სკოლაში ეს ამბავი, თორემ...
– ვიცი, მასწ!... მე ყველაფერი ვიცი!... ჩემი იმედი გქონდეთ!...
– ჰოდა, ჭკვიანად და უხმაუროდ! ...ჩვენ ვიცოდეთ მარტო, მე,
შენ და ჩვენმა კლასმა, და კიდევ, დედისგან და მამისგან, კარგი?!...
– აუუუ, ჯიგარი ხარ, მასწ! – ბიჭი გარბის და აღარც ელის ჩემი
ფრაზის დასრულებას... გაძვრებ-გამოძვრება შესასვლელთან შეგ-
როვილ მოსწავლეებსა და მასწავლებლებს შორის, მოხერხებულად
შეაღწევს ღია კარში და უკან მოიტოვებს შვილებზე ხელჩაკიდებულ
ათეულობით მშობელს, რომელიც მოთმინებით ელის პანდემიისას
შუბლზე სიცხის გაზომვის დამკვიდრებულ რუტინას ...
– „იმდენს იზამთ, სამსახურს დამაკარგვინებთ მე თქვენ...ისედაც
ვერ მიყურებს კარგი თვალით კეპულაძის ქალი!...“ – ვფიქრობ
გუნებაში და თითქოს უკვე ვხედავდე ნესტანის შეკრულ კოპებსა და
შუბლზე აზიდულ სათვალეს, სკოლაში შესვლის გარდა, ყველაფერ-
ზე თანახმა ვარ ...
– „ოჩკოვია კობრა!“ – ჩამესმის ლიანას კისკისი ... ლიანა ჩემი
მეგობარი და ჩვენი სკოლის ლოგოპედი, საოცრად მხიარული და

ენერგიული, მარადიული მეამბოხე, თანაც ისეთი ყოჩაღი, ლამის ბავშვებს კი არადა, მასწავლებლებსაც გაუსწორა „სისინა“ და „შიშინა“ ბგერები და, თქვენ წარმოიდგინეთ, ერთი-ორს – რბილი „ლასიც“ ჩაუსვა მყარ კალაპოტში... ლიანას არ უყვარს ჩვენი სკოლის დირექტორი ნესტან კეკულაძე და არც მალავს ამას... „თანამდებობისათვის შეუფერებელი!“ – ამბობს ყოველ ჯერზე მის კაბინეტთან ჩავლისას და როგორც კი გასცდება, საყვარლად ევჯანება, ოღონდ ისე, რომ მოსწავლეებმა არ შეამჩნიონ, რაც არ უნდა იყოს, სკოლის დირექტორია „ნესტანა – ამხელა ფილარმონია ქალი!“... ესეც ლიანას სიტყვებია და ისე უყვარს მათი წარა-მარა წარმოთქმა, ლამის მთელმა სკოლამ აიტაცა და ნესტანს, ზედმეტ-სახელად, „ფილარმონია“ შერჩა.

– ლალიკო, რა ლამაზი ხარ დღეს?! – მესალმება მანდატური ჯემიკო სარჯველაძე და ფიქრებიდან გამოვყავარ... უკბილო ხუმრობების დიდოსტატი და ოდესღაც ჩემი კლასელი ჯემიკო, სულ ერთი წელია, რაც სკოლაში მანდატურად მოვიდა და ბავშვებს საოცრად შეაყვარა თავი ... ხუმარა და მხიარული... სახე სულ მუდმივად გადაბადრული აქვს და ზოგჯერ, დაღლილსა და განერვიულებულს, მგონია, რომ ამ ქვეყანას არ არის...

– „სანიმუშო იდიოტი!“ – ხშირად ბრაზობს მასზე „ფილარმონია“ ნესტანი კულისებში, მაგრამ ჯემიკო სამინისტროს კადრია, გავლენიანი პატრონიც ჰყავს და ნესტანმა იცის, რომ დიდად არ უნდა დაუპირისპირდეს, რადგან ჯემიკოს „კრიშას“ მაინც ვერ აჯობებს...

– მასწ, კლასშიც ასეთი იყო?! – მეკითხებიან ჩემები ჯემიკოზე და ყოველ დანახვებზე ძმაკაცურად უწევენ ხელს მისალმების ნიშნად, მოსწონთ ეს მეგობრული და მხიარული ახალგაზრდა კაცი, რომელსაც მუდამ აქვს შემონახული რაიმე სასაცილო ამბავი, ან ხუმრობა ბავშვებისათვის... ჯემიკოს მართლაც უყვარს ენაკვიმატობა, თუმცა ზოგჯერ ძალიან უადგილოდ და უხერხულად გამოხდის, განსაკუთრებით, ქალებთან მიმართებაში ...

– რა დაგემართათ, გოგონებო დღეს?! – კითხულობს მიაბიტური სახით და სიტყვა „დღეს“ განსაკუთრებულ აქცენტს უსვამს ... ასეთი კომპლიმენტარევი სალაში მისი ერთ-ერთი უკბილო ხუმრობათაგანია და, რასაკვირველია, მთელს სკოლაში არავის რეაქცია აღარ გვაქვს...

– მაღლობა! – ვუღიმი უაზროდ და ნელოვნურ სიცილს ვაყოლებ...

– არა, მართლა!... დღეს რაღაც სხვანაირად გიცემციმებს თვალები!...

– გეჩ-ვე-ნე-ბა! – დამარცვლით გამოვცრავ და აბეზარ ხუმარას ამით ვაგრძობინებ, რომ მისი ლათაიების ხასიათზე არ ვარ და, უბრალოდ, უნდა შემემვას, თავი დამანებოს...

სამასწავლებლოსთან უფროსკლასელები შეკრებილან და რაღაცას ემოციურად არჩევენ...

– გამარჯობა, ბავშვებო! – ვესალმები... ისინი რატომღაც ერთბაშად ყურდებიან და გზას მითმობენ ... თავს ეზრი და ის-ისაა სამასწავლებლოში უნდა შევაბიჯო...

– ლალი, ერთი წუთით, თუ შეიძლება! – ზურგს უკან ნესტანის ყინულოვანი ხმა მესმის და ადგილზე ვქვავედები... ვერაფრით შევეჩვიე მის ინდიფერენტულად მკაცრსა და ადრესატდკარგულ

ინტონაციას, როცა ხვდები, რომ მხოლოდ იმიტომ ურევს ფოლადს ხმაში, რომ საკუთარი სამსახურებრივი სტატუსის უპირატესობა გაგრძობინოს. ეს ნესტანის კობირია, როცა თანამშრომლებზე ზეგავლენის მოხდენა სურს, ხმას ერთი ტონით უწევს და ისეთ ფოლადს ურევს, კბილებს სულ ჟრიალი გაუდის, თითქოს ჟანგიანი ლურსმნისთვის გემო გაგესინჯოთ... ხმის ობერტონებს აზიდულ წარბებსაც აყოლებს და სათვალეს ავარცხნილი თმის სამაგრად აზიდავს შუბლსზევით... და არ აქვს არანაირი მნიშვნელობა, რამდენად სამართლიანად და ობიექტურად ჟღერს მისი შენიშვნა ან საყვედური ... დირექტორი მუდამ მართალია!

– გამარჯობა! – მოთმინებით ვდგავარ სამასწავლებლოს კარის წინ და ველი მენეჯერის ვერდიქტს...

– მე მგონი, ყველასათვის აუცილებლად შესასრულებელი შინაგანაწესი თქვენთვის ცნობილია და ისიც კარგად იცით, რომ მისი დარღვევისა და უფლებამოსილების გადაცდენისათვის პასუხის გება მოგიწევთ... დამიწერეთ ახსნა – განმარტება!

უფროსკლასელები ერთბაშად ირინდებიან და ჩვენცენ ატრი-ალებენ კისრებს.

– ვერ გავიგე... ლამის ჩურჩულით ვამბობ მე ...

– რა არის აქ გაუგებარი?! – ახსნა-განმარტებას დამიწერეთ!

– რასთან დავაგვირებით? – ვცდილობ შევინარჩუნო წონასწორობა და დავფარო აკანკალებული ხმის ვიბრაციები... არადა, რაც უფრო მტკიცე უხდება ნესტანს ხმა, მით უფრო მეტბარება მე და ბოლოს სულაც მიწყდება ...

– მშვენივრად ხვდებით, რასაც ვგულისხმობ – თქვენს სადამრიგებლოში დღეს ტორტსა და ხაჭაპურს ვერ მოიტანენ, და ვერც იმ ბასტი-ბუზუს გამართავთ, თქვენმა ძნელად აღსაზრდელმა დევდარიანმა და მისმა თავქარიანმა და უპასუხისმგებლო მშობლებმა რომ ჩაიფიქრეს, გასაგებია?!...

– მაგრამ...

– არავითარი მაგრამ! თქვენთვის, უპირველეს ყოვლისა, პედაგოგისა და კლასის დამრიგებლისათვის აუცილებელია (და კიდევ უნდა იყოს აუცილებელი!), მოცემული შინაგანაწესისა და პანდემიური წესების პედანტური დაცვა...

– მაგრამ პანდემიის პიკმა ხომ გადაიარა და მკაცრი შეზღუდვებიც მოიხსნა... – ყველანაირი ძალით ვცდილობ, დევდარიანის დაბადების დღის გადარჩენას – ქალბატონო ნესტან, იცით, ბავშვები ისე მოელიან... ისე ეშხადებიან!... დევდარიანსაც... ბავშვს სხვა მოლოდინები აქვს... ეს მისთვის ძალზე მნიშვნელოვანია! ... ეს ... მერწმუნეთ, ჩვეულებრივი რიგითი დაბადების დღე არ არის!... – ნელ-ნელა ძალას ვიკრებ და ხმაც მიბრუნდება, მიბრუნდება კი არა, სულ უფრო მყარი და გამოკვეთილი მიხდება მეტყველება...

– მე ვატყობ, თქვენს მოსწავლეებზე ჯიუტი და თავისნათქვამა ხართ ... ვერ გაიგეთ, რაც ვთქვი?! ...

– მაგრამ თქვენ როდის მოასწართ ამის გაგება? – ვმწარდები და ხმას ველარ ვიმორჩილებ და ინტონაციასაც ვერ ვაკონტროლებ: – მე თავად ხუთი წუთის წინ მითხრა ბავშვმა...

– ლალიკოოო, ჩემო კარგოოო, აქ კედლებსაც ყურები აქვს ... – მოწყალედ და ცინიკურად მიღიმის „ფილარმონია“:

– დაიხსომეთ, ყველაფერს ვხედავ და ყველაფერი მესმის და იმაზე მეტი ვიცი, ვიდრე თქვენ ეს წარმოგიდგენიათ: მასწავლებლებსაც, მშობლებსაც და მით უმეტეს, ბავშვებს... გასაგებია?!... და იმ თქვენს დაქალ ლიანას გადაეცით, რომ ჯერჯერობით ვაკვირდები და ინფორმაციებისა და მტკიცებულებების შეგროვების პროცესში ვარ და აი, მერე რაც მოხდება, თავის თავს დააბრალოს...

– დიას...

– ახლა, შეხვალთ კლასში და დაანონსებულ დაბადების დღეს ჩაშლილად გამოაცხადებთ, დევდარიანის მშობლებს საყვედურს გამოუცხადებთ... საკუთარი ცხოვრებისთვის ვერ მოუვლიათ და ეგენი ბავშვის მომავალს მიხედვენ?!... ხვალ კი, სათითაოდ, ყველას მშობელს დაიბარებთ და ინდივიდუალურად გაესაუბრებთ, ხოლო ბოლოს გაერთიანებულ კრებას მოიწვევთ და... სხვათა შორის, სიამოვნებით, პირადად დავესწრები ამ კრებას... აი, მერე კი...

– მერე?

– მერე ვიმსჯელებთ კოლეგებთან ერთად პედსაბჭოზე, შეინარჩუნებთ თუ არა თქვენს სადამრიგებლო კლასს... მომინდომეს აქ „ივენტები!“ ...

ნესტანს მობილური ტელეფონი ურეკავს, ისიც ზურგს მაქცევს და განიერი გავა-თეძობის ზანტი და ამაყი რხევით დერეფანს მიუყვება, თან ისე ხმამაღლა პასუხობს უხილავ ადრესატს, რომ ლამის პირველ სართულზე სასაუბრეში ესმის სკოლის მზარეულ დონარას მისი ამბიციური და ფსევდო-დამაჯერებელი საუბრის ინტონაცია. ნესტანი შემთხვევითაა სკოლის დირექტორი, მისი მეცო-სოპრანო ხმისა და იმპოზანტური ვიზუალის პატრონი, ოპერის არც თუ ურიგო „დივა“ იქნებოდა, თან, მტაცებლური ხასიათის გადამიდე, სულ წამყვან პარტიებს მისცემდნენ ბოროტი და გრძნეული პერსონების რეპერტუარიდან...

– კი, მაგალითად, ამნერისი იქნებოდა შესანიშნავი „აიდაში“ ... – იკბინება ლიანა: – ან კლეოპატრა, ოლონდ, მე მოგვკვდ, გველებს იქით დაგესლავდა საფინალო სცენაში...

...დერეფნის ბოლოს ფანჯარასთან ვყოფნდები... აქედან კარგად ჩანს სკოლის უკანა ეზო. თვალები ცრემლებით მაქვს სავე და სანახევროდ ვარჩევ ფანჯრიდან გზოში შეჯვრუებულ მოსწავლეებს ... ჩემები არიან, ცარცით წრე შემოუხაზავთ და შიგ დიდი ქართულ – ინგლისური ასოებით ჩაუწერიათ „დევდარიანი, HB“ და ზედიზედ სამი ძახილის ნიშანი ... ერთ დიდ წრედ შეკრებილი რაღაცას აქტიურად არჩვენ, კამათობენ, ბოლოს თანხმდებიან და მხიარული ყიჟინით იშლებიან ... არ მინდა, შემამჩნიონ და ფანჯრის გაცრეცილ და მზისგან გახუნებულ ჟალუზს ვეფარები ... სულ პატარები მოვიდნენ ჩემთან და ზეპირად ვიცი თითოეულის ხასიათი, ვის რა სწეის, რა ახარებს, სად უჭირს, სად ყოჩაღობს... რომ იტყვიან, ერთად გავიზარდეთ, მე მათ ვასწავლიდი და გზრდიდი და მათ მე გამზარდეს და მასწავლებლად მაქციეს – ასე ვთქვათ, გზა გამიკვალეს პედაგოგიკაში – ამ სახედისწერო და განსაცდელებით აღსავსე ლაბირინთში... იქიდან მოყოლებული, ზუსტად ვიცი, რომ მათ ყმაწვილურ გულებს სულ პაწია სიხარულები ახარებთ და დაბადების დღე, ხომ მით უმეტეს, – მათ ასაკში დაბადების დღე ნამდვილი დღესასწაულია, ჯადოსნური ზეიმი, რომელსაც წლიდან წლამდე

ელიან მოლოცვებისა და საჩუქრების წარმოსახვებში ... ეს დევდარიანი სულაც არ არის „ძნელად აღსაზრდელი“, როგორც უწოდებს „ფილარმონია“ ... ყველაზე ემოციური და გულჩვილი ბიჭია... ძალიან გონიერი და სხარტი აზროვნების, ერთი წაკითხვით ითვისებს მასალას... ისე, მხიარულია და მეგობრული, მხოლოდ დროდადრო საოცარი ნალველი ჩაეღვრება ხოლმე მზერაში, გაირინდება და რვეულის კიდეს წიწვნის და მაშინ ვხვდები, რომ სარკესავით ორ ნაწილად დამსხვრეული ოჯახი ახსენებს თავს და ასეთ წუთებში, თუ ვინმე თანაკლასელი გაელაზნადარება ან უკბილოდ გაეხუმრება, მკაცრი და დაუნდობელი ხდება: ვერ პატიობს უბრალო გადაკრულ ხუმრობასაც კი, დაცინვაზე ხომ ლაპარაკი ზედმეტია... ეგრევე ზღარბივით იჯავრება და პატარა, გამხდარი მუშტებით ცდილობს თავს დაესხას არამკითხე მოამბეს, როგორც რეპტილია, ქვასავით მტკიცე ბაკანში იცეტება და ვერც ვერავის ენდობა და არც არავის ინდობს. ეს მისი ერთგვარი თავდაცვაა, ჯერ კიდევ პატარაობიდან გამოყოლილი, რომ არავინ დაჯაბნოს, არავინ ატკინოს გული, რომელიც ისედაც ეკუმშება დაშორებული დედ-მამის ყოველ გახსენებაზე...

– რთული ქცევის ბავშვია, ნერვული აშლილობითა და არაადეკვატური რეფლექსით ... როგორ გეტყობათ, ლალი, რომ სოციალურ მუშაკთან და ფსიქოლოგთან არ გაგივლიათ შესაბამისი ტრენინგი და კონსულტაცია! ... კლასის დამრიგებლობაზე რომ გაქვთ პრეტენზია, გენაცვალე, დროა აიმაღლოთ კომპეტენციები! – მახსენდება, როგორ ბობოქრობს ხოლმე კეპულაძის ქალი ...

... მოდი ახლა და შეაგნებინე „ფილარმონიას“, რომ „რთული ქცევა“ არაფერ შუაშია და რომ დღეს ყველაზე დიდი დღეა ამ პატარა, მაგრამ უკვე დიდი ადამიანის ცხოვრებაში, დღე, რომელსაც მთელი წელი (და კიდევ მანამდე არსებული, მთელი სამი წელი) ელოდა და რომელზეც იმაზე მეტ იმედებს ამყარებს, ვიდრე ერთმა რიგითმა დაბადების დღემ შეიძლება იტვირთოს... ჰგონია, რომ დედას და მამას შეხვედრა ამდენი ხნის განშორების შემდეგ, ახალ ჰორიზონტს, სხვა პერსპექტივას გამოაჩენს მათ ცხოვრებაში და სუფთა ფურცლიდან დაიწყებენ „სახლობანას“ – ისე, როგორც კომპიუტერშია, მისცემ ბრძანება „რესტარტს“ და ჰაიდაა!... აციმციმდება მონიტორი და სულ ფაილ-ფაილ ჩააწიწიწებს დაგროვილ ინფორმაციას...

– ნეტა, მასწ, ცხოვრებაშიც ასე იყოს შესაძლებელი ...

– დევდარიანი, რა თქვი?! ...

– რადა, ნეტა, ცხოვრებაშიც შეგვეძლოს „გადატვირთვა“ ... აი, კომპიუტერს რომ „დავარესტარტებთ“ ხოლმე! ... მაგარი იქნებოდა! ...

მე ვხვდები, რასაც გულისხმობს ეს პატარა ბიჭი, რომელსაც ცხოვრებამ ძალიან ადრე ჩაუტარა მწარე გაკვეთილი ...

– კარგი იქნებოდა! – ვეთანხმები მე, – მაგრამ როგორც წესი, ცხოვრებაში ყველაფერი ისე არ არის მოწყობილი, როგორც ადამიანებს გვსურს...

– მასწ, ადამიანი თუ მოინდომებს, შეუძლია შეცვალოს თავისი ცხოვრება?

– რასაკვირველია, თუმცა ამისთვის მხოლოდ მისი სურვილი არ არის საკმარისი... ხომ გესმის?! ...

– კი, მასწი! – ოხრავს ბიჭი და სასკოლო „ბუკს“ „რესტარტის“ ბრძანებას აძლევს ...

– ქალბატონო ლალი, ხომ ვერ დამეხმარებოდით? ... ფიქრე-ბიდან მარკვევს უცხო მამაკაცის ხმა. დერეფნის მეორე ბოლოში დევდარიანი მამა დგას და ხელში ხაჭაპურიანი უზარმაზარი ლანგარი უჭირავს... წამით მზერას ისევ ფანჯრისკენ ვაპარებ ... წრეში ჩახატული ცარცის წარწერის ბოლოს დასმული ძახილის ნიშნები ერთ დიდ კითხვის ნიშნად ქცეულა ... ბავშვებს ხომ ვერაფერს გამოაპარებთ!... ნამდვილი მეძებრის ყნოსვა აქვთ... სასწრაფოდ ცრემლებს ვიშშრალე და აჩქარებული ნაბიჯით დევდარიანის მამისკენ მივეშურები, რომ ლანგარი ჩამოვართვა... „მთავარია, ნესტანმა არ დაინახოს!“ – ფიქრობ გზადაგზა და ნაბიჯს შეძლებ-ბისდაგვარად ვურჩევ... დერეფანი საკმაოდ გრძელია... „უეჭველი შეამჩნევდა ვინმე და ამბავს მიუტუსტუსებენ...ჯანდაბა! გაწყდეს საცა წვრილია!“ ...

– არ შეგაწუხებდით, მაგრამ ტორტიც მაქვს ამოსატანი... მარციპანითაა და მემინია, სითბოზე არ დადნეს... , – დევდარიანის მამა უხერხულად მიღიმის და ხაჭაპურის ლანგარს მარჯვნივ... ჩვენ ერთად შევდივართ საკლასო ოთახში, სადაც დაფაზე ზუსტად ისეთივე ქართულ-ინგლისური წარწერა მხედება, მხოლოდ, აქ მისალოცი ფრაზის ბოლოში ძახილის ნიშნებია და აუარება ფერადი ბუშტი... ბავშვებს უზრუნიათ და წინასწარ საზეიმოდ მოურთავთ კლასი ... ისედაც ძიძივლანგრით დატვირთულს, ბუშტები ფეხებში მედებიან და ლამის არის წამაქციონ..

– მაიმუნები!... განა მითხრეს, რისთვის გამომართვეს გასაღები წინა დღეს... მარიტამ ნათლობის ჯვარი დაკარგა და უნდა მოვუძებნოთო... მომატყუეს პატარა ყაჩაღანებმა ..., – უხერხულად ვუღიმი დევდარიანის მამას, რომელიც ღიმილზე საპასუხო კეთილ და მადლიერებით სავეს მზერას მიბრუნებს:

– ვიცი, პანდემიის გამო სკოლაში საკვების შემოტანა აკრძალეს, მაგრამ ნიკას ისე უნდოდა მე და დედამისს ერთად მოგველოცა დაბადების დღე მეგობრების თანდასწრებით... ხომ ხვდებით?! ...

მე ცრემლები მახრჩობს და რომ არ ვიბღავლო, ხმას არ ვცემ უხერხულობისგან ჭარხალივით აწითლებულ მშობელს და ისიც სწრაფი ნაბიჯებით გადის ტორტის ამოსატანად...

ზარი ირეკება და კლასი ნელ-ნელა ივსება მოსწავლეებით... ისინი უხმოდ შემოდინან და თითქოს პირი შეკრესო, ასევე უსიტყვოდ იკავებენ საკუთარ ადგილებს ... ასე მშვიდად და მოწესრიგებულად ჯერ არასდროს და არცერთი შემოსულა... რამდენიმე წაშში ყველა მერხი დავაგებულა ... სამი ათეული წყვილი თვალი უხმოდ შემომყურებს და მზერით ერთ დიდ კითხვის ნიშანს მისვამს...

– იქნება კი დევდარიანის დაბადების დღის ზეიმი? – აი, მათი კითხვანარევი მზერის მთავარი მესიჯი ... აი, რატომ შეცვალა ძახილის ნიშანი კითხვისამ ... კარზე კაკუნია . მე ვდგები და საკლასო ოთხის კარს ვაღებ: კარში დევდარიანი დგას, უზომოდ ბედნიერი ღიმილით გადანათებული, ზურგს უკან მისი დედა და მამა დგანან... დედას ევროპული ელფერი დაკრავს, სამხრეთული მზის რუჯი და

რალაცნაირი ხმელთაშუაზღვიდან მონაბერი ქარის სურნელი... მგონი მორჩენებები დამეწყო... ფიქრობ და მზერა მამაზე გადამაქვს. მამაკაცს ვეება ტორტი უჭირავს, ტორტი მართლაც მარციპანითაა, ნარინჯისფერ და ბალახისფერ ტონებში, ზედ იაპონური ანიმეს გმირი ნარუტო წამოსკუპებულია და როგორც ხეები ისე ადგას სად-ღესასწაულო მზინავი სანთლებისა და შუშუნების მორთულობანი ... ნარუტო... ეს ისე. გარეგნულად ჩამოჰგავს ფიგურა მულტ-ფილმის პერსონაჟს, თორემ გამოხიზებული დევდარიანია, მასავით გამწლივული და სათვალისანი...

ერთხანს ღიმილით შევყურებ ასევე მოღიმარ სამეულს ... ღმერთო, ერთი შეხედვით, რა ბედნიერი ოჯახია, აი, სკოლის უცხო ენის სახელმძღვანელოებში რომ ხატავენ აღსაწერ სურათს წარწერით: „This is my happy family!“

– მობრძანდით! – გეპატიუები უხერხული პაუზის შემდგომ და კლასი, როგორც ვულკანი, შევებით ამოისუნთქებს და როგორც ცეცხლოვან ლავას, ისე ამოისვრის მძლავრ შეძახილს: „აეიეიეი!“ ... რომელიც ატორტმანებს კლასის ფანჯრებსა და მთლიან შენობას ...

– დაბადების დღე, რასაკვირველია, მაინც შედგა... შედგა, ნესტანის მითითებისა და საყვედურის მიუხედავად... მართალია, ჯერ ამოუცნობი დარჩა დევდარიანის დედ-მამა შევარიგეთ თუ ვერა, მაგრამ... კლასი ცარიელია... მხოლოდ მე და ლიანა შემოვრჩით... მე ნასუფრალს ვუყრი თავს, ლიანა მცხმარება და თან მარციპანის შემოფეხნილ ფერად ფიგურებს ათვალისებებს:

– რას არ მოიგონებენ რა?! ... სად იყო ჩვენს ბავშვობაში ასეთი ტორტები?! ... ჰა, გამოვიდა რამე?! ... მე მხრებს ვიჩრჩავ და დალაგებას განვაგრძობ...

– და ისედაც ვიცოდი, რომ არც შერიგდებოდნენ... ბავშვს თავისი ბავშვური მოლოდინები აქვს, თორემ მაგათ ზედ აწერიათ, რომ აღარ შერიგდებიან... თუმცა, ვინ იცის?! ... სევდიანად ოხრავს ლიანა, – რა გეშველება ახლა შენ?! ...

– მშველება რამე! – გამბობ და დიდ ცელოფნის პარკში ერთნაირად ვუყრი თავს დაბადების დღეზე გასვრილ ერთჯერად ქალაღის თეფშებსა და ჭიქებს... რა კარგი მოგონებაა ეს ერთჯერადი ჭურჭელი... გაისვრება და გადაყრი ... ცხოვრებაც ასე მარტივი რომ იყოს – დააშავე? შეგეშალა? – გადააგდე, მოიშორე ცუდი ემოცია და გააგრძელე გზა...

– ო, რა გველია! ... სუ დაგზავნილი ჰყავს თავისი მონების აგენტურა მთელს სკოლაში... დასისინებენ და მიაქვთ ამბები... ვისზე გაქვს ეჭვი? როგორ გგონია, ვინ ჩაგიშვათ?

– ამას რა მნიშვნელობა აქვს? ... მთავარია, რომ კლასში ვიღაც მოღალატეა... წინა დღეს უკვე იცოდა თურმე... ასეთი პატარები და უკვე...

– არა, ბავში აქ არაფერ შუაშია, გენაცვალე, ბავში რა?! – გულუბრყვილოა და ალალი, იტყოდა მშობლებთან სახლში და ერთი ზარი რა?! – ძნელი გასაშვებია?! ... ამ „ცაწყალ“ დევდარიანს, გახარებულს დედის იტალიიდან ჩამოსვლით, წამოსცდებოდა წინა დღეებში ბავშვებთან და მეტი რა უნდა ინფორმაციორს – მიუცუნ-

ცულა ნესტანიკოს ცხელ-ცხელი „ნიუსი“! ... ოხ, ერთი ეგეთი მშობელი მომცა ხელში, მეტი არ მინდა რა, იმ ენას სუ ძირში მივაქეცავოთარა წერეთლის „პლოსკოვუბცი“ ... „ვოტ ტაკ!“

ლიანა გემრიელად ილუკმება დევდარიანი დაბადების დღის ნამცეცობის გემრიელობებით და კმაყოფილია, რომ ნესტანას დიქტატურამ აძვერად ვერ გაიხარა...

– წავედი, დავუწერ ახსნა-განმარტებას და ალბათ განცხადებასაც ზედ მიმაყოლებინებს – ვამბობ მე და კლასიდან სუფრის ნაალაფარი ნაგვის პარკს მივათრევ ...

– რა განცხადებას?! არც გაიფიქრო?! ... ერთი კაი დედიმისის შვილია და გაგიშვას სამსახურიდან და კლასის დამრიგებლობიდან... მთელ სკოლას ფეხზე დავაყენებთ!...

– ჰოდა, მაინც შენზე დაკვირვებისა და მტკიცებულებების შეგროვების პროცესშია და ერთად მიგაბრძანებენ სკოლიდან ...

– აი, – ლიანა სალოკი და საჩვენებელი თითით პატარა წრეს კრავს და ცალი თვალთ შიგ იჭყიტება: – ამას ხედავ? – გადაეცი ასეთი უესტური ენით გიპასუხება ლიანამ-თქო ...

მე უხმოდ გავდივარ კლასიდან და მორჩილად და წელმოწყვეტით მივათრევ ფეხებს სამსწავლებლოსკენ... კარი დაკეტილია... დამლაგებელი დარე ცოცხით აგროვებს უკანასკნელ მტვერს აქანდაზზე და თანაგრძნობით მართმევს ხელიდან ნაგვის პარკს... თან უსიტყვოდ მიმანიშნებს კართან გამოკრულ განცხადებების დაფისკენ ...

ჩემი წინასწარმეტყველება ვანგას პროგნოზივით მართლდება: ახსნა-განმარტების დაწერა საჭირო აღარ არის! ... გათავისუფლებული ვარ არათუ კლასის დამრიგებლობიდან, თვით საგნის რიგითი მასწავლებლის პოზიციიდანაც კი!..

– იმ ოთხშაბათს პედსაბჭო დანიშნა ქალბატონმა – სხვისი ხელით აპირებს ნარის გლვეჯას! – მიძინვარებს ლიანა:

– შენ განცხადება არ დაწერო, იცოდე! – მარიგებს აქოშინებული და ემოციისაგან კიბოსავით აჭარხლებული სახით სარკეში წარბებს გამეტებით იწვრილებს, – დე თავად დაწეროს ბრძანება... – უკვე დაწერილია! – ვამბობ მე და მუყაოს ყუთში ვალაგებ საწერი მაგიდის ჩემეული უჯრიდან ამოლაგებულ ნივთებს, საწერკალმებს, საქალაღდეებს და სხვა წვრილმანს.

– მოიცა და, ბრძოლას არ აპირებ?!... ასე უნდა დაუხარო ბოჩოლასავით თავი და წახვიდე სკოლიდან? – არ ცხრება ლიანა...

– რა აზრი აქვს?!... ბრძანება უკვე ხელმოწერილია და სავარაუდოდ, სამინისტროშიც გადაგზავნილი!... ეს კრება და პედსაბჭო უბრალო ფორმალობაა... დემოკრატიობანას თამაში...

– იცი რას გეტყვი, ჩემო გენაცვალე, ბრძოლას, ყოველთვის აქვს აზრი... დღეიდან ხელმოწერებს შევავროვებ და ვნახოთ ამდენი მასწავლებელი, მშობელი და მოსწავლე რომ ხელს მოაწერს შენს სასარგებლოდ, როგორ გაგიშვებს სკოლიდან...

– არ ღირს!... ადამიანებს ნუ გააუხერხლებ!...

– აბა, ამ იდიოტურ შინაგანაწესს უნდა ამსხვერპლო ამდენი წლის შრომა და ჩაბარებული გამოცდები, ამდენი ღამის თევა და

ნერვიულობა?!... და მთავარი, გახსოვდეს, რომ მაგ ქალბატონს იტანენ და შენ ყველას უყვარხართ! ...

სამასწავლებლოში სიჩუმე ისადგურებს... კარი იღება და რიგრიგობით შემოდის მასწავლებლები... რამდენიმეს გამოკლებით, ყველანი დამნაშავეს თვალებით მიშერენ, თითქოს უსიტყვოდ მეზოდმივიან და უხმოდ მეშვიდობებიან, მკოცნიან ლოყაზე, მხარზე ხელს მხვევენ და ნუგეშის ნიშნად ხელს ხელზე მაგრად მიჭერენ...

– აბა რა, აქ ხომ კედლებსაც ყურები აქვს! – ქოთქოთებს ლიანა...

– ხალხო გაიგეთ?! ... ბავშვებს დემონსტრაცია მოუწყვიათ! – ... ოფისმენეჯერი ნაწული აღელვებული გადის და ყველანი მიყვებით დერეფნის ბოლოსკენ, სწორედ იმ ფანჯარასთან, საიდანაც მთელი სკოლის ეზო ხელისგულზე მოჩანს ...

ეზოში ჩემები შეგროვილან და თან განა მარტო ბავშვები, მშობლებიც აქ არიან... ბავშვებს ცარცით დიდი გული და წრე შემოუწნაზავთ; „ლალი მასწ, გვიყვარხართ!“ – წერია გულის ქვეშ და წრეში უზარმაზარი ასოებით: „დაგვიბრუნეთ ლალი მასწი!“

ყველანი ტირიან ... მე მინდა ვიყვირო, მთელი ხმით ვიღრიალო, ფანჯარას ვეჯავჯავურები, მაგრამ მეტალპლასტიკის ჩარჩოს საკეტი არ მემორჩილება და უმწეოდ ვაჯანჯღარებ რაზას...

– ქალბატონო ლალი, მიმიშვით ლუმელთან! ... – მესმის ჯემიკოს ხმა ... ესეც მისი საყვარელი ხუმრობა-ციტატა საყვარელი და ბავშვობისდროინდელი ქართული კინოფილმიდან „ისინი ჩამოვიდნენ მთიდან“ ... მამაკაცური ძალა მაინც თავისას აკეთებს – ჯემიკო მარტივად აღებს ფანჯარას და ადგილს მითმობს...

მე ვდგავარ ღია ფანჯარაში და არ ვიცი, მღელვარებისაგან, რა ვთქვა... ხმა მიწყდება და სუნთქვა მეკვრის...

– მასწ, ჩემები რიგდებიან! – ყვირის მთელი ხმით დევდარიანი... – „არ მესმის“, – ვანიშნებ უესტური ენით... არადა, ყველაფერი მშვენივრად გავიგე, მაგრამ იმდენად მოულოდნელი, გასახარელი და დაუჯერებელი ამბავია, მინდა კიდეც და კიდეც გამიმეოროს ...

– მასწ, ჩემები რიგდებიითააან!... დედა აღარ წავა იტალიაში და ჩვენ ისევ ერთად ვიცხოვრებთ! – გაჰყვირის დევდარიანი მთელი ხმით და მის ყვირილს მთელი კლასის ომახიანი ტაში და ყიჟინა ფარავს.

– ლალი, შემოდით ჩემთან – მესმის ზურგიდან ნესტანის ყინულოვანი ხმა. და პირველად ჩემს პრაქტიკაში, არანაირ უხერხულობასა და დაძაბულობას აღარ მიქმნის მისი მკაცრი ტონი... უფრო მეტიც, სრულებით აღარ მადარდებს, რას მეტყვის ... თვალს თვალში ვუყრი და მშვიდი, გაწონასწორებული და წელგამართული შევედივარ სამასწავლებლოში ...

– აბა რა?! თუ ღმერთი შენცენაა, რა მნიშვნელობა აქვს, ვინაა შენს წინააღმდეგ?! – ჩამესმის ლიანას კისკისი: – სხვათა შორის, ეს დიკენსმა თქვა, მაგრამ მე საჯსებით ვეთანხმები მას! ... საყვარელი!

ღვინა ღონი

პინვაღყოფილი

დღეს მამა მთვრალი მოვიდა. არ მიყვარს, მამა მთვრალი რომ არის, იმიტომ, რომ დედას ეჩხუბება. არა, ჯერ დედა ეჩხუბება, სულ მთვრალი რატომ მოდიხარო. მერე მამაც ეჩხუბება, აბა, ამდენ ღვინოს და არაყს რომ უშვებს ქვეყანა, ვინმემ ხომ უნდა დალიოსო. ბებია გამოდის ოთახიდან და ბავშვების მაინც მოგერიდოთო... ბაბუას ფეხები სტკივა და სიარული უჭირს, ამიტომ თავის საწოლზე წევს და ახველებს ისე, რომ ყველას გვესმის.

– მამა, სად წვიმდა? – ვეკითხები მამას. ბაბუა ეკითხება ასე ხშირად, თუ ნასვამი მოდის. მამა მიღიმის და მპასუხობს:

– დათა, მალე გაიზარდე რა, რომ მერე ერთად დავლიოთ! მისაღებ ოთახში კესო გამოდის. კესო ჩემი დაა. როცა რამე უნდა და ვერ სწვდება, დადაო, – მეტყვის, ხელს მომკიდებს, რაც უნდა იმასთან მიმიყვანს და თითოთ მიმანიშნებს, რომ მივცე. ჯერ ორი წლისაც არ არის და წესიერად ვერ ლაპარაკობს. ახლა უცებ ჯუმბერ ტყაბლაძეო თქვა და მერე რამდენჯერმე იმეორებს: „ჯუმბერ, ჯუმბერ...“ და ცეკვას იწყებს...

– ვინ არის, ქალო, ჯუმბერ ტყაბლაძე? – ბრაზობს მამაჩემი, თუმცა დარწმუნებული ვარ, იცის ვინც არის მწვანე დათვი ჯუმბერიც და ჟირაფი ჟოზეც – ამათ გარეშე კესო საჭმელს არ ჭამს.

– მაცდით თუ არა მეცადინეობას?! – ვამბობ მე. არადა მართლა ვმეცადინეობდი, წილაღებზე ვხსნიდი ამოცანას. ეს იმდენად მოულოდნელი იყო, რომ უცებ სახლში სიჩუმე ჩამოდგა, კესომაც კი ცეკვა შეწყვიტა, ბაბუა წამოდგა და მეორე ოთახიდან გამოდის. ბებია სავარძელზე ჯდება. დედა მასთან მიდის და პულისს უსინჯავს.

– ოჰ, დათა, გამახსენე, აბა, რომელ კლასში ხარ?! – მეუბნება მამა.
– ღმერთო, ისიც არ იცის, შვილი რომელ კლასში ჰყავს! – ამბობს ბებია და ცივ ტილოს შუბლზე იდებს...

დღეს მათემატიკის მასწავლებელთან სერიოზული დებატები მექონდა: გვეუბნება, ნული რომ ხუთზე გავყოთ, ნულია, მაგრამ ხუთს ნულზე ვერ გავყოფთ, არ შეიძლებაო – არ მიყვარს აკრძალვები.

– სრული აბსურდია, იზო მასწ! – სისულელე უფრო მეგონა, მაგრამ დავინდე მთელი მათემატიკა.

– რატომ, დათა?

– მას, მინდა ამ სახელმძღვანელოს ავტორი მოვძებნო და სად ვნახავ?

– რატომ?

– ეს წიგნი თავზე უნდა დავაფხრიწო!

– დათა, ასე საუბარი არ შეიძლება, ეს არის ძალადობა, შენ შეგიძლია ავტორს მიწერო შენი მოსაზრება, გაცნობა მას, იქნებ გაიზაროს და მადლობაც გითხრას!

– მაშინ გამოდის, მე უნდა დავწერო წიგნი!

– დაწერე და დაარქვი – დათას მათემატიკა! – ამბობს სესილი და ილიმის და ჩემკენ აპარებს თვალს. სესილი, უნდა გამოვტყდე, ძალიან მიყვარს, თუმცა სხვებივით სისულელეები მასაც სჭირს, მაგრამ კეთილი სისულელეები. ერთხელ, მაგალითად, ნინო მასწავლებელს, ჩვენს დამრიგებელს ეუბნება, ვარსკვლავები ღმერთის ღიმილიაო, ვითომ ღმერთი, მით უმეტეს გაცილებული სადმე ენახოს. არადა სესილი ისეთი გოგოა, მარტო მისი სახელი რომ დავწერო დაფაზე ცარცით, ან რვეულში პასტით უცებ კარგად ვგრძნობ თავს და ეს სესილიმაც იცის, ჩემმა რვეულმაც და ყველამ, მათ შორის თემუკამაც, რომელიც სულ ორი დღის გადმოსულია ჩვენს სკოლაში და უკვე გავაფრთხილე, სესილისგან თავი შორს დაიჭიროს. ამბავი მომიტანეს, ამ დებილიმა პირველსავე დღეს შესვენებაზე თურმე

სესილის უთხრა, იცი, რომ ლამაზი ხარო? სესილიმაც თურმე უთხრა, ვიციო. ჰოდა, თემუკამაც გაფრთხილება მიიღო ჩემგან – ამ გოგოს ხუთ მეტრ რადიუსში არ მიუახლოვდე, თორემ მოგხვდება-მეთქი, იყოს ეს დათას მათემატიკა.

– დათა, გვითხარი აბა, კონკრეტულად რა არ მოგწონს? – ფიქრებიდან მაბრუნებს იზო მასწავლებელი

– ვინ მოიგონა, რომ ნულზე გაყოფა არ შეიძლება?

– სასკოლო პროგრამაში ასეა, თუმცა თუ შენ სკოლის დამთავრების შემდეგ მათემატიკის განხრით გააგრძელებ სწავლას, ნახავ, რომ ნულზე გაყოფის დროს უსასრულობას ვიღებთ.

– ანუ სკოლაში ბავშვებს გვატყუებენ?!

– სასკოლო პროგრამა არ მოიცავს თემებს, სადაც ეს მტკიცდება!

– რა დამტკიცება ამას უნდა, მასწ, ხო გვითხარით, რომ ნულს თუ ნებისმიერ რიცხვზე გაყოფთ ნულია, ისიც ხო გვითხარით, რომ რიცხვებს სასრული არ აქვს, ანუ გამოდის, ნებისმიერ რიცხვს თუ პირიქით ნულზე გაყოფთ, უსასრულობაა...

– საინტერესო მოსაზრებები გაქვს, დათა.. ჰოდა, მისწერე წერილი წიგნის ავტორს...

სკოლა საუკეთესო ადგილი იქნებოდა, მასწავლებლები ხელს რომ არ გვიშლიდნენ. რა კარგი იქნებოდა, მივსულიყავით და კლასებში მხოლოდ ბავშვები ვყოფილიყავით. გასართობებს თვითონ მოვიფიქრებდით. ჩემი კლასელები ხშირად აცდენენ, ხან გრიპი, ხან სიცხე, ხან ეს ახალი კოვიდიც, მასწავლებლები კი ერთს არ გააცდენენ, მაგარ ჯანზე არიან.

ხვალ ორშაბათია, ანუ სასწავლო დღეა. ისე სკოლა არც მასწავლებლებითაა ძალიან ცუდი, განსაკუთრებით შესვენება მომწონს, როცა ბიჭები ერთმანეთს ვუტყაპუნებთ. ხან ხუმრობით, ხან კი მიზგებიც გვაქვს. ახლა კი სერიოზული მიზეზი გვაქვს – ხვალ თემუკა უნდა გაილახოს!

დღეს ეზოში ბიჭები ფეხბურთს ვთამაშობდით. მერე ზაზა მოვარდა, სესილი დაგინახე თემოსთან ერთად პარკშიო. ყველანი გავვარდით. ზაზამ სადაც მიგვიყვანა, არ დაგვხვდნენ. სესილის მესენჯერში მივწერე, სად ხარ-მეთქი, სახლშიო. მერე მწერს, იმ შენმა სულელმა ძმაკაცმა ენა მოგიტანა, ხო? არაფერი მიმიწერია. კიდევ მწერს, თემო სულ ერთი წამით შემთხვევით პარკში ვნახე. ისევ არაფერი მიმიწერია, ის კი ვიცი, ხვალ ვილაცას მაგრად მოხვდება – ხვალ თემუკა უნდა გაილახოს!

დილით ადრე მისულს კლასის კარებთან დამრიგებელი, ნინო მასწავლებელი მხვდება შეწუხებული სახით. ისე სხვა დროს წვიმაა, თოვლი თუ კარგი ამინდი, სულ კეთილი ღიმილი დასთამაშებს და ყოველ დილით ისე გვხვდება, ვითომ ჩვენზე უფრო არავინ უყვარდეს და ჩვენზე უკეთესი არც არავინ ენახოს – შეიძლება ნორმალურ ადამიანს გიჟიც კი ეგონოს. ასე შეწუხებული სახით მეუბნება, ახლა დირექტორთან უნდა მივიდეთ, შენთან საუბარი სურსო. გაკვირვებული მივყვები და ვისხენებ, ბოლოს რა დავაშავე. იმას ალბათ ვერ გაიგებდნენ, რომ დღეს თემო უნდა ვცემო.

– მასწ, დედას გეფიცებით თუ ან დაფა გამეტყვოს ან მინა ჩამემსხვრიოს!

– წერილი ვის მისწერე?

– რა წერილი? – ვამბობ, თან ვფიქრობ, მათემატიკის წიგნის ავტორთან ჯერ წერილი არ გამიგზავნია, არადა მართლა ვაპირებ, ერთი რას მიპასუხებს!

– შავ ყუთში.

უცებ მახსენდება – სკოლაში პირველ სართულზე არის ყვითელი ფერის ყუთი, რომელსაც ყველა შავ ყუთს ეძახის, იმიტომ, რომ ასე აწერია, – „შავი ყუთი“ – ეტყობა იმან, ვინც დააწერა, ფერების აზრზე არ იყო. თვითონ ნინო მასწავლებელმა გვითხრა, თუ რაიმე არ მოგეწონებათ სკოლაში, ან მოგეწონათ, შეგიძლია დაწეროთ, მისამართი დააწეროთ, ამ ყუთში ჩააგდოთ და ვისთანაც გინდათ მივაო. არა მგონია, იქ ვინმე წერილს ადებდეს, მე არ დამინახავს, ყოველ შემთხვევაში. ერთხელ, მაშინ მეხუთე კლასში ვიყავი, მე ჩავაგდე წერილი ყველაზე ბრძნული ტექსტით, რომელიც ალბათ ოდესმე დაწერილა. შინაარსი ახლაც მახსოვს: ბატონო განათლების მინისტრო, მოაცილეთ რა დირექტორი და მასწავლებლები სკოლას, ისინი გვაიძულებენ სწავლას და ათას სისულელეს და ხელს გვიშლიან, რომ კარგად გავერთოთ. ბოლოს კი მივაწერე – დათა აბზიანიძე, მეხუთე კლასი...

– მობრძანდი, დათა აბზიანიძე? – მეკითხება დირექტორი.

საერთოდ ასეთი კითხვების დასმა უყვარს, რის პასუხიც იცის. მის კაბინეტში პირველად არ ვარ, ზეპირად ვიცი – კედლები სულ სიგელებით აქვს სავსე, ნეტა სად დახვეჭა? დიდი მაგიდის და ბორბლებიანი სავარძლის გარდა აქვს კიდევ წიგნების კარადა, რომელიც ისეა წიგნებით გამოტენილი, ვინმე მწერალმა ახალი წიგნი რომ დაწეროს, არ არსებობს იქ დაეტეოს. ასე რომ მწერლებმა და პოეტებმა ცოტათი უნდა შეისვენონ და ბუნებაც მოასვენონ – წიგნების ბეჭდვას ხომ უამრავი ხე ეწირება. არაფერი მითქვამს, ან რა უნდა მეთქვა, დათა აბზიანიძე რომ ვარ და არა ჯუშუმერ ტყაბლაძე ისედაც ვიცი.

– წერილების წერა გყვარებია, დათა აბზიანიძე!

ეს საიდან მოიტანა? ისე არა მგონია წერილების წერა მიყვარდეს. ამ წერილის გარდა, რაზეც ახლა დამიბარეს ერთადერთი წერილი, რომელიც სესილის მივწერე, მას არც წაუკითხავს, იმიტომ, რომ გაგზავნამდე სულ ნაფლეთებდა ვაქციე. ესეც მეხუთე კლასში იყო. წერილის შინაარსი, რა თქმა უნდა, მახსოვს. მე, დათა აბზიანიძე პატივს ვცემდი სესილი ბარათაშვილს, რომ ის გამხდარიყო ჩემი შეყვარებული და სავალდებულო ათი წესი მქონდა ჩამოწერილი, რომელიც უნდა შეესრულებინა. წესების ჩამოთვლა არ მთხოვოთ, სრული კატასტროფა. ამ წესების მიხედვით, მე გამოვდიოდი მეთოჯინე, წვერგაბურძენილი კაცი, რომელიც როცა ბათუმში დედასთან და კესოსთან ერთად ვიყავი, ბულვარში ვნახე, სესილი კი თოჯინა, რომელსაც ძაფებით ათამაშებენ. მაშინ ვუყურებდი იმ თოჯინას და მინდოდა მაკრატელი მქონოდა და ყველა ძაფი გადამეჭრა და გამეთავისუფლებინა. კითხე კიდევ დედას, მაკრატელი თუ ჰქონდა. დედაჩემმა, რად გინდაო. დაილაღა ის თოჯინა, მინდა თავისუფლება ვაჩუქო-მეთქი. თოჯინა ხო უსულაა, სწორედ ეს

კაცი ანიჭებს მას სულს და თავისუფლებასო, – მითხრა დედამ.
მერე დაამატა: ეს ძაფები ხანაც მოვალეობააო. მაგრად დავიბენი.
მერე ცოტა მოგვიანებით მივხვდი, რომ ძაფებმა, ანუ მოვალე-
ობამ შეიძლება თავისუფლება წაგართვას ან პირიქით გაჩუქოს.
დირექტორი მახსენდება, იქნებ ეს დირექტორიც თოჯინაა. ახლა კი
ის ჩემს პასუხს ელის, რა მკითხა? ხო, მახსოვს.

– წერილების წერაზე დიდად არ ვგიჟდები! წელიწადში ერთი-
ორი?

– აჰა, წელიწადში ერთი ან ორი და აქედან ერთი განათლების
მინისტრს?

– რა, არ შეიძლება? მეგონა ყველასთან გვეკონდა მიწერის
უფლება?

– შეიძლება, როგორ არ შეიძლება, მაგრამ შინაარსს გააჩნია!
დიას, ბატონო დავით, განათლების მინისტრი მირეკავს დღეს, შენ
სკოლაში მოსწავლეებს დირექტორი და მასწავლებლები ზედმეტი
რატომ ჰკონიათო.

ეს ბატონო დავით რაღა იყო. ისე და სადმე არსებობს კი სკოლა,
სადაც მენტუტკლასელი ბიჭი სხვანაირად ფიქრობს? თუმცა ეს
არ მითქვამს, რაღაცნაირად სხვებზე გადაბრალება გამოძიოდა.
ესლა ვთქვი:

– ეს შარშანდელი წერილია!

– ახლა ზუსტად არ მახსოვს, მაგრამ ალბათ შენს ასაკში მეც
ასე ვფიქრობდი! – გაიღიმა დირექტორმა უცებ. მერე აგრძელებს,
ოღონდ უკვე დამრიგებელს მიმართა კითხვით.

– როგორ სწავლობს?

– ჭკვიანი ბიჭია, მათემატიკა უყვარს. ამას წინათ იზო მასწავ-
ლებელი მეუბნება, დათას მათემატიკურ ნიჭს ვატყობ, ლოგიკური
მსჯელობა არ უჭირს, სახელმძღვანელოს ავტორსაც კი ეკამათება
და წიგნში ჩასწორება უნდაო. მაგრამ ზოგიერთი საგნის პედაგოგი
ემდურის, რაც შეუძლია, იმას არ აკეთებსო.

– რას გააკეთებს? წერილებს წერს, სად სცალია! – ამბობს დი-
რექტორი. – ანუ სკოლა გინდა, მასწავლებლები არა?! – ახლა ისევ
მე მეკითხება.

– კი, ასეა! – ვამბობ მე.

– იცით თქვენ, ბატონო დავით, რომ ქვეყნად არც ერთი ბრძენი
არ არსებულა, მასწავლებელი რომ არ ჰყოლოდა?

– ანუ რა გამოდის, მასწ, პირველ ბრძენს მასწავლებელი ჰყავ-
და, ხო?

– ასეა!

– მაგრამ პირველი მასწავლებელი ბრძენი არ იყო.

– ასე რატომ ფიქრობ?

– ბრძენი რომ ყოფილიყო, მაშინ პირველი ბრძენი ხო ის იქნებოდა!

– კი ასე გამოდის!

– ანუ რა საჭიროა მაშინ მასწავლებელი?

– ეს ვინ ყოფილა! – ილიმის დირექტორი და ნინო მასწავლებელს
უყურებს, მერე ისევ ჩემკენ ბრუნდება.

– წელსაც დაწერე რამე?

– ჯერ არა! ისე ვაპირებ ავტორებს მათემატიკის სახელმძღვა-
ნელო უნდა ჩავასწორებინო!

– იმათ რაღა დააშავეს?

– ნულზე გაყოფა არ შეიძლებაო...

მერე დირექტორს ვილაცამ დაურეკა, გმადლობთ, ნინო
მასწავლებელო, შეგიძლიათ კლასში დაბრუნდეთო. ჩვენ გარეთ
გამოვედით. შენთან სხვა საქმეც მაქვსო, – დამრიგებელი მეუბნება,
– პირადად გავალებ, თემუკას ადაპტაციაში ხელი რომ შეუწყო და
დაიმეგობროო. არაფერი მითქვამს – მოვუწყობ მე მაგას ადაპტა-
ციას-მეთქი, – გულში გავიფიქრე.

კლასში მიბრუნებულს ეს თემუკაა თუ ვირუკა, ოთახში დამხვდა.
სესილი არ იყო ჯერ მოსული. მანდატურები ამ დროს სართულებზე
არ დადიან, სკოლაში შემოსასვლელ კარებთან დგანან. ბიჭებს
ვეუბნები, ყველანი გაყარეთ გარეთ-მეთქი. კახი კარებთან გარედან
დადგა, ზაზა და თორნიკე ამ ვირუკას აქეთ იქიდან ამოუდგნენ.

– ბიჭო, მომისმინე, გითხარი მე შენ, სესილის ხუთ მეტრ რა-
დიუსში არ მიეკარო-მეთქი?!

– მითხარი! – ამბობს თემუკა, ვატყობ ხასიათზე არ არის.

– გუშინ ერთად დავინახეს?

– დამინახეს!

ახლა წესით უნდა ვაფეთო, ადგილს ვარჩევ, სად ვლექწო,
მაგრამ ვხედავ თვალები უცრემლდება. კი არ ტირის ან ბლავის და
რამე, მაგრამ ცრემლები მოსდის. მტირალ კაცს როგორ დავარტყა?
სანამ მე გვირილობანას ვთამაშობ, „დავარტყა-არ დავარტყა“, კარი
იღება და ნინო მასწავლებელი შემოდის, უკან სესილი და მთლად
უკან – კახი. სამთავრობო დელეგაციაა რა, ტელევიზორში რომ აჩ-
ვენებენ სხვადასხვა ქვეყნის პირები და ცხვირები რომ გვეწვევიან,
თან უდროო დროს. ალბათ სესილიმ ჩაგვიშვა.

– აქ რა ამბავია? – მკაცრი ხმით იკითხა დელეგაციის ხელმძღ-
ვანელმა.

– არაფერი, მასწ, ისე ვსაუბრობდით! – ამბობს ზაზა.

– ისე თუ საუბრობდით, ბავშვები გარეთ რატომ გამოყარეთ
და კარები რატომ ჩაკეტეთ?

– არავინ არ გაგვიყრია, მასწ, თვითონ გავიდნენ და კარები
დაიკეტა! – ეს თორნიკეა

– ხო, მასწ, კარები ხან იკეტება, ხან იღება, ჩვენ რა შუაში ვართ!
– ამბობს კახი

– დათა, მითხარი აბა ერთი, რა ხდება?!

– სად რა ხდება, მასწ?

– ნიკარაგუაში! სად და აქ რა ხდება, რომ ხართ ჩაკეტილები
ოთახში და რატომ აქვს თემუკას თვალები წითელი?

– გეომეტრიულ ამოცანას ვარჩევდით, მასწ, რადიუსზე და
ალურგია მისცა, აი, თემუკაც დაგვეთანხმება!

– თემუკა და სესილი გადით და დანარჩენები დარჩნენ!
სესილი და ეს ვირუკა გადიან.

– გაგჟდით, ხო? ხალხი ხართ თქვენ? ოთხი კაცი ერთზე? დათა,
სულ წყალში ჩაყარე, რაც შენზე ოდნავ მაინც კარგი წარმოდგენა
მქონდა. ვამაყოფდი, კარგი კლასი მყავს-მეთქი.

– რა ხდება, მასწ? – ვამბობ მე.

– ახლა მოკეტე! ვიცი, რაც გაქვთ ჩაფიქრებული! იცოდეთ, არ
გამაგიჟოთ და ვინმემ თემოს რამე არ დაუშავოს!

–რა უნდა დაფუშავოთ, მასწ?

– იცით, თითოეული თქვენგანის თავისუფლება, ან თუნდაც თქვენი მუშტის თავისუფლება მთავრდება იქ, სადაც იწყება სხვისი ცხვირი.

– ცხვირსაც გააჩნია, მასწ, ზოგს დიდი ცხვირი აქვს, ზოგს პატარა – ვითომ ვხუმრობ.

– მუშტსაც გააჩნია, მასწ... – ამყვა ზაზა.

– ახლა მომისმინეთ, არამზადებო, მათეს სახარებაშია, „ყველამ, ვინც აიღო მახვილი, მახვილითვე დაიღუპება“, ადამიანს აქვს ენა და შეუძლია ყველა სადავო საკითხის გადაწყვეტა ერთ.

– ხოდა, ვსაუბრობდით, მასწ! – ვამბობ მე.

– თემუკას რატომ ჰქონდა თვალეები ცრემლიანი, ოღონდ არ დაიწყოთ ახლა, თვალში რაღაც ჩაუვარდა და მისთანები?

– დედას გეფიცებით, მასწ... ჩემს პატარა დას გეფიცები, თუ ხელი დამერტყას!

– ხო აპირებდით?

ვერც ერთმა ვერ ამოვიღეთ ხმა.

– ჩემი სიკვდილი გინდათ, ხო...

– არა, მასწ...

– დათა, დამპირდი, რომ თემუკას არაფერს დაუშავებ!

– მასწ, ერთს რომ ვეტყვი, ხო უნდა გაიგოს?

– მოიცა და შენ გესმის მისი?

– რა უნდა მესმოდეს, მასწ...

– კარგი, სესილის უთხრა, ლამაზი ხარო! არ არის ლამაზი სესილი?

– არის.

– ანუ ცუდი თქვა რამე?

– არა, ცუდი არ თქვა, მაგრამ არ უნდა ეთქვა...

– შენ რომ უწევს, ხუთ მეტრ რადიუსში სესილის არ მიუახლოვდეთ, რა ქნას ახლა თემუკამ, ხუთმეტრიანი ფარგლით იაროს?

– მასწ...

– იცი რა, ასეთი არც სესილის არ ეყვარები და არც არავის... იცოდე, გავიგებ, იმ ბიჭს ხელით შეეხები, მე თვითონ გცემ, მანდატურსაც არ გამოვიძახებ.

სულ უბრალო სიტყვების რახარუხია, თემუკა თუ ვირუკა, უნდა იცემოს. ხო არის ექიმი წამალს რომ გამოწერს, ამ კაცს გამოწერილი აქვს ცემა. სკოლაში თუ არა დედამიწაზე ადგილი დაილია? აი, თუნდაც ნიკარაგუაში...

გაკვეთილების მერე კარგი ძმაკაცებივით გადავხვიეთ ხელი თემუკას და ერთი კორპუსის უკან მოფარებულში, არავის რომ არ დავენახეთ, გავედით. დიდად არ გავგძალიანებია. როგორ არის ანდაზა, ძალა აღმართს ხნავს. ანდაზაც რა დებილურია, თუ აღმართში გიჭირს, დაღმართში ხანი. ბიჭები წინასწარ გავაფრთხილე, თქვენ ხელს არ გააქანებთ, მარტო მე ვიჩხუბებ-მეთქი.

– თუ გინდა მცემთ, მაგრამ მაინც მომწონს სესილი და არც ფარგლით ვივლი! – თქვა უცებ და თვალეები დახუჭა. ახლა მთავარია, არ გამეცინოს, ხომ ვამბობ, დებილია-მეთქი. ველოდები, თვალს როდის გაახელს.

– ე, ჩემი ძმა, გძინავს? – ეკითხება ზაზა.

თემუკამ ჯერ ერთი თვალი გაახილა, მერე მეორე. ცრემლი მოადგა. ამ ცრემლებმა მომსპო. როგორ მინდოდა, ერთი კარგად მეფეთებინა, არადა, როგორ გინდა დაარტყა, კაცი ლამის ატირდეს. დაანებეთ თავი – ვამბობ. რატო, – კახი მეუბნება. მტირალ კაცს ვერ დავარტყამ-მეთქი, – ხმამალა ვთქვი. ისე კი ვფიქრობ, რა-ღაცნაირი ტიპია ეს დებილი, ოთხი კაცი თავზე ვადექით და მაინც თავისას უბერავდა, არ ეშინოდა. წამოვედით. ის დარჩა, ცოტა გაოგნებული. დათაო, – მეძახის. მივბრუნდი, რა გინდა-მეთქი.

– სესილის მაგრად მოსწონხარ! – მეუბნება უცებ.

– ახალი ამბავი! – ვამბობ მე.

– ერთ რაღაცას გეტყვი და ბიჭებმა არ მინდა იცოდნენ, მარტო შენ გეტყვი!

– ესენი ჩემი ძმები არიან, მაინც გაიგებენ!

– მაშინ არ გეტყვი!

მაგრად შეინახე-მეთქი, – ვუთხარი. არადა, ინტერესი მწვავედა, რა უნდა ეთქვა! მაინც ვერ მოვითმინე – ბიჭებო წადით, ამ კაცთან მარტო სალაპარაკო მაქვს-მეთქი.

– რა უნდა გეთქვა? – ვეკითხები, მარტო რომ დავრჩით.

– იცოდა სესილიმ, ჩემი ცემა რომ გინდოდათ და ასე მითხრა, თუ ხელი დაგაკარეს, მით უმეტეს ოთხმა, ცხოვრებაში დათას ხმას არ გავცემო.

აბსოლუტური სისულელე, რა გულუბრყვილოა ეს თემუკა, გოგოების რა ესმის! გოგო რასაც იტყვის, უკუღმა უნდა გაიგო! მაგრამ არ მითქვამს ეს. უბრალოდ მივხვდი, რომ ეს თემუკა მართლა არ იყო ცუდი ტიპი...

დილით სკოლაში წასვლამდე ვსაუბრობდით. ბაბუა შემოდის ოთახში და ომი დაიწყო. რა ომიო, – მამაჩემმა. რუსეთი უკრაინაში შეიჭრაო, – ბაბუამ. სირუმე ჩამოვარდა. ჩემი დაც კი გაჩერდა, რომელიც საჭმელს რომ ჭამს, მაშინაც მღერის – ამან, რა თქმა უნდა, ომი არ იცის რა არის. მე ვიცი. ისიც ვიცი, რომ ჩვენი ქვეყანა ახლაც ომშია და ოცი პროცენტი ოკუპირებულია რუსეთის მიერ, ანუ მეხუთედი – ვიცი! წილადებს გავდივართ ახლა. სკოლაში ერთ-ხელ ლონისძიება გვექონდა შინდისის გმირებზე, თან დაგვავალეს, ნახატები დაგვეხატა ომის თემზე. სესილიმ საქართველოს რუკა დახატა, ბავშვები ყვავილებით როგორ შედიან მათეულხლართებით შემოლობილ აფხაზეთსა და სამაჩაბლოში, სადაც ახლა რუსი ოკუპანტები არიან.

სკოლაში გამოაცხადეს, უკრაინელ ხალხს და ბავშვებს დახმარება სჭირდებათო, ყველამ რაღაცა მოიტანა. მე ჩემი ყულაბა გავტყე, დიდად მაინც არ მევასებოდა ის თიხის გოჭი, რაშიც ველოსიპედის საყიდელ ფულს ვაგროვებდი.

... ტელევიზორი აცხადებს, უკრაინაში უკვე ასამდე ბავშვია დაღუპულიო. კიდევ ერთი წერილი დავწერე და შავ ყუთში ჩავაგდე, ოღონდ მათემატიკის წიგნის ავტორთან არა, პუტინის სახელზე: პუტინო, იცოდე, „ყველამ ვინც აიღო მახვილი მახვილითვე დაიღუპება“, შეწყვიტე ომი, წაიყვანე შენი ჯარები უკრაინიდან და საქართველოდან, ოდესღაც შენც ხო იყავი ბავშვი? ბავშვები მაინც არ გეცოდება-მეთქი. იქნებ იმანაც წაიკითხოს!

ისევ სესილის სიტყვები მახსენდება ვარსკვლავებზე. თუ მართლა ვარსკვლავები ღმერთის სიცილია, არა მგონია ღმერთს, სასაცილოდ საქმე ჰქონდეს. მაშინ რატომ იქნებოდა ომები, რატომ დაიღუპებოდნენ უდანაშაულო ბავშვები? ვუყურებ კესოს, როგორ დარბის და თავის ენაზე რაღაცას მღერის, ხან ბუტბუტებს. მერე უკრაინელ ბავშვებს ვიხსენებ და მთელი მსოფლიოს ბატისტვინა პოლიტიკოსების გამო მრცხვენია.

– არავის გაძალბებთ, აქაც საჭირო ხართ, უბრალოდ მაინტერესებს, უკრაინაში საბრძოლველად ვინ წამოვა, რომ ბავშვები გადავარჩინოთ? – ვპოსტავ ჩვენს საერთო საიდუმლო ჯგუფში, სადაც თემუკაც დავამატე.

სამი წამიც არ იყო გასული, სწორედ თემუკა იწერება, – მეო. მერე დაემატა თორნიკე და ზაზა. კახი ან ხაზზე არ არის, ან... ხო, აქაც ხო საჭიროა ბავშვების დაცვა. კარგია, კახი რომ რჩება. სესილის ჩავაბარებ, რომ ჩემს ჩამოსვლამდე არავინ აწყენინოს. მივწერე კიდევ, შენ რჩები-მეთქი. კარგო. მერე დანარჩენებმა მოვილაპარაკეთ, ხვალ დილით საკლასო ჩანთებში წიგნების ნაცვლად მცირე საგზალი ჩაგვეწყო და კლასის ნაცვლად ჯერ რკინიგზის სადგურში მეტროთი გავსულიყავით, იქიდან კი აეროპორტამდე ავტობუსს გავყოლოდით და მერე პოლონეთის თვითმფრინავში ავპარულიყავით.

თითქოს ყველაფერი კარგად მიდიოდა. სახლში არავის არაფერი არ გაუგია. ავტობუსში ბავშვების მგზავრობა უფასოა, ალბათ ასევე იქნება თვითმფრინავშიც. აეროპორტში ვცდილობთ პოლიციას თვალში არ მოვხვდეთ და მოსაცდელ სკამებზე მოკალათებულები ველოდებით პოლონეთის რეისი როდის გამოცხადდება.

– ღმერთო, რა დავამავე, ეს რა კლასი მყავს?!

ასე მგონია, ციდან მოდის ხმა ნინო მასწავლებლის ხმა. ფაფუ, ჩვენი ობერაცია ჩავარდა, მთელი დელეგაცია დაგვადგა თავზე: ნინო მასწავლებელი, სესილი და დირექტორი, რომელმაც მანქანაში გელოდებითო და გასასვლელისკენ წავიდა. ბიჭებმა მე შემომხედეს, რა ვქნათო. რა უნდა გვექნა, ავიღეთ ჩვენი ჩანთები და ყრუ დათვის ბელებივით გამოვყვეთ უკან სესილის და ნინო მასწავლებელს. ერთი ფიქრი მაწუხებს, საიდან გაიგეს? სკოლაში რომ არ ვიყავით და არც სახლში, ალბათ კახი გამოტეხა სესილიმ, სხვა ვარიანტი არ იყო – გვაცალოს კახიმ. სესილი ნინო მასწავლებელთან დასკუპდა წინ, ჩვენ უკან ჩავეყარეთ. დირექტორი ვიღაცას ტელეფონით ელაპარაკებოდა, კი აეროპორტში იყვნენო.

– ახლა, ამ დროს, წესით სად უნდა იყოთ თქვენ?!

გვეკითხება დირექტორი, როცა ტელეფონზე საუბარი დაამთავრა და მანქანა დაძრა. ისევ ისეთი კითხვა, პასუხი ხომ ისედაც იცის – წესით სად და უკრაინაში!

– ნიკარაგუაში! – ვამბობ მე ჩუმად გაბრაზებული.

– დათა! – უკან თავს აბრუნებს და თვალებს მიბრიალებს ნინო მასწ.

– თვითმფრინავების ახლოდან ნახვა გვინდოდა, მასწ! – ამბობს თემუკა.

– აა, ერთი ამბობს ნიკარაგუაო, მეორე თვითმფრინავების ნახვაო. თან მატყუებთ კიდევ?! არა რა, ნინო მასწ, ეს ბანდა უნდა დავშალოთ!

– მასწ, უკრაინაში ბავშვები იღუპებიან, დახმარება გვინდოდა! – ამოღერლა თორნიკემ.

– და თქვენ უკვე დიდები ხართ, ხო? თქვენ გგონიათ, ვინმეს თქვენთვის იქ სცალია? – ლამის ყვირის დირექტორი.

– ისე თორმეტი წლის ხალხი მეფეებიც ხდებოდნენ და სახელმწიფოს მართავდნენ! – თქვა უცებ ნინომ მასწავლებელმა.

– ქალბატონო ნინო, თქვენ ამართლებთ ამათ მოქმედებას?

– არ ვამართლებ, მაგრამ...

– ხვალვე, ნინო მასწავლებელო, დაიბარე ამათი მშობლები, მოკიდონ ხელი თავიანთ ბავშვებს საბუთებიანად და სადაც უნდათ იქ წაიყვანონ!

– დავიბარებ, ბატონო დირექტორო, ყველა მშობელს და მაღლობას გადავუხდი, რომ ამ პატარებს ძალიან დიდი გული აქვთ! და თუ მერე ამ ბავშვებს სკოლიდან გაუშვებთ, მეც დავწერ განცხადებას და მათთან ერთად წავალ!

დირექტორმა ჯერ უკან ჩვენკენ გამოიხედა, მერე ნინო მასწავლებელს შეხედა. მან წამიერად ჩვენ გამოგვხედა და შევნიშნე, თვალი ცრემლიანი ჰქონდა. ახლა ფანჯარაში იყურება. თემუკაც აპყვება ალბათ – ტირილში ბადალი არ ჰყავს. ცოტა ხანს ჩუმად ვიარეთ. სესილიც კი, საერთოდ ენას რომ არ აჩერებს, ახლა ჩუმადაა და დრო და დრო ჩვენ გადმოგვხედავს.

აეროპორტის გზიდან ქალაქში რომ შემოვდიოდით დირექტორმა ხელზე დაიხედა და სამი ხდება უკვეო.

– მეგლივით მშია, ნინო მასწავლებელო, აქ გზაზე ისეთი სახაჭაპურე ვიცი, თითებს ჩაიკვნეტო, გუპატიუებით, ბავშვებიც მოშუშვებულეები იქნებიან! – თქვა უცებ. შევნიშნე, ნინო მასწავლებელს როგორ ჩაელიმა, ოღონდ მხოლოდ წამიერად. ისევ ჩუმად იჯდა და კვლავ ფანჯარაში იყურებოდა.

– ბავშვებო, ხო გმიათ?! – ახლა ჩვენ მოგვიბრუნდა.

ჩვენც ჩუმად ვართ.

– კარგით, ნინო მასწავლებელო, დავიბაროთ მშობლები და მაღლობა ვუთხრათ! – ამბობს უცებ დირექტორი. სესილი ამაზე კისკისს მოჰყვა, ხოდა, მოდი აბა და ნუ გაიცინებ.

ეს დირექტორი მხეცი და ორანგუტანგი რომ მეგონა, კაფეში ისეთ სასაცილო სადღეგრძელოებს ამბობდა ლიმონათით, სიცილით მუცელი კინალამ ამტკივდა. სესილი ძალიან ბედნიერი იჯდა და ფეხებს საქანელასავით იქნევდა, თან პირი ხაჭაპურით ჰქონდა გამოტენილი. ნინო მასწავლებელსაც გუნება გამოუკეთდა.

მერე დირექტორმა ყველანი სახლებში ჩამოგვარია, წინასწარ პირობა ჩამოგვართვა, რომ თორმეტი კლასის დამთავრებამდე კლასიდან არსად გავიპარებოდით. ჩემი და ნინო მასწავლებლის კორპუსები მეზობლად დგას, როცა ვემშვიდობებოდი, ვეუბნები:

– ნინო მასწ, თქვენ ჩემი ყველაზე პირველყოფილი მასწავლებელი ხართ!

– ანუ ქვის ხანის, ხო, დათა?

– არა, მასწ, პირველყოფილი!

– და პირველყოფილი რატომ?

– პირველყოფილი, ანუ უპირველესი, მასწ...

გურმელთა კავშირი

სომეხა

მთელი დილაა იმ პაკისტანელ მძღოლზე მეფიქრება, დღეში ხუთჯერ რომ ლოცულობდა შუა უდაბნოში. აზრზე არ ვარ, რატო. შეიძლება იმიტომ, რომ ცუდად ვარ და როცა ცუდად ვარ, ლოცვა მინდება ხოლმე. მაგრამ არასდროს ვლოცულობ. ლოცვა ცუდად მხდის და იმ დღეს მახსენებს, პირველად რომ ვილოცე და მერე მეშინია, ხელები მიკანკალებს და თავს ვანებებ ხოლმე. არადა, ბევრჯერ ვცადე. საერთოდაც, რაღა პაკისტანელი მძღოლი შემხვდა?! მარა, იქ ხო სულ პაკისტანიდან, ომანიდან და იემენიდან არიან ყველანი. მიგრანტებითაა გავესებული იქაურთა. ისინი როცა ხვდებიან, ესენი მუშაობენ. ხოდა, პირდაპირ ასიფი შემხვდა და პირდაპირ ისლამაბადიდან, რომელიც დღეში ხუთჯერ ლოცულობდა და ამდენჯერვე მახსენებდა იმ დღეს, როცა პირველად ვილოცე და მოვკვდი.

ლტოლვილების უბნელი კი ვარ, მარა არაფერი მაქვს საერთო მაგათთან. მამაჩემმა იშოვა ეს ადგილი. მამაჩემის ვილაცაა თურმე მთავარი და ამ ცეხში, ახლა რო სუ დახურულია, ერთი ოთახი მისცა. ცუდი არაა. სუნია, მარა სუნს მალე ეჩვევი. ეს ცეხი ადრე ავეჯის იყო, მარა მერე დახურეს და ვირთხებითაა სავესე აქაურობა. თავიდან მეთქი ფუუ, მარა იმხელა შემომარტყა მამაჩემმა, ხმა აღარ ამომიღია მერე. მამაჩემის ვილაცას ალეკო ჰქვია და წესით, მადლობელი უნდა ვიყო, კარდონებზე რო არ მძინავს მთელი ღამე ნავის ბუნკერთან, მარა მე ალეკო არ მიყვარს, იმიტომ რო ბავშვებს ორჯერ დაუჭრა თავისი დანით ბურთი. ლამაზი ბურთი იყო ორივეჯერ. წითელი ვარსკვლავები ეხატა და ძალიან მომწონდა, როცა შორიდან ვუყურებდი ხოლმე.

სკოლის მერე ელიავაზე ვარ და რაღაც ტუმბურებს და შკაფებს ტარკით ვატრევ. ორი ლარი ერთი გზა. სულ რო სამი რეისი გავაკეთო, ფულია. მშვიერი არ მოვკვდებით. მამაჩემი რო არ მაგინებდეს, კაი კაცი იქნებოდა. მარა, მაინც რაღაცნაირია, გულიანი. ხანდახან, როცა დადლილს მიმეძინება, მოდის და შუბლზე მკოცნის ხოლმე. თბილად და კინოებში როა, ისე, მამურად. ძილში ვარ, მარა ვგრძნობ. ხო იცით, ძილში რო გრძნობ სიცხადეს ხოლმე, მასე...

სიმართლე გითხრათ, ადგილი, სადაც დავიბადე, არასდროს მინახავს. მალევე წამოვედით იქიდან. ჯერ კიდევ თვეების ვიყავი. მამაჩემი ამბობს, ერთი პატარა და საყვარელი ქალაქიაო, მარა ჩემზე რო იყოს, სუ არ დავიბადებოდი იქ, იმიტომ, რო იქ დაბადებულებს სხვანაირად უყურებენ აქ და სხვანაირად ექცევიან. მაგიტო აღარ მიყვარს სკოლაში სიარული. ჩემი სკოლა უღმერთოდ დარჩენილი, ერთი მიღებულ და მივიწყებული ადგილია, სადაც კი არ უნდა ისწავლო, უნდა გადარჩე. ერთადერთი, რასაც სწავლობ, გადარჩენაა. ბევრი ამას ვერ ახერხებს, იმიტომ, რო არაა მარტივი ეგ. სუსტი ადამიანი ყველაზე ცოდოა ამ სამყაროში და მით უმეტეს იქ, სადაც ყოველდღე მივდივარ ხოლმე. მეშინია, მაგრამ მაინც მივდივარ და იმას ვუძლებ, რასაც ბევრი, რადგან მეც, როგორც უმეტესობა, სუსტი ვარ. სუსტები კიდევ ამ სამყაროში ხო იცით, არავის უყვარს.

„ნახე, ნახე, სომეხა მოდის.“

„სომეხს, ცხვირი არ გაარტყა კარებს, შე ჩემა.“ – იყვირა დიმა და რადიატორთან ჩამომდგარმა უფროსკლასელებმა ერთიანად გადაიხარხარეს.

„მახინჯ, მოიწი აბა აქ.“ – ხელით ანიშნა ერთ-ერთმა სომეხს.

„ბიჭო, შენ მართლა სომეხა გქვია, თუ სხვა სახელიც გაქ რამე?“

„არმენი მქვია.“

„არმენჩიკ, ხურდა გექნება რამე.“

„არა, არ მაქვს.“

„აბა, დაიგინე...“

„არ ვიგინები.“

„ბოზიშვილი ვიყო, ხურდებით თუ არ ქონდეს გამოტენილი ჯიბე“

– მხარი მიკრა ზაალმა დიმას.

„რო რამე, ახტები?“

„რატო უნდა ავხტე?“

„წამო აბა, საქმე მაქ რალაც შენთან.“ – უთხრა დიმა არმენს და ყველანი უკანა ეზოში ჩავიდნენ.

საშინელი განცდა გეუფლება ადამიანს, როცა აანალიზებ იმას, რომ სუსტი ხარ, რომ შენი უსუსურობის გამო არ შეგწევს ძალა, ისეთ რალაცებს გაუმკლავდე, რაც ძილს გიფრთხობს და ცხოვრების სურვილს ერთიანად გაკარგვინებს ხოლმე. როცა ამ ყველაფრის განილღები, ერთადერთი, რასაც აკეთებ, გაქცევაა. გაურბიხარ ყველას და ყველაფერს და საკუთარ თავში ჩაკეტილი ცდილობ არსებობას სამყაროში, სადაც ადამიანებმა ერთმანეთისთვის კი არა, ერთმანეთის გარეშე ცხოვრება ისწავლეს და ასე და ამგვარად, ჩემი ცხოვრებაც მუდმივად გადაიქცა ბრძოლად და გაქცევად და ამ ყველაფერში ყველაზე საშინელი ის იყო, რომ ბოლომდე ვერც ერთს ვაჩვენებდი და ვერც მეორეს, რადგან, მუდმივად და გაუთავებლად, სამყარო ფეხებს ჩემზე იწმენდდა ხოლმე და ბრძოლას, გაძლებას და სხვა დანარჩენს, არაფერი რომ არ სჭირდება ისე, როგორც ერთი ღრმა ამოსუნთქვა, რომელსაც ამოაყოლებს ხეულში დაგროვილ ტკივილებსა და ემოციებს – ეგ მეტად ბუნდოვანი რამ იყო ჩემთვის და სწორედ ამიტომ ხდებოდა ის, რაც ხდებოდა.

„ძაან დაიღეწება, შეჩემა, ნულა ურტყამ!“

„დაიღეწოს, მოსტყენია პატრონი!“

დიმა გამეტებით მირტყამდა ორივე ფეხს.

„ეგ არი ფული არ მაქო?! ეგ არი?!“ – აგრძელებდა ყვირილს.

„კაი, რა გჭირს, შეჩემა?!“ – მხარში წაავლო ლუკამ დიმას.

„გადი, ბიჭო, აქედან!“ – გაიქნია ხელი ლუკასკენ და ლუკაც იქვე წაბარბაცდა.

„შენი სომეხი დედა მოგტყან, შენი!“ – საკონტროლო გასროლასავით გაიქნია დიმა ფეხი და სახეში გამარტყა.

„ბიჭო, რამ გაგამწარა?“

„ლუკსონ, არ მინდა გაწყენინო და გამცილდი.“

„რა გაგცილდე, შეჩემა, მოკალი ლამის, ტო.“

„მოსაკლავი უნდა მოიკლას. მოსატყენავი უნდა მოიტყნას.“

„ამან სუ გარეკა, არა?“ – მიუტრიალდა ლუკა ძმებ ანდრონიკაშვილებს.

„მამენტ ღირსია, ამის ბურატინო დედასაც გავცხე.“

„ვას, ბიჭო...“ – ამოიხვნეშა ლუკამ.

„წამო რა, წამო, ვჭამოთ რამე. ფუ, სუ გავოფლიანდი, მე ამის.“ – ჯერ ზედ მომაფურთხა, მერე გადახვია დიმა ხელი ზაალ ანდრონიკაშვილს და როგორც იქნა, გამცილდნენ. სახე მთლიანად სისხლიანი მქონდა და მთელი სხეული მტკიოდა.

ვერასდროს წარმოვიდგენდი უდაბნოში უფრო მეტი სიგრილე თუ იქნებოდა, ვიდრე ქალაქში. მანქანიდან გადმოვედი თუ არა, დამიბერა ნიავმა და შემაშრო ოფლი ტანზე. გარშემო უამრავი ხალხი ირეოდა და ყველას მომაბეზრებლად ბედნიერი სახე ჰქონდა. აქეთ-იქით დასიციხული აქლემები დაიბლაზნებოდნენ და ზემოდან შემოსკუპული ტურისტები დაკრეჭილები იღებდნენ ფოტოებს.

„Tonight here will be dance show. You will enjoy it.“ – მითხრა ასიფმა, ყინულივით ცივი წყლის ბოთლი გამომიწოდა და გვერდით ჩამომიდგა. იმის მიუხედავად, რომ წყალი საშინლად უგემური იყო, მაინც ერთი მოყუდებით გამოვცალე.

„Hope so.“ – ვუთხარი და გავუღიმე.

ცოტახანი ორივე ჩუმად ვიდექით და შორს, უდაბნოში ჩაკარგულ ქარავანს ვაკვირდებოდით.

„After the show try to be near the door, okay? I will find you.“ – მითხრა ასიფმა და გამიღიმა.

„Sure.“ – მხარზე ხელი დავარტყი და გავცილდი. იმ წამს საშინლად მომიხდა მარტო ყოფნა.

ცხოვრებაში ძალიან ბევრი მზის ჩასვლა მინახავს სხვადასხვა ადგილებიდან. პატარა რომ ვიყავი, დედაჩემს ფოთში მივყავდი დეიდა ლილისთან ზაფხულის არდადეგების გასატარებლად. სანაპიროსთან ძალიან ახლოს, ორსართულიან სახლში, თავის ქმართან ერთად მარტო ცხოვრობდა. ლამაზი და მოვლილი ეზო ჰქონდათ. უშვილოდ დარჩენილი ოჯახი შევბას ყვავილების მოვლაში პოულობს. რაც თავი მახსოვს, ყოველთვის მიყვარდა იქ ჩასვლა. საღამოობით, როცა ყველა ეზოში, მრგვალი, შუშის მაგიდის გარშემო იჯრიბებოდა კარტის სათამაშოდ, გავიპარებოდი სახლიდან და სანაპიროზე მარტო დავხტეილობდი. სწორედ იქ შემეყვარდა ზღვა, თოლიები და მზის ჩასვლა, რომელიც სანაპიროს ქალაქებში ყოველთვის განსაკუთრებულია ხოლმე.

როცა შუა უდაბნოში მოწყობილი კემპიდან გარეთ გამოვედი, ცოტახნით მალლა, ხალხისაგან დაცილი დიუნზე ავედი. სიციხე ოდნავადაც არ მიგრძინა. სასიამოვნო ნიავი უბერავდა და იმ უამრავ ჰორიზონტთაგან, რომელიც მთელი ცხოვრების განმავლობაში ჩემ წინ გადაჭიმულა, უდაბნოში ჩასვენებული მზე მაინც ერთიანად შთამბეჭდავად მომეჩვენა. დიდ ხანს არ ვაჭერებულვარ, რადგან მალევე დახნელდა და გადავწყვიტე, უკან დავბრუნებულიყავი. ნელა ჩამოვუყუევი ქვიშიან დიუნის და შევაბიჯე თუ არა კემპში, არც ისე მოშორებით, ასიფი დავლანდე, რომელიც მუხლებზე იჯდა და ლოცულობდა.

ცოტახანში შოუც დაიწყო.

„ისე, რო აელო ეგ ცხვირი და ეტაკებინა თვალში, სად მიდიოდი მერე?“ – სიცილით ჰკითხა ზაალმა დიმას.

„დიმა როგორი ველურული იყო, ნახეთ? მოსაკლავი უნდა მოიკლას, ბრაატ.“ – აყვა საბაც და გადაიხარხარეს.

„მატყუარა ნაბიჭვარი. არ ერჩინა, მოეცა თავიდანვე? მარა, ხო უნდა გავაოფლიანონ და დაგლალონ ამ ჩემისებმა.“ – ამოილაპარაკა დიმა და თონის ლობიანი ჩაკბიჩა.

„ბიჭო, ლუკა, შენ რა იყო, რა გეტაკა, ე?“ – გახედა ზაალმა ლუკას, რომელიც იქვე, ბორდიურზე იჯდა და თავი დაბლა ჰქონდა დახრილი. „არაფერი.“

„ეგრე გაგიჭირდება, ძმაო. შენ თუ ამნაირ ნაბიჭვრებს და ჩათ-
ლახებს დააბადებერშეკებ, მაგათ დაემსგავსები მერე და იქნები იმ
ცხვირასნაირი.“ – გახედა დიმიამ ლუკას.

„მართალია, ლუკსონ. ასეთიხალხი რაც უფრო ცოტა იქნება, უკეთ
ვიცხოვრებთ.“ – დაეთანხმა ზაალი.

„ბიჭო, მამენტ, ცოტანი იყენენ. ასწორებს ლობიანები, არა?“ –
მხარი მიკრა საბამ ზაალს.

„ლიჩნად მე, იმ სომეხასნაირი რო ვიყო, თავი თუ არ დამებრიადა
ეგრევე, ბოზიშვილი ვიყო. ჯერ რას გაგეს, ტო.“ – თქვა ზაალმა და
სიგარეტს გაუკიდა.

„ზაალ, შენც კი გაქვე მუშლი დესნა დვას სკამივით, შეჩემა და ხო
არემსაკაცებოდი?“ – ჰკითხა დიმიამსიცილით და ცარიელი ცელოფანი
გვერდზე მოისროლა.

„არმენ, ასეთი რაღაც არ შეიძლება! კაცი არა ხარ?! სკოლიდან
ერთი უბრალო ჩხუბის გამო არ გადადიან.“ – მითხრა ჩემმა დამრიგე-
ბელმა, ნოდარმა და თავისი კაბინეტის კარი მიაჯახუნა.

„აღარ შემიძლია ამდენი დაცინვა და დამცირება.“

„მომისმინე: კაცად იმიტომ გაგაჩინა ლმერთმა, რომ უფრო მეტად
გაბედული იყო და შეგეძლოს სირთულეებთან გამკლავება. ვის არ
უნჩუბია? ბავშვობაში ყველა ვჩხუბობთ.“

„არავის იმდენს არ დასცინიან და ამცირებენ, როგორც მე.“

„იქნებ შენშია პრობლემა? ადამიანმა საკუთარ თავში უნდა ეძიოს
მინუსები და მისი გამოსწორების გზები.“

„მე რა უნდა დამეშავებინა მაგათთვის?“

„აბა, მე რა ვიცი?! შენზე უკეთ არავინ იცის ეგ. დაფიქრდი და
მოუშვი სკოლიდან გადასვლაზე ფიქრს.“

„იმათ რატო არავინ არაფერს ეუბნება? იცით, რამდენ ბავშვს
ამწარებენ? ვიცი, რომ იცით...“ – ვუთხარი და ვიგრძენი, როგორ
ამიცრემლიანდა თვალები.

„არმენ, მომისმინე... ქალივით ნუ იქცევი. ჩემთანაც რომ მოხვედი,
ეგეც არასწორი საქციელია. რა გაწუწუნებს?! ან რა გატირებს?! კაცი
ხარ. როდის იყო, კაცები ტიროდნენ?!“

„არ ვტირი. უბრალოდ ნერვები მეშლება.“

„ხოდა, დაიწყნარე ეგ ნერვები და ეცადე, თავი ხელში აიყვანო,
კარგი?“

„იმოვე რამე?“

„ოთხი ლარი. არ იყო ხალხი.“

„ოთხი ლარი?!“

„ხო.“

„რა იყო, გეზარება მუშაობა?“

„არ მეზარება, მამა. არ იყო ხალხი.“

„წადი, წადი, სიგარეტი შემომიტანე.“

„და პური?“

„წადი, სიგარეტი შემომიტანე-მეთქი!“

იცით, ხანდახან როგორ მინდა ფიქრი შევწყვიტო? უბრალოდ
ვიჯდე და არაფერზე ვფიქრობდე; არავისი და არაფრის მეშინოდეს

კიდე; ყველაფერი, რაც ჩემ გარშემო ხდება, ცუდი სიზმარი აღმოჩნდეს
და ისე ვცხოვრობდე, როგორც სხვები, – ბედნიერად და რაღაცნაირად
კარგად. მაგრამ არ არის ეგრე. არც იქნება, ალბათ. ზოგი ხომ მხოლოდ
იმიტომ იბადება, რომ იტანჯოს და ბედნიერებისგან მუდმივად გან-
ცალკეებით იდგეს, – ვერასდროს მისწვდეს და მიაგნოს. არ ვიცი, რა-
ტომ. კანონზომიერების არ მწამს და საერთოდაც, არაფრის არ მწამს.
არც ღმერთის და არც ხალხის. ყველაფერი მოგონილია. ყველაფერი
აბსურდი. ერთი დიდის სისულელე დამეტიარაფერი, რომელსაც ბრმად
ვიჯერებთ, რომ გადარჩენა შეგძლოთ. მინდა, რომ არ ვფიქრობდე
იმაზე, რაზეც ახლა და ტელევიზორის პულტივით ვმართავდე ყველა
ფიქრს, მარა არ გამომდის. ვერ ვუძლებ და რამდენადაც ვერ ვუძლებ,
იმდენად მეშინია კიდე. ყველასი და ყველაფრის. ვერ ვერევი. ვერავის
და ვერაფერს ვერ ვერევი.

ცეცხლოვანი შოუ ზუსტად ცხრა საათზე დაიწყო, რომელსაც
მუცლის ცეკვა მოჰყვა და კიდე რაღაც, რომლის სახელიც ვერაფ-
რით დავიმახსოვრე. განსაკუთრებული არაფერი თუმცა, ყურებად
ღირდა. ასიფიჩემთან ახლოს იჯდა და გემრიელად ილუკებოდა. მე
რაც კუჭის პრობლემები დამეწყო, ვცდილობ, საეჭვო საკვებს თავი
ავარიდო და ვახშამზე უარი ვთქვი. რაღაც ქაბაბის მსგავსი იყო,
მგონი. მთელი დღის დაღლილობას ერთიანად ვგრძნობდი სხეულში.
იმის მიუხედავად, რომ საინტერესო და ნაყოფიერი დღე გამოვიდა,
მინც ერთისული მექნდა, როდის მივალწვევისას ტუმრომდე, წყალი
რომ გადამეგლო და დამეძინა.

„Nodar, You look tired.“ – მითხრა ასიფმა და გვერდით ჩამომიჯდა.

„Yeah. I really need sleep. Tiring but very good day.“ – ვუთხარი
და გავეღიმე.

„Did you like the show?“

„Yeah. It Was really good.“

„მიდი, მიდი, ლუკა, შენლა დარჩი.“

„ჰა?“

„მიდი, შენლა დარჩი-მეთქი. – ეუბნებოდა დიმა ლუკას და შეხსნილ
შარვალს იკრავდა.

„კაი რა, დიმა, არ მინდა.“

„ბიჭო, რო გეუბნები, შენლა დარჩი-მეთქი, ესე იგი შენლა დარჩი.“ –
დაძაბა ტონი დიმიამ და ლუკასკენ გაიწია.

„მიდი, მიდი, ლუკსონ, რა გჭირს, ტო. გავერთოთ.“ – ჩაერთო
დილოვში ზაალი.

ლუკამწველა მიიწია არმენისკენ, რომელიც თვალცრემლიანი უნი-
ტანებს შორის გამყოფ კედელს იყო მიყუდებული, შარვალი შეიხსნა და
ზედ მიაშარდა. ბიჭებმა სიცილი ატყეს. განსაკუთრებით ხმამაღლა
დიმა იცინოდა, რომელიც იქვე, ფანჯარასთან იყო ჩაცუცქული და
პირველს აბოლებდა.

„რაო, სომეხ, წვიმის, არა?!“ – მიარტყა ზაალმა ფეხი არმენს.

„მაგრად დაუშვა, შეჩემა.“ – გაეცინა დიმას.

„სალოლ, ლუკსონ, ნაპორიც ეგეთი უნდა, შეჩემა...“ – ამოილაპა-
რაკა ზაალმა და მანაც სიგარეტს გაუკიდა.

“Вы ничего не сказали о своей жене, Гриша”.

“О моей жене?”

“Да”

“Несколько лет назад она умерла от тромба”.

“Мне жаль.”

“Она была хорошей женщиной. Единственной, которая любила меня больше, чем самого себя.”

“Вместо этого у вас теперь есть Армен, и вы должны быть осторожны.”

“Почему ты не женился, Дэвид?”

“Это не работало для меня. Не повезло, может...”

“Так понятно.”

“Пусть этот тост будет в память о вашей жене.”

ვერ ვიტან, დედას რომ მაგინებენ. თვალები მეცრემლება და მალალ ხმაზე ღრიალი მინდება ხოლმე. მაგრამ ისინი სულ დედას იგინებინ. მაგ დროს ყურებზე ხელებს ვიფარებ, იმიტო, რო დედაჩემი ყველაზე და ყველაფერზე მეტად მიყვარდა. როცა მოკვდა, ვერ დავი-ჯერე, სანამარ დავსაფლავე მე თვითონ დარო დავსაფლავე, მერეც მიჭირდა დაჯერება კაი ხანი, იმიტო, რო სულ მეგონა, ვინც მთელი გულით გიყვარს, სულ უნდა იყოს და არც უნდა მოკვდეს და არც უნდა წავიდეს სადმე. რომ იცოდნენ დედა არ მყავს, შეიძლება აღარ შემა-გინონ ხოლმე. ბოროტები კი არიან, მაგრამ დედა მაგათთვის ბევრს რომ ნიშნავს, ვიცი. გაგონილი მაქვს სადღაც. ერთადერთი ადგილი, სადაც არავინ არაფერს მეუბნება, ელიავა. იმათთვის სულერთია, ვინ ვარ და საიდან ვარ. იმათ შკაფი მიუტანე მანქანასთან და ვსო, სხვა არაფერი უნდათ მაგათ და მეც მაგას ვაკეთებ ჩუმად და ჩემთვის, არავინ რო არ შევაწუხო ისე. ხანდახან ზედმეტ ფულსაც მიუქნიან და იმნაჩუქარ ფულს მატრასის ქვეშ ვინახავ. პატარა რომ ვიყავი, რაღაც წიგნი წავიკითხე. ერთი ბიჭი დგება და სახლიდან გარბის. მე სახლი არ მაქვს, მაგრამ ამ ცეხიდან გაქცევაზე ხშირად მიფიქრია. აი, დილას რო დგები და რომ მიდიხარ და ვსო, რომ იცი უკან დამბრუნებელი არახარ, იმიტო რო უკან არაფერია კაი, ეგრე. მაგიტო ვინახავ ფულს. სადმე გაქცევა რომ დავაპირო მაგისთვის.

„არმენ, რა სისულელეებს მელაპარაკები?“

„მართლა ეგრე იყო, ნოდარიმას. დედის სულს გეფიცებით, მასე იყო.“

„რა ტყუილზე იფიცები დედამენს? არ გრცხვენია?“

„არ ვიტყუები. მართლა ეგრე იყო-მეთქი.“

„რა იყო ბიჭო ეგრე, დაბლა დაგაგდეს და ზედ დაგაფსა ყველამ? არ გრცხვენია ამხელა კაცს, ასე რომ იტყუები?“

„გთხოვთ, დაელაპარაკეთ დირექტორს. იმათაც დაელაპარაკეთ, რომ თავი დამანებონ. არაფერი დამიშავებია მაგათთვის. მესაერთოდ არ დამიშავებია არავისთვის არაფერი.“

„დირექტორს დაველაპარაკო? და ის სისულელეები გუთხრა, რაც ახლა მომიყევი? გგონია, დამიჯერებს მერე? რა ქალივით იქცევი? რა გჭირს?“

იმ დღეს შესვენებიდან ახალი დაბრუნებული ვიყავი. სწორედ იმ დღეს ვილოცე პირველად და უკანასკნელად. იმის მერე ძალიან დიდი ხანი გავიდა, მაგრამ ის დღე, ის წუთი და მომენტი, არსად მიდის. ყველა-

ფერი, რაც მაშინ მოხდა, აჩრდილად იქცა და დამყვება, – ამოსუნთქვის საშუალებას არ მაძლევს. იმის მერე ბევრ რამეზე ვიფიქრე. საკუთარი თავიც ბევრჯერ მივატოვე და უარი ვთქვი ჩემს სახეზე, რომლის დანახვაც ყოველ დღით მეზიზღებოდა. სარკე, რომელიც ოთახში მეკიდა დავამსხვრიე. საკუთარ თავს არ ვგავდი. დღესაც ვერაფრით დავემსგავსე და ვიცი, ვერც ვერასდროს შევძლებ საკუთარი თავის ბოლომდე დაბრუნებას.

არსებობს რაღაც, რაც არასდროს გტოვებს. რაც მუდამ მენშია და ყელში ხელები ისე აქვს წაჭერილი, გეგონება, რამდენიმე წამში თვალებს მიბნიდავ და სადღაც, ვერ კიდევ შეუცნობელ სამყაროში გადაბარგდები. არ არსებობს ამ სამყაროში სინანულზე მოურჩენელი დაავადება. იმის მიუხედავად, რომ ადამიანი საშინლად ამტანი არსე-ბაა, სინანულის ზიდვა ისე ჭირს, როგორც მთავსვლელისთვის ბოლო ასი მეტრის გავლა პიკამდე. ვერ ერევა და მჯერა, ვერც ვერასდროს შეძლებს სინანულის წარსულში მოტოვებას. გამორიცხულია. არ ვიცი, უკეთესად გახდომის შესაძლებლობას გვაძლევს სხეულში სიმსივნე-სავით გამჯდარი სინანული თუ პირიქით, ხელს გვიშლის მეტამორფო-ზაში, მაგრამ ფაქტი ისაა, რომ დღე, რომელსაც დილიდან საღამომდე წელავ, ხშირად, უბრალოდ ტანჯვის გამეორებაა და მეტი არაფერი.

„ნოდარიიი! ნოდარიიი! ნოო დააარ! – ყვირილით შევარდა მაყვალა სამასწავლებლოში.“

„რა ხდება? რა ამბავია?“ – წამოხტა ნოდარი ფეხზე.

„არმენი...“ – „რა ხდება, მაყვალა, გამაგებინე.“

„არმენი...“ – სიტყვა უწყდებოდა მაყვალას.

„რა სჭირს არმენს, გამაგებინე...“ – მივარდა ლეილა, ქართულის მასწავლებელი.

„არმენმა თავი ჩამოიხრჩო, ნოდარ. თავი ჩამოიხრჩო.“

ორი საათის განმავლობაში ხმა არ ამოგვიღია არც მე და არც ასიფს. თავი ფანჯარაზე მქონდა მიდებული და ჯერ უდაბნოს წვრილ ზოლს, შემდეგ კი, ლამის ქალაქს ვაკვირდებოდი. ყოველთ-ვის მიყვარდა ლამის გზა. როცა ფოთში მატარებლით მივდიოდით, ყოველთვის ფანჯარასთან ვიჯექი ხოლმე და ვუყურებდი, როგორ სწრაფად იცვლებოდა ლამის პეიზაჟები და მიყვარდა ის მომენტიც, როცა პირველად დავინახავდი ზღვას. შუა გზაში ასიფმა მანქანა გვერდზე გადააყენა. სანამ რამეს მეტყოდა, მე თვითონ დავუქნიე თავი თანხმობის ნიშნად. მეგობრულად გამიღიმა და მანქანიდან გადავიდა. რამდენიმე წამში მეც გადავყევი.

“Can I pray with you?” – ვკითხე ასიფს.

“What?” – ასიფმა გაკვირვებულმა შემომხედა.

“Can I pray with you?” – გავუმეორე და თვალები ამიცრემლიანდა.

“Sure.” – თავი დამიქნია და ხელით მიწისკენ მიმანიშნა.

ვისხედით მე და ასიფი მუხლებზე დაჩოქილები გვერდი-გვერდ ლამის ქალაქში, ვუსმენდით სიჩუმეს და ჩვენს ღმერთებს, ჩვენს ენაზე ველაპარაკებოდით. და როცა ჩემ წინ პატარა ბავშვები გაიბრუნენ, ყველა მათგანში იმ არმენს ვხედავ, რომელიც ვერ გაიზარდა. ვხედავ და ჩემს თავს უამრავ შეკითხვას დაუსრულებლად ვუსვამ.

ჩრბა კანუჩაშვილი

**ჩაუტომა არ მოვკვადი
მიჯო?!**

სალამი, მასწ! იმ დღით რა ხდებოდა, არ მახსოვს. სალამოს კი რაღაც აქცია იყო. მე აქციებზე არ დავდივარ. ერთი-ორჯერ მამაჩემს გავეყვი, მაგრამ წესიერად ვერაფერი გავიგე, ვინ რას აპროტესტებდა, ვინ რას ითხოვდა. ახალგაზრდობამ უნდა შეცვალოს მომავალი, წარამარა ამას დამძახოდა მამაჩემი და მე, 14 წლის ალექსას, საერთოდ რომ არ მაინტერესებს პოლიტიკა, მომავალი როგორ უნდა შემეცვალა? ალბათ სიგარეტის ნამწვი არ უნდა მომესროლა იქ, სადაც მომეხოშებოდა და ცოლს რომ მოვიყვანდი, ბოლო ხმაზე არ უნდა მელრიალა მისთვის. ეს რომ ვუთხარი მამაჩემს, ეწყინა. მთელი გზა ჩუმად მოვდიოდით. ძალიანაც კარგი. თავი მომაბეზრეს მშობლებმა! დღე და ღამე მაგათ დავა-დაკას ვუსმენ. სიტყვას არ არჩენენ ერთმანეთს. მაგ დროს სახლიდან გაქცევა მინდა!

მასწ, ხომ იცით, მე ბირჟაზე არ ვარ. ან სკეიტის მოედანზე, ან მავნესთან გადავდივარ მუსიკის მოსასმენად. ესაა ჩემი გართობა, თავისუფალი დრო ცოტა მაქვს. ინგლისურზე დავდივარ. ფეხბურთი მიყვარს. არ დავიმაღავეთ, მასწ, ზოგჯერ მოსაწევსაც ვეწევი, მაგრამ ახლა ყველა რაღაცას ეწევა, ყველა სადღაც დაძვრება მაგის საშოვნელად.

იმ დღის გვიან სალამოსაც მავნესთან წავედი ნერვების დასაწყნარებლად. აქციის ხალხმა მაგრად დამქანცა. გზაში ილიკო შემხვდა, დიდ ბიჭებს ბოთლში ლუდი ჩაეტოვებნათ და ეს უნამოსოდ წრუპავდა. თავის ეძებს ბებიჩემი, სადმე ხომ არ შეგხვედრია, მკითხა. ექვსი წლის თავი მისი და იყო. სულ ეკარგებოდა ოჯახს. ერთხელ სანზონიდან მოაბრუნეს. ავტობუსით მოინდომა სეირნობა.

მავნესთან ხალხი დამხვდა – დავითა, ნინო და მისი მეგობარი თუთა, მარყუჟა და ვილაც ორი დაბოლილი ტიპი კარტს თამაშობდნენ. მარყუჟა, მასწ, ნუგო ინასარიძეა. თქვენც გეცოდინებათ, აპრილში მათემატიკის საქალაქო ოლიმპიადაში რომ გაიმარჯვა. დედამისი მკერავია. შარვალზე ფერადი ძაფების ნარჩენები მაგიტომ აქვს სულ აკრული. მარყუჟასაც მაგიტომაც ეძახიან.

ცოტა ხანში მავნესთან მიმოც მოვიდა. აფორიაქებული მეჩვენა. თვალები დაურბოდა და წარამარა აივანზე გადიოდა. რაღაც ექნებოდა მოწეული. თმაჩეჩილს ცხვირთან ლიანდაგით ახალი ნაკაწრები ეტყობოდა. თითქოს ვილაცამ სამართებელი ჩამოუსვაო. ვუთხარი კიდევ, რა იყო, ბაბუაჩემმა ხომ არ გაგპარსა-თქო. ჩაიცინასავით და მავნეს მოსაწევი მოჰკითხა. იმან, აღარ მაქვს, რაც დავთესე, სარანჩასავით სამ დღეში გადაუარეთო, დაგვაცვედრა და გოგოებზე მიგვანიშნა, სჯობს ესენი გაართოთო.

ნინოს ვიცნობდი, ამიტომ მეორე გოგოს, თუთას მივეტმასნე. ხომ არ დავექრაშო, ერთი კი გამკრა, ისეთი ხორბლისფერი თმა და ფართო შარვალში ჩაკარგული ტანი ჰქონდა. ულამაზო, სქელძირიანი ვარდისფერი ბოტასი ეცვა. მაგრამ ნინოსგან განსხვავებით, ლოყა ეჩხვლიტებოდა და კლდეზე ცოცვა აინტერესებდა. ჩვენც ეგ თემა გავაჯაზეთ.

დავითა და მავნე სამზარეულოში კარტოფილის გასათლელად გავიდნენ, იქიდან გვესროდნენ უაზრო კომენტებს. მარყუჟა ტელეფონში იჯდა. ქვეყნად მათემატიკური ალგორითმების გარდა არაფერი იცოდა. ჩვენც მხოლოდ ფულის გამო ვემეგობრებოდით. თუ ფული ჰქონდა, მასწ, არასოდეს უმოტავდა, ან თუ რამე იყო საშოვნელი, ცხრა მთას გადაივლიდა და იშოვიდა.

მიშო იმ ორ ტიპს ჩაუსასტავდა კარტის სათამაშოდ. მე თუთას ვაკვირდებოდი, მაგრამ ბოლოს გული ამიცრუვდა, უდროოდ დროს ეჩრებოდა ლაპარაკში და არ მომეწონა.

უცხად კარზე გაბმული ზარი გაისმა. რეკავდნენ და რეკავდნენ. ილიკო იქნებო, მავნემ და კარი შეაღო. სადარბაზოში მართლაც ილიკო იდგა. თვალეები გადმოეკარკლა. სწრაფ-სწრაფად სუნთქავდა.

– თაკო... თაკო... ვილაც ნაბიჭვარმა კინაღამ გაუპატიურა, მაგის დედა, მაგის დედა! მეზობელმა ჩახდილი იზოვა სუსლიკას კორპუსში, სარდაფთან...

ილიკო ჩვენზე ცოტა უმცროსი იყო. ჩვილობაში მესამე სართულიდან გადმოვარდა და გადარჩა. ოღონდაც ზოგჯერ ენა ებმოდა და უკუღმართად იქცეოდა. ფეხბურთის თამაშს თუ გადავწყვეტდით, ატყდებოდა, კალათბურთი ვზობიანო. კალათბურთს თუ ვთამაშობდით, შუა თამაშიდან ფეხბურთის მოედანზე სხვებთან გაქანდებოდა.

ილიკოს მშობლები, მშობლები რა, დედამისი, საბერძნეთში ვილაცას პამპერსებს უცვლიდა და ოჯახს სარჩენ ფულს უგზავნიდა. თაკოს და ილიკოს ბებია ზრდიდა. კი არ დავცინი, მასწ, მაგრამ ეს ბებია შექანებული იყო, სკლეროზიანი – სულ რაღაცას ეძებდა, ან თაკოს, ან ჩამოცვნილ სარეცხს, ან ვინმე დამლაპარაკებელს. თუ გამოგიჭერდა, ტვინს ლუნავდა, წერტილ-ძიძის გარეშე ლაპარაკობდა, ვერ დაუძვრებოდი. ბებიას თაკო და ილიკო დაჟინებით დაჰყავდა წირვამდე და საეკლესიო გუნდში ამღერებდა.

– სადაა ახლა შენი და? თქვი! თქვი! ბებიაშენი სადღაა? – ყველამ მივაყარეთ კითხვები ილიკოს.

– შემეშვიით! – იღრიალა ილიკომ. – სახლში არიან, სად უნდა იყვნენ. პოლიცია მოვიდა... აუუუ, მოვკლავ, მოვკლავ მაგ ნაბიჭვარს!

მასწ, მე და არ მყავს, მაგრამ ეს რომ ვინმეს ჩემი პატარა დისთვის ეკადრებინა, არ ვიცი რას ვუზამდი. უცხად ისე შემეცოდა თაკოც, ილიკოც და ბებიაშისიც, რომ გული შემეკუმშა. ბოლოს, მასწ, ეგეთი გულის კუმშვა თქვენ რომ „შვლის ნუკრის ნაამბობს“ გვიკითხავდით, მაშინ მქონდა.

იმ წუთას სხვა ვერაფერი მოვიფიქრე, ნინჩო და თუთა სახლში გავისტუმრე. მაგათი წიოკობა სიტუაციას უფრო დაძაბავდა.

დავრჩით ბიჭები.

მავნემ საიდანდაც სიგარეტი გააძრო და გავაბოლეთ. მარყუჟა და ის ორი უცხო ტიპი გააქტიურდა, ვილაცებთან რეკავდნენ და არკვედნენ, საეჭვო ადამიანი ხომ არ გამოჩენილა უბანში. მიშო აივანზე იყო. დავითა ილიკოს აწყნარებდა, ვიპოვით მაგ პედოფილს, ნუ გეშინიაო.

ილიკო ტახტზე იჯდა და თავი უკან ჰქონდა გადადებული. ყბებზე კუნთები დაურბოდა. ქუთუთუბიცი უთრთოდა, გეგონებდა რაღაც სიზმარს ხედავს და ვერ ისვენებდა. ხელებს ხან მუშტად შეკრავდა, ხან გაშლიდა.

უცხად წვრილ ბილიკებზე ცრემლი ჩაედგარა ყურებში. ისე, რომ სახის გამომეტყველება არ შესცვლია. ეგეთი რამე მარტო

კინოებში მინახავს, მასწ. ყველა გაემეშდით. უსუსურობის ცრემლი იყო, შეურაცხყოფის. ჩვენ თავზე ვადექით, მაგრამ ის ჩვენ ვერ გვხედავდა. ჩვენი იმედი არ ჰქონდა. მისთვის ჩვენ პლანის მწვეველი დიდი ბიჭები ვიყავით, ყველაფერზე რომ ვლადობდით.

ილიკო მარტო იყო.

ეს დაძაბულობა რომ დასრულებულიყო, მავნემ გამოაცხადა, სვალამდე დავიშალოთ, გვიანიაო.

ილიკოს სახლში პოლიცია დახვდა. აქტი შეუდგენია. თაკოს უკვე ეძინა, პირდაპირ ეზოს ტანსაცმლით. ფსიქოლოგი მეორე დღეს უნდა მოსულიყო. ილიკოს ბებია მსახერძნეთში დარეკა.

ამ ამბის მერე უბანში ყველა მშობელი აწრიალდა. პატარა ბავშვებს გარეთ აღარ უშვებდნენ. არადა, ნამდვილი ზაფხული იქოქებოდა.

პოლიციამ საქმე აღძრა, მაგრამ რა?.. ილიკოსგან რაც გავიგეთ, ის იყო, რომ მოძალადე მის დას სუსლიკას კორპუსში დახვედრია. წინა დღეებში სუსლიკას სადარბაზოში ჯერ პირველ სართულზე მიუცია მოკლე, მერე მეორეზე და ჩაბნელებულა ორი სართული. იმ საღამოს თაკოს ჯერ თავის ეზოში უბოდილია. ბებიაშის ფანჯრიდან შეღამებულზე საჭმელად დაუძახია, მაგრამ ეს მეორე ეზოში გადასულა სათამაშოდ, სუსლიკას კორპუსთან. ეგრე აღმოჩნდა სხვა სადარბაზოში.

ბავშვები რომ შემოეცალნენ, თაკოს თამაში კიბზე გაუგრძელებია. იქ გაუშლია თოჯინებისთვის პურ-მარილი. ის ვილაც დამპალი, რა დონის თავზე იყო, მასწ, რომ არავისი შეშინებია. იქვე დაუწყია თაკოსთვის რაღაცები. თან თვალეებსა და პირზე ხელს აფარებდა. შეიძლება გამოცდილი მანიაკიც იყო, ბევრმა ასე ჩათვალა.

ილიკოს და თაკოს დედა ეგრევე ჩამოქანდა საბერძნეთიდან. ერთხელ ეზოში შემხვდა, თაკო მოჰყავდა. დედაჩემი ამბობდა, ეგ ქალი ძალიან შეიცვალაო. ზურგზე კუბი, სახეზე – არაჯანსაღი ფერი დაედო, მაგრამ მე რომ ვნახე, ძალიანაც კარგ ქალად მომიჩვენა. ილიკო ჰგავდა. თავი დამიკრა და ჩამიარა. ვიცი, მასწ, ეს დეტალები ნაკლებად საინტერესოა. უბრალოდ, მინდა ყველაფერი მოგიყვეთ.

რომ ჩამიარა, რაღაც სურნელოვანი ესხა და ეს სუნი ჰაერმა შეაკავა. თუ დამიჯერებთ, ჩემს შეყვარებულს რომ წარმოვიდგენდი, არც ვიცი რანაირი იქნებოდა, მაგრამ ზუსტად ეგეთი სუნი უნდა ჰქონოდა. ძილის წინ დედა რომ მომეხვეოდა ბავშვობაში, ეს სუნი თმაში მასაც ჰქონდა ჩაფენილი... ჩამიარა თაკოს დედა და თვალიც არ გამიყოლებია. სინდისი მქენჯნიდა, იმ ვირიშვილის ვინაობა უბნის ბიჭებმაც ვერ დავადგინეთ. გეგონება ქვესკნელმა ჩაიტანა, ისე გაქრა.

მაგ დროს, თაკო და დედამისი რომ ვნახე, ეზოში მიშოს ვუცდიდი. ბურთი ჩაეწოდა და პროფილაქტიკაში უნდა გადასულიყავით. მარტო ვერასოდეს ვერაფერს აბამდა თავს. სულ ვილაცის ზურგს ეფარებოდა. კარგა ხანი აღარ მენახა მიშო, არც მარყუჟა, არც დავითა. ერთხელ თუთა შემხვდა მაღაზიაში. თმა ისამინისფრად შეეღებოდა და ისევე ის უშნო ვარდისფერი ბოტასი ეცვა. გამიხარდა, რომ ვერ

დამინახა. სალაროს რიგში მის უკან ვიდექი მაწვნით ხელში. რაც დედაჩემმა ახალი დიეტა დაიწყო, მაცივარი მაწვნით გაგვევსო. დედაჩემს ცხელი სადილები მომზადება ეზარებოდა. მე რა, მაგრამ მამაჩემი ბრაზობდა, ემუქრება, ერთხელაც მაგ ცივ მაწვნის სუპს თავზე დაგასხამო... საჩხუბრად ახალი მიზეზი მიეცათ.

მე საჭმელად მავენსთან დავდიოდი. მაგნე კულინარიის სასწავლებლისთვის ემზადებოდა და სულ რაღაც გემრიელობებს ათუბ-თუბებდა. მისიანები გაზაფხულიდან სოფელში იყვნენ. პროდუქტით იქიდან ამარაგებდნენ, ჩვენც მეტი რა გვინდოდა – ცოტა მოსაწვევი და ცოტა შექმნილი კარტოფილი.

...თაკო გაუპატიურებული არ იყო, მაგრამ იმ დამპალს ხელები კარგად უფათურია, ბავშვი სასტიკად იყო შეშინებული. თან თურმე უსისინებდა, ხმა გაკმინდებოდა, თორე შენიანებს მოვკლავო. ბავშვს ხმა არ ამოუღია. რაღაც მომენტში მოძალადეს ჯიბიდან ტელეფონი გადმოუცურდა და ასაღებად რომ დახრილა, მაშინ დასხლტომია ხელიდან. სარდაფის ჩასასვლელთან, სიბნელეში მიყუჟულა და ასე მჯდარა მანამდე, ვიდრე მეხუთე სართულის ბიძაკაცს არ მონდომებია თავისი ველოსიპედის სარდაფში შეყენება.

გიკვირთ, ხო, მასწ, თქვენ რომ გიყვებით?.. მეც მიკვირს. ძალიან შემაწუხა ამ ყველაფერმა. ვიცი, თქვენ არსად გამცემთ. ამსიგრძე მიელიც ცხოვრებაში არავისთვის მიმიწერია, დედას გეფიცებით. უფრო იმიტომ გწერთ, რომ ერთადერთი ადამიანი ხართ, ვინც ადრე გვითხრა, რაც არ უნდა მოხდეს, შურისძიება გაუმართლებელიაო. დამამახსოვრდა ეგ სიტყვები. მაშინ პირველად დაფიქრდი შურისძიებაზე. იმ წამსაც მაგაზე ვფიქრობდი, მიშო რომ ჩაგჩქემე. იმ დღეს თქვენმა ნათქვამმა გადაამარჩინა ციხეს და მკვლელის სახელს, მაგრამ მომავალში ვინ გადაამარჩინს?.. იქნებ უფრო ღირსეული იქნებოდა მკვლელი მრქემოდა?..

მასწ, სინამდვილეში, მკვლელი არ ვარ, მაგრამ მგონი, რომ გავიზრდები, ყველას დავხოცავ. ვინც თავისნაირ ბავშვს აწყენინებს. იარაღს ვიყიდი და დავხოცავ. განა პოლიციელი ვიქნები, არა, უბრალოდ, მათნაირებზე ვინადირებ.

იმ დღით, მაგრად რომ გაწვიმდა და ნახევარი თბილისი ჩამორეცხა, მაგნე გამომეცხადა. – მარყუჟამ კოვიდი დაიმართა, კლინიკაშია, – მომხარა. – წუხელ მაგასთან ხომ იყავი, გადამდები არ იყო... ისე, რა კაია, რომ აგრძელდა, პროსტა ახლა ერთი კაცი დაგვაკლდება სალამოს თამაშში. სუსლიკას ვეტყვი, ჩაენაცვლოს, ისედაც სულ იგნორში გვყავს და ცოტა ამოძრავდება. – ენას არ აჩერებდა მაგნე.

სუსლიკამ ბურთის თამაშის რა იცოდა. მარჯვენას და მარცხენას ვერ არჩევდა ერთმანეთისგან. სულელი იყო. შარშან ლამის დამახრჩო, ხმელი ალვის ფოთლები მომაწვეინა. მიმტკიცებდა, სოფლიდან ჩამოვიტანე, იქაურებმა ბომბა მოსაწვევიაო.

სუსლიკა ჩინოვნიცის შვილია, მასწ, მაგრამ ქვეშევშევი არ არის. ჩვენი გარჩევების დროს ბრიტანული ბულტერიერივით თავისიანებს თვალეში შესცივინებს. რა მაგის ბრალია, მამამისი რომ გადუბუტატდა. დეპუტატად ხომ ხალხმა აირჩია. აი, მგონი მაგას აპ-

როტესტებდნენ ბოლო აქციაზე – არასწორად არჩეულ პარლამენტარებს. მაგრამ, რაც არ უნდა მოუწოდონ სუსლიკას მამისნაირებს, თვითონ რატომ მონდომებენ კომფორტული ცხოვრების შეცვლას, ეგ არ მესმის...

მოკლედ, ჯერ კოვიდიანი მარყუჟა მოვიციტხე ტელეფონით და მერე სუსლიკას მივწერე, ეზოში ჩამო-თქო. იმან, შენ ამოდიო, თან რაღაც მაქვს მოსაყოლი, ოღონდ არ გააბზროო. მეუცნაურა, მასწ, ჩვენ არასდროს გვიმეგობრია და რა უნდა ეთქვა ისეთი?..

რომ მივედი, მეორე სართულიდან პოსლიკა თავი გამოყო და ხელი დამიქნია.

– შუა კარია. – მომძახა და თავი სწრაფად შეყო უკან.

სუსლიკას სახლში პირველად ვიყავი. ისეთი მოჩუქურთმებული იყო, გეგონება ამ ბინაში ადამიანები კი არა, ზღაპრის გმირები ცხოვრობდნენ. იატაკიც ისე ირეკლავდა ყველაფერს, ვერ გაიგებდი, თავდაყირა იდგა ავეჯი თუ არა.

სუსლიკას საკუთარი ოთახი ჰქონდა, კარგი კომპით და აკვარიუმით. აკვარიუმთან ჟღერდა კატა იჯდა და ერთადერთ თევზს უმადოდ ადევნებდა თვალს.

მე ბეწვიან სავარძელში ჩავეფალი.

– ბოლოში, ბრატ, რომ ამოგიყვანე... – მხრები აიჩეჩა სუსლიკამ.

ერთი სული ჰქონდა სხვა რაღაც ეთქვა. მეგონა თამაშზე უარს მეტყოდა ბიჭობაზე გაბრაზებული.

– ხო გახსოვს თაკოს ამბავი, ბრატ... – როგორც იქნა ამოღერდა. აი, ამას კი არ ველოდი.

– ჩაიფარცხა, ბრატ, ეგ ამბავი... მე ილიკო მეცოდება, ნაცემი

ძალღვივით დადის... დედამისიც ხომ ცოლოა? ახალგაზრდობაში თურმე მაგარი მოცურავე ყოფილა, დახრჩობას გადაურჩენია ვიღაც კაცი... კაროჩე... მე ვიცი ეგ ვინც გააკეთა... ოღონდ... ჩამშვები არ ვარ, ბრატ. პოლიციასთან ხელს ვერ დავადებ... არამკითხესავით ვერ გამოვხტები... მოკლედ, ბრატ, იმ დღეს ბიძაშვილის ქორწილის ნამცეცობაზე დავბუზოვდი. ჩემები იქ დარჩნენ და მე ტაქსით წამოვედი. სალამოს გოგო უნდა მენახა - სულ გამაგოჯა, მთელი დღე ნუდებს მიგზავნიდა და თავი რომ მალე გამომეფხიზლებინა, გავშიშვლდი და აივნის ცივ კაფელზე დავწექი. ერთხელ მამაჩემი ეგრე ფხიზლდებოდა... არ დამცინო, ბრატ, ვიწექი და ვმესიჯობდით. უცბად აივნის ქვედა ღრიჭოდან ვხედავ სადარბაზოდან სწრაფად გამოდის ტიპი, თან უკან-უკან იხედება მომპარავით. ზემოთაც ამოიხედა, მაგრამ რას დამინახავდა. მე კი დავინახე. მიშო იყო. შიმველი რომ ვიყავი, გამიტყდა ადგომა. კი გავიფიქრე, რა უნდა ჩვენს სადარბაზოში, ჩემთანაც არ ამოსულა და სხვა ჩვენიანი მანდ არავინ ცხოვრობდა... თურმე რაშია საქმე... მერე მეხუთე სართულის ბიძაც გაიჩითა თავისი ველიკით. ერთმანეთს სიბნელეში ასცდნენ, ბრატ... ეგრე იყო.

მასწ, სუსლიკაზე აღარ მოგიყვებით, თავისი მიიღო. ლაჩარია ჩემს თვალში. ჩემი აზრით, ეგრევე რამე უნდა მოემოქმედა. ამ გამოქვლიავებულმა კიდე თავისი აკვარიუმის თევზებით პირში წყალი ჩაიგუბა.

ეგრევე მიშოსთან არც მე გავეცეულვარ, მაგრამ მაგ ხორც-მეტის დაკაწრული სიფათი მთელი ღამე მეღანდებოდა. ეგეთი ნაძირალა როგორ გამოდგა, ბავშვზე როგორ გაიწია, მერე ჩვენთან გასართობად მოვიდა, ვითომ არც არაფერი.. არც შეიმჩნია. ვერც შევამჩნიეთ. უბანი ყირაზე იდგა, ეგ კიდე თბილად ჩაწვა ლოგინში და დაიძინა, დილით კიდე კარაქიანი პური მიატანა ჩაის.. ეს როგორ უნდა შერჩენოდა?..

ვილაცას არ უნდა დაესაჯა, მასწ? ეგრე უნდა ევლო?..

პოლიციამი მე ვერ წავიდოდი, ვერც ილიკოს დედას მოვუყვებოდი რამეს... გალახვით მიშოს ვერ მოვერეოდი, ჩემზე მაღალი და ძლიერი იყო. ბოლოს, მამაჩემს რომ საპიკნივე გასაშლელი დანა ედო უჯრაში, ის ავიღე და სუსლიკას დაფურეკე, მიშოსთვის მიეწერა და სამღებროს უკან რომ ფიჭვებია, საღამოს ათისთვის იქ გამოეყვანა.

უცბად მივიღე ეგ გადაწყვეტილება. არადა, დანა ცხოვრებაში არ მჭერია...

მიშო სახლიდან მოსაწევით მე თვითონ გამოვიბირე. სუსლიკა რისთვისღა უნდა გამეხვარა. მიშო არც დაფიქრებულა, მოეთრა სამღებროსთან. თვითონ ერთი ოთხი წელია ეწევა მოსაწევს. მაგის შემყურემ იმდენმა დაიწყო ჩვენს ეზოში მოხმარება, ვერ დაითვლით. მოივრებდა გარშემო წვრილფეხა ბიჭბუჭებს და ატარებდა უბნის ბნელ კუნჭულებში გაკვეთილებს: „ბიჭო, ბოთლი გაასწორე“, „ბოლს ნუ დაკარგავ, მალე მოწიე“. მასწ, კი ვართ ყველა რაღაცის მწეველი, მაგრამ ჩვენზე უმცროს ბავშვებთან ეგ თემა ისეთია, არ უნდა გაიშალოს. მიშოს კიდე ფეხებზე ეკიდა. საკუთარ მშობლებს ფულს ჰპარავდა. ერთხელ ეზოს ძალს მაკრატლით კუდი მოაჭრა... არა, რა... დასასჯელი იყო. არ იქნებოდა თავო მისთვის პირველი ბავშვი, ვისაც კაბა აუწია... სხვასაც დაჩაგრავდა...

სამღებროსთან რომ მოვიდა, გარე-გარე აღარ მივლია, ვუთხარი, სადარბაზოში გნახეს და ბოდიში უნდა მოუხადოს ილიკოს ოჯახს. თავიდან კი შეცბა, მაგრამ ბოდიშის ხსენებაზე ისე ჩაიცინა, როგორც მანესთან, მე რომ ვკითხე ნაკაწრზე... არ იყო ბოდიშის მომხდელი. არაფერს აღარ დაველოდე და ჯიბეში გამლილად ნადები დანა მოვუქნიე!

კი მოვუქნიე, მასწ, მაგრამ ეს უაზრო მონაქნევი იყო. ჰაერში გავიქნიე. დანიანი ხელი თითქოს დამილითონდა, დამძიმდა, დაუმორჩილებელი გახდა. ამ ჩემმა სისუსტემ სულ გამამხეცა. სწრაფადვე უნდა მექნა რამე და... მაიმუნივით გვერდიდან შევახტი, წავაქციე და თავზე აფარებული ხელები გადავუსერე, ერთხელ, ორჯერ... დავინახე, თვალები როგორ აატრიალა მიშომ და გაინაბა. გულწასული იყო. ხელისგულები სისხლიანი ჰქონდა. ჩვეულებრივად სუნთქავდა. წამითაც არ შემშინებია. მივაფურთხე და გამოვიქეცი.

იმის მერე, მასწ, გამპირივით სახლში ვბივარ, უკვე მეხუთე დღეა. ბიჭები არ მკითხულობენ. ეტყობა არ გააბაზრა მიშომ. არ კი არა, ვერ. იცოდა, რომ ეგ მაგისთვის უარესი იქნებოდა. თუ პოლიციას მომიქსევდა, მე თავოს ამბავს მოვუყვებოდი. მერე უბანში რასაც უზამდნენ, ხომ წარმოგიდგენიათ...

ახლა სულ ვწევარ, მასწ. რაღაც ფილმებს ვუყურებ მართლმსაჯულებზე, შურისძიებაზე, პედოფილებზე და ვფიქრობ, რატომ არ მოგვკალი მიშო? რომ მომეკლა მასწ, იქნებ უფრო მშვიდად ვყოფილიყავი? მე და მაგან ერთ ეზოში უნდა გავაგრძელოთ ცხოვრება. რა შეგვარიგებს?... ეგ ხომ ავადმყოფია, მე კიდე შურის მაძიებელი. რომ მიმიშვა, მასწ, ახლაც არ დავბოგავ, გავუხეთქავ თავს. ალბათ ისიც რომ მიუშვა თავოსანი ბავშვზე, იმავს გააკეთებს. გამოდის, რომ ჩვენ შორის ტოლობის ნიშანია?..

ოქტომბერში 15-ის გავხდები, მასწ და ბევრ კითხვაზე პასუხი არ მაქვს.

ამ წერილს ნუ დასინავთ. იქნებ რამე მირჩიოთ.

იქნებ კიდეც გადაგვარჩინოთ რომელიმე. ჩვენი შერიგება არ იქნება. საბოლოოდ, ან მიშო უნდა იყოს, ან – მე...

პატივისცემით,
ალექსა

გომრბი შინაგაგონი

ჰვი, ფიზკულტურა

ჰეი, ფიზიკულტურა, არ ხარ შენ ნაღდი პედაგოგი და არც მასწავლებელი. არ არის ფიზიკულტურის მასწავლებელი ჭეშმარიტი აღმზრდელი და არც შენ ხარ პედაგოგის სახელის ტარების ღირსიო. არ მეშვებოდა პარმენი და ყოველ ჯერზეც საღმის ნაცვლად ამ სიტყვებს შემომავლებზედა ხოლმე. თავს ვიკავებდი, სახეში არ მიმეხალა, ჰეი, ქიმია, არც შენ ხარ მენდლეევი, მაგრამ კი ასწავლი მაგ ტაბულას უკვე წლებია ჩვენს სკოლაში-მეთქი. უფროსი კაცი იყო და ვერიდებოდი, არ მინდოდა, მეწყენინებინა. არადა, რა უნდოდა და რას მერჩოდა? ვასწავლიდი ფიზიკულტურასა და ჯანსაღი ცხოვრების წესს. ვავარჯიშებდი ჩვენი სკოლის გუნდს კალათბურთში და ვიყავი დიდთან დიდი, პატარასთან პატარა... აბა, მეტი რაღა უნდა მექნა? ეს პარმენი კიდეც არ მეშვებოდა, ვერ იქნება ფიზიკულტურა საგანმანათლებლო დისციპლინა და ვერც შენ იქნები მასწავლებელიო. მოკლედ, მაგრად მიშლიდა ნერვებს, მაგრამ მე თავი ყოველთვის ღირსეულად მეჭირა და არ ვყვებოდი მის ამ ქილიკს. და ან კი რა უნდა მეთქვა და რატომ უნდა მემართლა თავი? პირველიდან მეთერთმეტე კლასის ჩათვლით ყველას მე ვასწავლიდი ფიზიკულტურას და ცალკე კიდეც ეს კალათბურთის გუნდიც ხომ მყავდა. და აბა, განა მეტი რა ოხრობა იყო ეს მასწავლებლობა?!

ისე, მაშინ მართლა კაი გუნდი გვყავდა. სასკოლო ოლიმპიადაზე მესამე ადგილი ავიღეთ და მერე ცალკე რეგიონის სკოლებს შორის რომ ჩატარდა ჩემპიონატი, იქ საერთოდაც ფინალშიც კი გავედით და მერე გორელებთან დავთმეთ, გვაჯობეს. მსაჯეს რომ მოუტყყან ის კეთილები, თორემ ეგ ფინალიც ჩვენ უნდა მოგვეგო და თასიც ჩვენ უნდა აგვედო. სულ ტყუილად ჩამოურიგა ბიჭებს ხუთ-ხუთი პერსონალური ჯარიმა და დაგვტოვა წამყვანი მოთამაშეების გარეშე. არადა, მართლა კარგი თაობა გვყავდა. საშინი მეცხრე კლასიდან და

დანარჩენები კიდეც მეთედან და მეთერთმეტედან იყვნენ. ძალიან მაგარი ბიჭები. მოწადინებულები და მებრძოლები. ნაღდი საჩემპიონო გუნდი იყო, რა და გავხდებოდით კიდეც, ცოტა რომ დაგვცლოდა და ხელიც შეეწყოთ. მაგრამ არ გავვიმართლა. სტიქია დაგვატყდა თავს და ჩვენს სპორტულ დარბაზს ჯერ სახურავი გადახდა და მერე კი სულ წყლით გაავსო. დილას დარბაზში რომ შევედი, გული ლამის გამისკდა. ჭერი დაბლა ჩამოსული და პარკეტი სულ ამოყრილი დაშვდა. ევრევე დირექტორთან გავიქეცი და თეიმურაზოვიჩი, გვიშველე რამე, ერთ თვეში შეჯიბრი გვაქვს და დარბაზი ისეთ დღეშია, შიგ არ შეისვლება-მეთქი. იმან კიდეც მაგიდას ხელი დაჰკრა და რა დარბაზი, რის დარბაზი ლამისაა სკოლის შენობა თავზე დაგვემხო. მართალიც იყო. სტიქიამ მართო სკოლის სპორტული დარბაზი კი არა მთელი სკოლაც მაგრად დაზიანა. რა თქმა უნდა, პრიორიტეტში ჯერ სკოლის შენობის შეკეთება იყო და შემდეგ უკვე დარბაზისა. ვისთან არ მივედი და ვინ არ შევაწუხე. გამგებელთანაც კი ერთი საბაჯერ შევედი და არც გუბერნატორს მოვერიდე, არიქა, გვიშველეთ რამე და იქნებ სკოლასთან ერთად დარბაზიც შეაკეთოთ-მეთქი, მაგრამ არ გამოვიდა. ამ წელს ბიუჯეტი გაგინახვერდა და მხოლოდ სკოლის რემონტს თუ გასწვდებო. დარბაზზე კიდეც შემდეგ წელს ვიზრუნოთო. თანაც ვნახოთო... თუ ბიუჯეტი გაზარდეს, მაშინ შეიძლება, შევაკეთოთ და თუ არადა, ვერაო. მაგ დარბაზის სახურავისა და პარკეტის გამოცვლა იმდენი დაჯდება, რამდენიც ერთი კოხტა ფეხბურთის სტადიონის მოწყობა, რომელიც შემდეგ ყველას საერთო სარგებლობაში იქნებო. მოკლედ, მივხვდი, რომ არ იყო ჩვენი საშველი და კალათბურთსაც ფეხბურთი ამჯობინეს. ძალიან დამწყდა გული. ამ ჩემპიონატს რაღაცნაირად მაინც ჩავამთავრებდით და ჩავამთავრეთ კიდეც, ბიჭები კარგ ფორ-

მაში იყვნენ და ისევ მესამეზე გავედით, მაგრამ პარკეტის გარეშე, მომდევნო წელს რა უნდა გვექნა? თანაც, მერე ნაწილი სკოლას დაამთავრებდა, იმის მომდევნო წელს კიდევ დანარჩენებიც მიყვებოდნენ და წავიდოდა ეს თაობაც თასებისა თუ მედლების გარეშე. მერე ვინლა და როდისლა დადებდა იგივე შედეგებს? ჰოდა, სწორედ მაშინ გადავწყვიტე, რომ ფული უნდა მეშოვნა და სკოლის საორტუ-ლი დარბაზიც ჩემი ძალებით გამერემონტებინა.

ეს აზრი თავიდანვე ძალიან მომეწონა. ცოლი მე არა მყავდა და შვილი. არც სხვა რამის დიდი ინტერესი თუ პრეტენზია მქონია ამ ცხოვრებაში. არც რამე განსაკუთრებული მიზნები თუ განზრახვები მამოძრავებდა. მოკრძალებულად ვცხოვრობდი მშობლებთან ერთად და ბევრი ფულის შოვნის სურვილიც არასდროს გამჩენია. ახლა კიდევ ასეთი ამბავი იყო და ვიფიქრე, თუ კაცი კარგი საქმისთვის ფულის შოვნას განიზრახავს, არც ეგ ამბავი გაუჭირდება-მეთქი. მშობლები პენსიითა და ჩვენი ბოსტნის მოსავლით ისედაც იოლად გადიოდნენ და უჩემოდაც მშვენივრად გაძლებდნენ. მე კიდევ, რადგან სრულიად მხოლოდ საკუთარ თავს ვეკუთვნოდი, გადავწყვიტე ბედი მეცადა და ფულის საშოვნელად საზღვარგარეთ წავსულიყავი. თან იქ ერთი ჩემი მეგობარი და თანასოფელი ბიჭი მეგულეობდა, რომელსაც ადრევე ჰქონდა ნათქვამი, თუ ჩამოხვალ, სამსახურსაც გამოვინებ და ყველაფერშიც გვერდში დაგიდგები. სიმართლე ითქვას, არ მიმიწევდა გული ამ საზღვარგარეთ წასასვლელად. რაღაცნაირი შიში მქონდა იქაურობისა და უცხოობისა. თანაც ის ერთადერთი ქალი, რომელიც რომ მიყვარდა და წესით ცოლადაც უნდა მომეყვანა, ხომ სწორედ იმ საზღვარგარეთში დავკარგე?! კი იყო ეგეთი ამბავი. მანანა ერქვა. გვიყვარდა ერთმანეთი. ოჯახის შექმნასაც ვფიქრობდით. სახლში მეორე სართულზე რემონტიც კი წამოვიწყე, მაგრამ მომეცარა ხელი, ისევე როგორც ბევრ სხვა რამეში ამ ცხოვრებაში... დავაგვიანე ცოლის მოყვანა და გამიფრინდა ჩემი მანჩო. რაღაცნაირად ფეხს ვითრევდი და არ ვჩქარობდი ცოლის მოყვანას. ხან რა მოვიმიზნებე და ხან რა. მგონი, ცოტა მეშინოდა კიდევ დაოჯახებისა და იმ ტვირთისა თუ პასუხისმგებლობისა რაც ამ ამბავს თან მოსდევდა. ისიც მელოდა, მელოდა და ეტყობა, იმედი რომ გადავწყურა, დაკრა ფეხი და საზღვარგარეთ წავიდა სამუშაოდ. ისე გაქრა ჩემი ცხოვრებიდან, არც დამშვიდობებია და არც არაფერი უთქვამს. ბიჭები დღეობაში ვიყავით წასული მეზობელ სოფელში და ქვიფს შევყევით. მერე სალოცავზეც ავედით და იქ გავაგრძელებთ ღრეობა. მოკლედ, ისე მიეწყო, რომ ერთი კვირით დავიკარგე. მერე კიდევ რომ ჩამოვედი, გამოვფხიზლდი და მანჩო მოვიკითხე, ველარსად მივაკვლიე. ასე მითხრეს მისიანებმა, შენ რა, არ იცი, საზღვარგარეთ რომ წავიდა სამუშაოდ? ჩავხარე თავი და წამოვედი გალახული. ნაღდად არაფერი ვიციოდი, მაგის წასვლის ამბისა. ძალიან კი მეწყინა, მაგრამ ერთი წუთითაც არ დამიდანაშაულებია ჩემი მანანაცო ჩვენი ურთიერთობის დანგრევაში. სულ ყველაფერი ჩემი უყურადღებობისა და უუნარობის ბრალი იყო და აბა, ვისთვის რა პასუხი უნდა მომეთხოვა?! როცა მაგის დრო იყო, ცოლად არ მოვიყვანე და ბედიც გაუშვი ხელიდან. ახია ჩემზე, კაცი რომ ვერ შეირგებ, რაც მოგეცა და ქვიფებსა თუ დროსტარებებს ვადაჰყვები, მეტის ღირსი არცა ხარ. ისე ხანდახან კი მომივა ხოლმე გული, ერთი პატარა წერილი მაინც დაეტოვებინა

მა იმ მამაცხოვრებულს, სულ რამდენიმე სიტყვა ეთქვა, წავედი და კარგად იყავიო, მაგრამ არც ეგა ქნა. უსიტყვოდ გაქრა და დამტოვა ასე ათასი ფიქრისა თუ ღარდის ანაბარა.

სწორედ მაგ ამბის მერე დავიწყე სკოლაში მუშაობა. ნათლი-აჩემი იყო მაშინ სასწავლო ნაწილის გამგე და იმან მოიწადინა, წამოდი ჩვენთანო. თავიდან ვითომ გულის გადასაყოლებლად და გასართობად დავიწყე მუშაობა. მერე კი გავიდა წლები და აგერ უკვე ათი წელია, რაც მანდ ვასწავლი. თან მგონი, ძალიანაც კარგი მასწავლებელი ვარ. მართალია, ფიზიკულტურის, მაგრამ მაინც... სხვათა შორის, რამდენიმე პროფესიონალი სპორტსმენის აღზრდაშიც მიმიძღვის მცირედი წვლილი და ცალკე კიდევ ამ ჩვენი საკალათბურთო გუნდის წარმატებაც ხომ ჩემი დამსახურება იყო?! ჰოდა, ახლა თქვენ თვითონ წარმოიდგინეთ, ჩემს ერთფეროვან ცხოვრებაში, რაოდენ მნიშვნელოვანი ამბავი გახდა, ამ ჩვენი გუნდის უპარკეტობა. მოკლედ, ბევრს აღარ შეგაწყენთ თავს და წავედი საზღვარგარეთ... გავყიდე მამაჩემის ძველი დანჯღრეული ჟიგული, ვიყიდე თვითმფრინავის ბილეთი და ჯიბეშიც ორი კაპიკი ჩავიდე, რათა პირველ ხანობას მაინც გამეტენა თავი. დავუკავშირდი იმ ჩემს მეგობარს და იმანაც, ეს რა კარგად მოგიფიქრებია, აქეთ წამოსვლა რომ გადაგიწყვიტიაო. აეროპორტში თუ ვერ დაგხვდი, ამა და ამ მისამართზე მომაკითხეო. რაღაც გადაუღებელი საქმე მაქვს და ვინძლო დახვედრა ვერ მოვახერხებო, პირდაპირ სახლში მომაკითხეო. წავედი მეც და წავედიიი... ბედ-იღბალმაც კიდევ ერთხელ მიმუხთლა და დამტოვა მარტო სრულიად უცნობ ქალაქსა თუ ქვეყანაში. საქმე კი იმაში გახლდათ, ის ჩემი მეგობარ-თანასოფელი არც აეროპორტში დამხვედრია და არც იმ მისამართზე, რომელიც ჩამაწერინა. ტელეფონიც გამოართო და ისევე გაუჩინარდა ჩემი ცხოვრებიდან, როგორც ჩემი გულის სატრფო გაქრა და აორთქლდა. აღმოჩნდი სრულიად მარტო ჩემთვის ერთობ უცხო და საშიშ გარემოში. ენა მე არ ვიციოდი და თან არც იმდენი ფული მქონდა, რომ უკან წამოსასვლელი ბილეთი მეყიდა. ერთკვირიანი წაწვლისა და შიმშილის შემდეგ, გადავწყვიტე, უკანასკნელი გროშებით ერთი კარგად მესადილა. კარგად მესადილა-მეთქი კი ვიძახი, მაგრამ ცოტა ხმამალალი ნათქვამია ეს. უბრალოდ, მივხვდი, ცოტა რომ არ მეჭამა, სადმე გული წამივიდოდა. ის დღეები კი სად მეძინა და ან ღამეს სად ვათევდი, გახსენებდაც არ ღირს. ვაგზალი და ავტობუსის გაჩერება იყო ჩემი ერთადერთი და განუმეორებელი თავმესაფარი. უაზროდ ხეტილისა და დარდისაგან დაქანცულს ხან რომელ ძელსკამზე მიმეძინებოდა და ხან რომელზე. მთავარი იყო გადაფარებულში ვყოფილიყავი, რათა წვიმასა და ქარს არ შევეწყუხებინე, თორემ იმას აღარ დავდევდი, რა გარემოში მეძინა.

სწორედ მაგ კაფესა თუ სასადილოში გავიცანი ალბერტა. ეგ იყო მქაურობის მეპატრონეცა და გამგებელიც. ქირით ჰქონდა ეგ კაფე ალბერტული და ავად თუ კარგად ამუშავებდა, თავი გაჰქონდა. რავი, საიდან მიხვდა, რომ მეც ქართველი ვიყავი, წარმოდგენა არა მაქვს, მაგრამ მოვიდა და ეგრევე ქართულად გამომელაპარაკა. გავიცანი ერთმანეთი. თურმე უკვე წლები იყო, რაც საზღვარგარეთ ცხოვრობდა და მუშაობდა. მერე ცოტა დავლიეთ კიდევ. სასმელზე მაგან დამპატიყა. მეც მოვუყვი ჩემი გასაჭირის ამბავი და ასე მითხრა, შენ მაგაზე არ იდარდო. დღეს აქ დარჩები, ხვალ დილიდან

კიდევ მე დამენმარები რალაც-რულაცებშიო. აქვე იცხოვრებ და ჯამაგირსაც მე გადავიხდო. მადლობის მეტი რა მეთქმოდ? ავა-შენებს გამჩენი-თქო... კაფეს უკანა მხარეს პატარა ოთახი ჰქონდა მოდგმული და მანდ დავბინავდი. ალბერტაც დილიდან ჩამისვამდა ხოლმე მანქანაში და მთელი დღე თან დამატარებდა. ბევრი არც არაფერი მევალებოდა. დავყვებოდი წინ და უკან და რასაც მეტყო-და, იმას ვასრულებდი. იქ წადი, ის წაიღე და აქ მოდი, ეს მოიტანე, იყო ჩემი საქმე და მოვალეობა. არაფერი განსაკუთრებული და ძნე-ლად შესასრულებელი. ჯამაგირს კიდევ ყოველდღიურად თავისი ჯიბიდან მიხდიდა. მეც ცოტა ამოვისუნთქე და მომეცა მომავლის იმედი. ვიფიქრე, გამიმართლა, კარგი კაცი ჩანს ეს ალბერტა და იქნებ ჩემს საქმეშიც დამენმაროს-თქო. ავდექი და ერთ დღესაც ვუამბე ჩემი საზღვარგარეთ წასვლის მიზეზი. გავანდე ჩემი გულის ნადები და სანუგვარი ოცნება, რომ ფული კალათბურთის დარბაზის მოსაწყობად მჭირდებოდა, რათა ბიჭები სასკოლო ჩემპიონატზე გამეყვანა და პირველობაც აგველო. ალბერტას ძალიან მოეწონა ჩემი ისტორია. მხარზე ხელი დამკრა და არ იჯავრო, მაგ საქმის მოგ-ვარებაში მე დაგეხმარები და იმდენ ფულს გამოგვინებ, დარბაზსაც გაარემონტებ, ბიჭებს ფორმებსაც შეუძენ და ბურთებიც თავზე საყრელად გექმნებათო. ვიფიქრე, ავმენდი კაცი და ალბათ ჩვენი სპონსორი ალბერტა გახდება-მეთქი, მაგრამ მთლად ვერც არ იყო საქმე. იმავ საღამოს დამიძახა და საჭმელად რომ დავსხედით, თავის ქალს უხმო და საუკეთესო ვისკი მოატანინა. ეგ ქალი, მგონი, თან მაგის საყვარელიც იყო და თან მანდვე ამუშავებდა. რავი, შეიძლება ცოლიც იყო, არ მიკითხავს და ქცევიდან გამომდინარე კი უზუსტად ვინ იყვნენ ერთმანეთისთვის, გამიჭირდება მაგის თქმა. ერთი კი იყო, რომ დაზუსტებით ვიცოდი, ერთად ცხოვრობდნენ და თან ეს ქალი ემსახურებოდა კიდევ.

იმ საღამოს მაგრად დავთვერით. ალბერტაც გამეხსნა და რალაც-რულაცები მომიყვა თავის ცხოვრებაზე. თურმე, სანამ კაფეს საქმეს წამოიწყებდა, მომპარავი ყოფილა და თავის განუყრელ ძმაცაცთან ერთად ბინებს ძარცვავდა. კარგად მუშაობდნენ და ფულიც კარგად დაუგროვებიათ. ოღონდ ეს ამბავი ამათი ძმარც-ველობისა კაციშვილმა არ იცოდა. არც შავებმა და არც წითლებმა. შესაბამისად, ნაქურდალსაც არავის უყოფდნენ და იყვნენ ასე თავისთვის, არხინად. მერე რალაც მოხდა და ძმაცაცებსაც აერიათ ურთიერთობა. წაეჩხუბნენ ერთმანეთს. მგონი, ქალების ხელიც ერია მაგ საქმეში. გადაწყდა ნაქურდალი გაეყოთ და ყველა თავის გზაზე წასულიყო. ასეც მოიქცეოდნენ, რესტორანში შეხვედრისას უეცრად თავს პოლიცია რომ არ დასცემოდათ. ამან გამოასწრო და ის მეგობარი კი დაიჭირეს. ეს გარეთ დარჩა და ის კი ციხეში მიაბრ-ძანეს. ვიღაცას ჩაუშვია და ვის კი წარმოდგენა არ ჰქონდათ. მოკ-ლეედ, აირია მონასტერი და ის მეგობარი ციხიდან დაუპირისპირდა ალბერტას, შენ ჩამიშვი და დააჭერინეო. შავებიც ჩარია საქმეში და ახლა ისინი გადაკიდებულან, შენ რომ იპარავდი და არავის უყოფდი ნალაფარს, ეგრე სადააო. ამ კაცს თავისი ეკუთვნის და ჩვენ კი ჩვენიო, შემოუთვლიათ. ასე და ამგვარად, დიდ შარში გახვეულა ეს ჩვენი ალბერტა და გამორიდებია იქაურობას. ყველასგან მალულად ამ პატარა ქალაქში დასახლებულა და თავის გასატანად ეს კაფე გაუხსნია. ამ ამბავში მთავარი კი ის იყო, რომ ნაქურდალი ჯერაც იქ

იდო, სადაც საიდუმლოდ ინახავდნენ. გაყოფა ხომ ვერ მოესწროთ და იმ ბინაზე მისვლას კი ერიდებოდნენ. დამწვარი ადგილი იყო და ჩასაფრებისა ეშინოდათ. თან ის ციხიდან, აბა, როგორ მივიდოდა და ალბერტას კი იქით გახედვანაც აძაგდაგებდა. ჰოდა, სწორედ იმ ბინაზე მისვლა, ნაქურდალის წამოღება და ნადავლის გაყოფა შემომთავაზა ალბერტამ. რასაც წამოიღებ სამ ნაწილად გავყოთო. ერთი წილი შენო, ერთი მეო და ერთიც იმ ჩემს ყოფილ ძმაცაცსო. ცოტა უცნაური საქმე კი ჩანდა, მაგრამ მაინც დავთანხმდი. აბა, სხვა რა გზა მქონდა, რო? ბევრი აღარ მიფიქრია და მოსულა-მეთქი. ვიფიქრე, ალბათ ეს ძმაცაცები კი წაეკიდნენ ერთმანეთს, მაგრამ ნადავლი სხვისთვის მაინც ვერ გაიმეტეს და იმ ბინის შესახებ, სადაც ნაქურდალს მალავდნენ, არც არავისთვის უთქვამთ-თქო. არც შავებისთვის და არც წითლებისთვის. ახლა კი ეტყობა, გაყოფა გადაწყვიტეს და მეც მაგ საქმისთვის დავჭირდი-მეთქი. ალბერტამ კიდევ მიყურა, მათვალისებრ და როდესაც დარწმუნდა, სანდო ვიყავი და ნაქურდალთან ერთად არსად გავიქცეოდი, ადგა და ეს საქმეც მე შემომთავაზა-თქო. ახლა იმ მეგობართან ეს ამბავი თუ ჰქონდა შეთანხმებული, ეგ მე არ ვიცი, არც მიკითხავს და ან კი ვინ მეკითხებოდა მაგათ ამბავს. მითხრა, შენ შენს წილს მოგცემო და მეც ხელი ჩამოვართვი. ჩემთვის ეგ სიტყვა სრულიად საკმარისი იყო, რათა ნანატრი ოცნებაც ამეხდინა და თან დავალებული საქმეც შემესრულებინა.

მომცა მანქანა და სახლის გასაღები. ამა და ამ ქალაქში ჩახვალ და ამა და ამ მისამართზე მიხვალ. ამა და ამ ოთახში შეხვალ და ამა და ამ საწოლის ტყავის საზურგეს გაჭრო. ამოიღებ, რაც შიგ დევს და ამ შავ ჩანთაში ჩადებო. მერე კი ისე წამოხვალ უკან, სხვას არა-ფერს დააკარებ ხელს და გზადაც აღარსად გაჩერდებიო. გასაგები-აო? კი-მეთქი, თავი დავუქნიე და თან ეგ თავი ცოტათი ზღაპარშიც წარმოვიდგინე. აბა, მაშინ შენ იციო და გადაამეხვია. არ დამალა-ტო, ხომ იცი, შენი იმედი მაქვსო. მეც გაფულიმე და შენც არხინად იყავ, ყველაფერს ხუთიანზე გავაკეთებ-თქო. დავჯექი მანქანაზე და ჩავვიდი იმ ქალაქში. გავხსენი ის ბინა და გავჭერი იმ საწოლის ტყავის საზურგე. ამოვიღე იქიდან აუარება ფული თუ ძვირფასე-ულობა და ჩავაწყვე ყველაფერი ჩემს შავ ჩანთაში. მერე კი როგორც დამარიგა, გამოვიხურე კარი, ისე რომ სხვას არც არაფერს შევხები-ვარ და წამოვედი უკან. არც გზად გამიჩერებია სადმე და ალბერ-ტასაც პირდაპირ კაფეში მივადექი. გადაირია კაცი სახარულისგან, როდესაც დამინახა. აბა, რა ქენიო და მეც შორიდანვე ვახარე, ბიჭია, ბიჭია-მეთქი. ჩანთა ფეხებთან დავუგდე და ცოტა სული მოვიტევი. ხომ მშვიდობით ჩაიარა ყველაფერმა და ხომ არავინ დაგხვედრია სახლთანო, სულ დაწვრილებით გამომკითხა ყველაფერი. არა, არც არავინ დამხვედრია და არც ურიგო რამ შემიმჩნევია-მეთქი. სადმე ხომ არ დავიგეკავსო და არა, ჩემო ბატონო, ტელეფონი შენ არ ჩამომართვი-თქო. გაეღიმა. ნაღდად ვერე იყო და წასვლამდეც ტელეფონი ჩამომართვა, ეს არ დავჭირდებო. მამ, ახლა ივანე და დაიძინეო. დანარჩენზე ხვალ დილით ვისაუბროთო. ჩანთას დასწე-და და კაფედან გავიდა. მეც კმაყოფილმა და დალილილმა, კარგად ვივანე, რამდენიმე ჭიქა ლუდიც დავარტყი და მალევე მივიძინე. დილით კი არხინად გამეღვიძა და ეგრევე ჩემს „ნაჩალიკთან“ გადავრეკე. ტელეფონი გამორთული ჰქონდა. კაფეში გავედი და

ალბერტ არც იქ ენახა ვინმეს. ბოლოს სახლში მივაკითხე და იქ კი დაძვდა თვალმომკვრივი მადისი ქალი. მოთქვამდა და თმებს იშლიდა, ალბერტამ სულ ყველანი გადაგვადო და მოხიო. რას ჰქვია მოხია-მეთქი? რას ჰქვია და იმას ჰქვია, რომ ფული წაიღო და წავიდაო. ეს ბინაცა და კაფეც ნაქირავები ჰქონდა და ორივეზე ვალები დატოვაო. ვალებთან ერთად მეც მიმატოვა და გუშინ ღამე გაუჩინარდაო. თან ისე, რომ სიტყვაც არავისთან დასცდენია და არც არავინ გაუფრთხილებიაო. ძალიან კი გავბრაზდი, მაგრამ არ გამკვირვებია. ჩემი უბედობისა ხომ ისედაც კარგად ვიცოდი და უსიტყვოდ მიტოვებაც ხომ ჩემთვის არახალი ამბავი იყო?! ჩემი ბედის დედაც მოგტყან-მეთქი, ერთი შევეცურთხე და წამოვედი იქიდან. რამდენიმე დღე კაფეში ველოდე, მაგრამ არც იქ გამოჩენილა ვინმე. ბოლოს ფართის პატრონი მოვიდა, შენობა დაცალეთო და იქიდანაც გამომასახლეს. დავრჩი ისევ ქუჩაში და კაპაცი ფულის გარეშე. დამპალი ალბერტა ბოლო დღეებში ფულსაც კი აღარ მაძლევდა, მერე ერთიანად გავსწორდეთო და აკი გავსწორდით კიდევ. გამომიყენა ცხვირსახოცივით და მომისროლა სანაგვეზე...

სულ თავიდან ისე ძალიან გავბრაზდი, ალბათ, იმხანად სადმე ალბერტა რომ შემხედდროდა, შუაზე გავგლეჯდი. ასე უსამართლოდ და უწესოდ ჯერ არავინ მომქცევია. სად აღარ ვეძებე ჩემი შეურაცხმყოფელი და გადამგდები, მაგრამ ვერსად მივაგვლიე. ეგ ხომ გაქრობისა და აორთქლების დიდოსტატიც იყო? ჰოდა, ალბათ ამჯერადაც ისე გაუჩინარდა, კაცოშვილი ვერ მიაგნებდა. ბევრი ფიქრისა და განსჯის შემდეგ გადავწყვიტე, ციხეზე შევსულიყავი და მისი მეგობარი მომენახულებინა. თითქმის დარწმუნებული ვიყავი, რომ ალბერტამ ისიც გადააგდო, არც მას გაუყო ფული და მისი წილიც მიითვისა, თუმცა მანაც ვცადე. თან თაღლითს სულ დაწვრილებით ჰქონდა მოყოლილი, მისი მეგობარი ვინ იყო და სად იჯდა. მეც ციხეზე მივაღდექი ელდარას და იქვე გავესაუბრე. მოვუყვიე ყველაფერი, როგორ და რანაირადაც მოხდა. რა თქმა უნდა, ალბერტამ ისიც გადააგდო და არანაირი წილიც არ მიუცია. საწყალს ისე ძლიერ ეწყინა, რომ ამხელა კაცი ბავშვივით ატირდა. მაგ ფულის იმედოდ ვიყავი და აქედან გამოსვლასაც მაგ ფულით ვგეგმავდიო. ჩამივარდა კოვზი ნაცარში და მომიწევს ახლა ხუთი წელიც ციხეზე ყოფნაო. მერე ჩემი ამბავიც გამოვიტოხა, საიდან და როგორ მოვხვდი ალბერტასთან. მეც სულ თავიდან მოვუყვიე ყველაფერი. დაწყებული ფიზიკურის მასწავლებლობითა თუ აყრილი პარკეტით და დამთავრებული ალბერტასთან კაფეში შეხვედრითა თუ მაგათ საიდუმლო ბინაში სტუმრობით. ელდარამ თავი მოიფხანა და ისე, შენც მაგარი უიღბლო ყოფილხარ და მაგიტომაც არ გაგიმართლაო. არადა, კარგი კაცი ჩანხარ, თუმცა ძალიან გულუბრყვილო ვიღაცა ხარო. დამპალმა ალბერტამ შენც ისევე გამოგიყენა და გადაგადო, როგორც მეო. მაგრამ შენ გული არ გაიტეხო და გაპირდები, აქედან რომ გამოვალ, მაგ ჩათლახს ვიპოვი და შენ შენი წილი აუცილებლად მოგივარო. მეტი არაფერი უთქვამს. ყურმილი დაკიდა და სქელი მინებით გატყობილი შეხვედრების ოთახიდან გავიდა. მეც გავუყვიე ჩემს გზას და ერთი ამდენი თავგადასავალი კიდევ გადაძვდა თავს. საბოლოოდ კი ისე გამოვიდა, რომ სამშობლოში იმდენივე ფულით ჩამოვედი, რამდენითაც წავედი. ვერც სკოლის დარბაზს მივხედე და ვერც საკუთარ თავს. ველარც ჩემპიონები გავხდით და

გუნდიც დამეშალა. დაამთავრა იმ თაობამ სკოლა და წავიდა თავის გზაზე. ჯერ მეთერთმეტეები გამოგვეცალნენ და შემდეგ მეთათები. სულ ბოლოს მეცხრეებმაც დაგვტოვეს და სრული სამი წელიც უდარბაზოდ გავატარეთ. ხან ფეხბურთის სტადიონზე ვვარჯიშობდით და ხანაც კი ჩემთან ეზოში. შედეგიც შესაბამისი დაგვიდგა. ჯერ მიმდინარე ტურნირები წავაგეთ და საპრიზო ადგილებს დავემშვიდობეთ, ხოლო შემდეგ სულაც დავიშალეთ. სიმართლე ითქვას და ბიტლებიც კი ისე დაიშალა, თან არავინ გადაჰყოლია და აბა, ამ ჩვენი გუნდის დაშლას ისეთი რა რეზონანსი უნდა მოჰყოლოდა, რომ ვინმეს ყურად ელო და დარბაზის გარემონტებზე ეზრუნა. რა თქმა უნდა, ამ ამბით არავინ დაინტერესებულა და მეც უკვე სკოლიდან წამოსვლა გადაწყვეტილი მქონდა, როდესაც თავს ერთი უცნაური ამბავი გადაძვდა. მართლაც, რომ ძალიან უცნაური ამბავი...

სწორედ იმ დღიას გამოვედი სამასწავლებლოდან და ვიფიქრე, ჩავალ ეზოში, გადავხედავ პატარა ბავშვებს-თქო, რომ უცებ თავზე პარმენა წამომადგა. ის იყო თავისი ჩვეული მისალმება უნდა დაეწყო, რომ მე დავასწარი, ჰეი, პარმენ ჩემო, კი ვიცი, არაა ფიზიკურის მასწავლებელი ნამდვილი პედაგოგი და მეც ყურადვილე შენი ეს შეგონება და სკოლიდანაც მივდივარ-მეთქი. იმან კიდევ თვალმოჭუტულმა შემათვალთვინა და ჰეი, ფიზიკურა, ადრე მე ვცდებოდი და ახლა კი შენ გეშლებო. მე კი არა შენ ყოფილხარ ჭეშმარიტი პედაგოგი და ნამდვილი მასწავლებელიო. ჯერ თვალები აუცრემლიანდა და მერე კი ბავშვივით ატირდა. გადამეხვია და სულ დამისველა პერანგი. თან ტიროდა, თან კისერში მკოცნიდა და თან რაღაცას გაუჩერებლივ ლულულულებდა. მეთქი, მართლა ხომ არ კვდება ეს ჩემისა, აბა, ასე მწარედ რამ ააბლავლა-თქო. მერე ვიფიქრე, ალბათ მე ვკვდები, თორემ ისე პარმენას რა აატირებდა-მეთქი. ბოლოს, გადავწყვიტე, ალბათ ორივენი დავიხრცეთ და ახლა იმ ქვეყნად გადავყარეთ ერთმანეთს, პარმენამაც შეინანა თავისი ქილიკი და მაგიტომაც არის ასეთი გულაჩუყებული-თქო. თუმცა მე რაღა მატირებდა, მაგას მანაც ვერ მივხვდი... არავინ იცის, როდემდე ვიდგებოდი ასე ჩახუტებულები და ატირებულები, თეიმურაზოვიჩი რომ არ გამოჩენილიყო და არ გავეწიწვნეთ. ძლივს დაგვამორა ერთმანეთს და ახლა ის გადამეხვია. შენ ყოფილხარ კაცი, პიროვნება და ნაღდი პედაგოგიო. ვაჰ, ლამის შევიშალე კაცი და აღარ იტყვიო, ბოლო-ბოლო რამისა საქმე-თქო. მაშინ კი ინებეს და მოაღეს პირები. სულ ერთმანეთს ასწრებდნენ ახალი ამბის მოყოლას. თურმე სკოლის ანგარიშზე დიდი ფული ჩარიცხულა. მერე კი ამ ფულს წერილი მოჰყოლია, ესაა სკოლის სპორტული დარბაზის გასარემონტებელი თანხა და რომ არა თქვენი ფიზიკურის მასწავლებელი, ეს ამბავი ვერ იქნებოდაო. მოკლედ, დააფასეთ ეგ კაცი და ეს ფულიც ღმერთმა სულ მშვიდობაში მოგახმაროთო. თქვენს საკალათბურთო გუნდსაც მრავალი შეჯიბრი მოეგოს და სკოლასაც მრავალი წარჩინებული სპორტსმენი აღეზარდოსო... ტიროდა პარმენი, ტიროდა თეიმურაზოვიჩი და ვტიროდი მეც... ბოლოს, ველარ გავძელი და გავეცალე იქაურობას. მოვიმიზიზე, ჩავალ ეზოში, გადავხედავ პატარა ბავშვებს-თქო...

არ დაიჯერებთ და ამ წერილს ხელს ვინმე ელდარა აწერდა.

სოფო მომბაღაძე

**გოგა მშვიდობის,
მეგობრებო ანუ
GUTEN MORGEN
FREUNDE**

თოვდა. ათოვდა სურამს. ზამთარში ყველაზე მეტად ლამაზია ჩემი სურამი. იმ 90-ინებში ლამაზობებიც კი არ იყო, რომ ეს თოვლის სიბრწყინვალე ქუჩებს მეტად დასტყობოდა.

დედა, რა ლამაზია ზამთარში ჩემი სურამი, გაივლი, იქეთ ნაძვი გიყურებს დაფიფქული, აქეთ გირჩეობა დაბლა წამოწოლილები, დაფიფქულ-შეციებულები. მიყვარს, მიყვარს ჩემი სურამი, აი, თოვლის კი რა მოგახსენოთ. მერე სტუდენტი რომ გავხდი, რომ გავიზარდე, ყველას უხაროდა თოვლი თბილისში, მე კიდევ არასოდეს.

დავინახავდი თუ არა ფიფქებს, მციოდა, ჰოო, ძალიან მციოდა, ერთი რაც ტკბილად ამ ცივ ზამთარში მახსენდებოდა, ჩემი დირექტორის გზა იყო, უფრო სწორად აღმართი, რომელიც არასოდეს აღმართად არ მოგვჩვენებია მეგობრებს, ეს იყო დიდი გზა მეგობრობის...

ამ აღმართზე ბევრი უნდა გელაპარაკოთ, რა სიხარულით ავდიოდით ხოლმე ამ დიდ ქუჩას. ამ აღმართმა გვასწავლა ცხოვრება, სიყვარული და კიდევ ბევრი რამ, რაც ცხოვრებას უფრო კარგს და ლამაზს ხდის.

ისე, აღმართი თუ არ აიარე, რანაირად უნდა დაეშვა დაბლა... დედა, რა კარგად ავიარეთ ეს აღმართი იმ ბნელ 90-ში.

არა, არა, ყველა აღმართი არ არის ერთნაირი, დამიჯერეთ, ოო, რანაირი კარგი აღმართი იყო ჩემი დირექტორის, რანაირად დავდიოდით ისე, რომ ერთხელაც არ დაგვიწუწუნია, მაგრამ რას დაიწუწუნებ, როცა სულ რაღაც თექვსმეტი წლის ხარ, სული წინ-წინ გეპარება და თვალებში ათასი ეშმაკი გყავს, მარტო მე კი არა, ყველას ეგრე უხაროდა ეგ აღმართი...

ახლა რომ სული წინ-წინ გამეპაროს, ხომ დავრჩი გაღიმებული, დაბერდი სოფია, ასე მეუბნება ხოლმე ჩემი თავი, ძალიან ვბრაზდებ-

ბი, რანაირად დავბერდი, კაცო, ხვალ სურამში უნდა წავიდე და ის აღმართი უნდა ავიარო, ვაკედ რომ მეჩვენება მთელი ცხოვრება, ჩემს მეგობრებთან ერთად. ჩემს დირექტორთან მივდივართ, უნდა ვნახოთ, მე კიდევ სიბერეზე ვწუწუნებ, არ გრცხვენია, სოფიო?!

აღმართის ცოტა მოშორებით ჩემი სკოლა იყო, სკოლის დამთავრების შემდეგ, ალბათ არცერთი ზაფხული და შემოდგომა არ მახსენდება, რომ არ შეგვკრებილიყავით კლასელები და დირექტორი არ მოგვენახულებინა...

იმდენჯერ ვახსენე, ჩემი კარგი დირექტორი, აუცილებლად დაგაინტერესებდათ ალბათ, თუ რანაირი იყო ეს ლამაზი სულის ქალი, მოკლედ გეტყვით-თამრიკო მასწავლებელი უაღრესად განათლებული ქალი იყო, იცოდა რამდენიმე ენა, იყო დიდი დიპლომატი და იცოდა ადამიანების (მასწავლებლების) შექება მაშინ, როცა თავად ის პიროვნება ამას არ ელოდა, იყო დიდი მოტივატორი და ესმოდა ყველა ბავშვის, ცელქის, ჭკვიანის, „შატალოს“ მომწყობების, აი, იმ ბიჭების ტყალებში ჩუმად სიგარეტს რომ ეწევიან, აი, იმ შშობლების პრეტენზიები რომ აქვთ, აი, იმ მასწავლებლების ზოგჯერ სულ უკმაყოფილებით რომ გამოირჩევიან, ცის ესმოდა, მიწის ესმოდა, ბევრჯერ თვალები მომიჭუტავს, დავკვირვებივარ, იქნებ ადამიანი არ არის და ანგელოზია? ფრთები აქვსო ანგელოზისო, ხომ ამბობენ, კაცო, ჰოდა, ერთხელაც რომ მოვჭუტე, ღმერთო, ფრთები დავინახე, არა, არა სოფო, გელანდება, გულში გავიფიქრე, მერე შემაკანკალა, ვილაცამ თითქოს ყურში ჩამჩურჩულა-

– ფრთებია, ფრთები, ნუ დასვამ კითხვის ნიშნებს...

შევშინდი და თან გამიხარდა.

ახა, ასეთი მეგობრობა, რაც ჩვენ, მეგობრებს, ჩემმა თამრიკო მასწავლებელმა გვასწავლა, მოკვდავ ადამიანებს შეუძლიათ ვითომ?!

დედა, რა ლამაზი კაბინეტი ჰქონდა ჩვენს დირექტორს-გრძელი, ძალიან ნათელი. მაგიდა იდგა, დიდი და მწვანე ხავერდი ჰქონდა გადაკრული ზედ და გარშემო ეს ნაჭერი დიდი ლურსმნებით იყო დაჭედებული, ადვილად რომ არ გადასძრობოდა ეს მწვანე ნაჭერი. თორმეტი სკამი იდგა, წინ დიდი ფანჯარა იყო, ჭრელი ფარდით, როცა ქარი ამოვარდებოდა ხოლმე, ამ ფარდას გააქანებდა, გამოაქანებდა, ჩემს დირექტორს ეს არ სიამოვნებდა და ხელს ყოველთვის წააველებდა ფარდას, ცდილობდა ფანჯრის იქეთ გადაეგდო ეს ჭრელი ნაჭერი, ამ ფარდასთან ბრძოლისას, თმა აემუღებოდა ხოლმე, თან თმას ისწორებდა, თან ფარდას არ ეპუებოდა, მე კიდევ ეს ყველაფერი ძალიან მელამაზებოდა.

ვიჯექი სკამზე, ფეხის წვერებზე და სულ ცოტაც და ამოვთქვამდი:
– გინდათ, თამრიკო მას, თმა გაგისწოროთ?
– იყოს, იყოს, ეს ქარი არ მიყვარს... მიპასუხებდა ხოლმე.
გამესწორებინა ეს თმა, რა მოხდებოდა, მინდოდა ასე მოვფერებოდი.

ჩემთან ერთად რიგში, ბევრი ბავშვი იდგა ამოდ...
სტუდენტი რომ გავხდი, მეორე წელს ჩემი ლამაზი სკოლა დაიწვა,
როგორც ამბობენ ბუხრიდან ცეცხლი გაჩნდა და მთელ სკოლას ისე მოედო, რომ თითქმის ყველაფერი დაიწვა...

ასე უცებ ამ საზარელმა ამბავმა წამართვა ბავშვობა და ჩემი სკოლის დერეფნები, კიბეები, „ბუფეტი“,
დედა „მეტრიკას“ ჩიოდა, სულ მაინტერესებდა, რა იყო ამ „მეტრიკაში“ ასე სადარდებელი, როცა აღარც სკოლა მქონდა და აღარც ის კაბინეტი, სადაც ჩემი საყვარელი დირექტორი იჯდა...
– რა „მეტრიკა“, დედა,
– შვილო, მაგას აღდგენა უნდა, საჭიროა...
– საჭირო, დედა, ჩემი სკოლაა, სადაც მთელი ჩემი ბავშვობა გავატარე...

მოკლედ, ასე დამეწვა სკოლა, გადარჩა რალაც ნაწილი, რამდენიმე სკამი,
მაგიდა, მერე დაიწყო ბრძოლა ახალი სკოლის შენობის მოძიებისთვის,
ჩემს დირექტორს ეს როგორ გაუჭირდებოდა თავისი დიპლომატიით და ძალიან მალე ახალი შენობა აიღო, გაგვიკვირდებოდა და არც ერთხელ არა მქონია სურვილი იმ სკოლაში ასვლის, იქ აღარაფერი იყო. ჩემი ბავშვობის კედლებსაც სხვა სუნი ჰქონდათ, კიბეებსაც, იატაკი აღარ ჭრილებდა, არც ფარდები ქანაობდნენ, არც ის თორმეტი სკამი იდგა კაბინეტში, იყვნენ მხოლოდ ჩემი მასწავლებლები და ისინიც სხვანაირები მეჩვენებოდნენ, მოკლედ, ჩემი ბავშვობის რალაც ნაწილი ამ შენობამ წაიღო...

ჰოდა, მე და ჩემს მეგობრებს დაგვრჩა ეს აღმართი – ჩემი დირექტორის სახლისკენ მიმავალი...
იმ ახალ შენობაში ბევრჯერ დაგვაბატიყეს ჩვენმა მასწავლებლებმა, მაგრამ არც ერთხელ არ ავსულვართ, გინდ დაიჯერეთ, გინდ არა, სკოლის სიყვარულს იმ აღმართზე ავლით ვიკლავდით...
ჩემი მეგობრებიდან ყველა სტუდენტი გახდა, ზაფხული მოვიდოდა თუ არა, სურამისკენ მივექანებოდით, ოჯახის წევრების ნახ-

ვის მერე, სახლის ტელეფონზე (მაშინ მობილურებიც არა გვექონდა) ზარი ისმოდა ხოლმე .

– სოფი, სალაში, გიო ვარ.
– დღეს კინოს ბალში ვიკრიბებით, თამრიკო მასწავლებელი უნდა ვნახოთ...
– კი, კი, რომელზე, გიო?
ფუფუფუფუფუფუ
– ალო, ალო, რას სჭირს ამ ტელეფონებს, გიო, ვილაც ჩაერთო, გავიგე, გავიგე, მანდ ვარ სამ საათზე.
– ჰოო, არ დაავიანო, დიტო დღესვე ბრუნდება თბილისში, ხვალ გამოცდა ჰქონია და დღესვე უნდა ვნახოთ თამრიკო მასწავლებელი...

დედაჩემი მელოდებოდა გამზადებული, ბებიასკენ უნდა ჩავვევლო,
– დედა, მეგობრებს შევხვდები და მერე სალამოს ბებიასკენ გამოვივლი.
დედას სწყინდა თითქოს ეს ამბავი, მაგრამ მე ზუსტად ვიცოდი, რას ვაკეთებდი...
ბებიჩემი დამიციდა, ჩემს მეგობრებს კი ეჩქარებოდათ, აღმართისკენ გვეჩქარებოდა...

გველოდა მეგობრობა და სიყვარული იმ პატარა აღმართის ავლისას, რომლის ბოლოს ის სახლი იდგა, ჩემი დირექტორი სადაც ცხოვრობდა...
სახლი ძალიან დიდი იყო, დიდი ეზოთი, მწვანე ბალახით...
წინ რამდენიმე კიბე ჰქონდა ასავლელი, არც ერთი ჩემი მეგობარი არ მახსენდება ამ კიბეებზე ნელა ასულიყოს, კუნტრუშით ავირბენდით ხოლმე ამ რვა საფეხურს და
სულ სიხარულით ვაღებდით ჩვენი დირექტორის სახლის კარს...
იქ იწყებოდა დიდი ზეიმი, სკოლის ამბების – ექსკურსიების, ყველა ჩვენი ცელქობის, ძველი თინეიჯერული შეყვარებულობის ამბების გახსენება.

გრძელ დივანზე ვსხდებოდით, შუაში დიდი კაკლის მაგიდა იდგა, მაღალ ფეხებზე, ზედ ისე ლამაზად იყო დაყრდნობილი ეს ჩემი სკოლის დირექტორი, რომ თითქოს უფრო ბრწყინვალე ხდებოდა ეს კაკლის მაგიდა და მეტად ლამაზი...
– აბა, როგორ ხართ? როგორ მოგწონთ სტუდენტობა?
– კარგია, მას, კარგი, უბრალოდ, როცა აღმართისკენ ავლა გვინდა, თქვენი ნახვა,
ეს აღმართი იქ არ არის...
– ლევანი რას შვრება, ისევე შეყვარებულია?
– აუ, კი, მას, უფრო მეტად, მარა არაფერი გამოსდის...
ბევრს იცინოდა...
– ალბათ ხშირადაც ვერ ნახულობთ ერთმანეთს, არა?
– ეს შეკითხვა ჩვენზე ძალიან მოქმედებდა, რადგან მართლაც ასე იყო, რადგან ეს დედაქალაქი იშხელა იყო, რომ ისეთი დიდი სიხშირით და აქტიურად ერთმანეთს ვერ ვნახულობდით, ზოგი გლდანში ცხოვრობდა, ზოგი ვერაზე, ზოგი თემქაზე და ეს დიდი ქალაქი კიდევ ამის ფუფუნებას არ იძლეოდა, რომ ხშირად გვენახა ერთმანეთი...
წლები გადიოდა, სურამში ჩასვლისას არ არსებობდა, ეს აღმართი არ აგვევლო...

არ გვენახა ჩემი დირექტორი, არ გაგვეხსენებინა ჩვენი ბავშვობა, ჩვენი სკოლა...

ერთ ზამთარსაც ისე მოხდა, რომ ყველას უკვე ოჯახი გვყავდა, აი, სად ყოფილა აღმართი თურმე, ერთხელ გავიფიქრე, ზუსტად ისეთივე სასიამოვნო აღმართი იყო ეს ოჯახური აღმართი, როგორც ჩემი დირექტორის გზა სახლამდე... მაგრამ არა, ცოტა უფრო ძნელი და მეტი პასუხისმგებლობით საცეს!

თითქმის 40 წელს მიტანებული ვართ ახლა, ყოველ ზაფხულს ვიკრიბებით და ჩვენს ქალარანარეგ დირექტორს ვნახულობთ, მეტად გველამაზება და გველამაზება ეს ქალი, რადგან მთავარი რალაცები, რაც ცხოვრებისთვის საჭირო იყო, ძალიან მყარად და საფუძვლიანად გვასწავლა...

ჰო, ის არ მითქვამს, რომ თამრიკო მასწავლებელი გერმანული ენის პედაგოგი იყო, იმ რთულ ენასაც გვასწავლიდა თავისი რთული გრამატიკით, ადვილი ხომ არ არის ბავშვებს ასწავლო ასეთი მეგობრობა და ასეთი რთული ენა... ასეთი რთული დროების სწავლა, წესიერი და არაწესიერი ზმნები...

Perfekt Präteritum

მაგრამ ყველაზე მნიშვნელოვნად მაინც მეგობრობის გამყარება და სწავლა გამოსდიოდა...

სულ ბოლოს, ახლახან ავუარეთ ჩვენს დირექტორს, დიდი სუფრა გაგვიშალა, ღმერთო, რა ბედნიერება იყო, როგორ სათითაოდ ვეფერებოდით და ვემადლიერებოდით, არცერთს, ჩემს სამეგობროში ქორწილი მის გარეშე არ გაუკეთებია. გაგიკვირდება, ჩემო მკითხველო და ეს ყველაფერი ნამდვილი ამბავია...

13 მაისს ყველა ვიკრიბებით ხოლმე, ჩვენს ძალიან საჭირო სამსახურებსაც რალაცნაირად ვაგვარებთ და მის დაბადების დღეზე მივიჩქართ...

უკვე 75 წლის გახდა, რანაირად გაგვეზარდა ასე? კი არ დაბერდა, უბრალოდ ძალიან გაიზარდა და უფრო დიდი გოგოა, უფრო ლამაზია და უფრო კეთილია...

მერე რა, ყოველ მისვლაზე მასთან კიდევ უფრო მეტად ბავშვები ვართ ჩვენ, უფრო პატარები და უფრო მეტად ვიცით მეგობრობის ფასი...

სამოცდათხუთმეტის რომ გახდა, დაბადების დღე ყოფილმა მოსწავლეებმა აღვუნიშნეთ, ღამე ეზოში გადავძვერით, ყვავილებით მოვფინეთ მთელი ეზო, მერე ფეიერვერკები გავუშვით და დიდი კალათა გავუკეთეთ წერილებით საცეს...

ღმერთო, რა ბედნიერი იყო.

აი, ეს არის ცხოვრება! აი, ეს არის მასწავლებლობა, ეს არის გამარჯვება!

ახლა შვებულებებს ველით მე და ჩემი მეგობრები, უკვე დაგეგმილი გაქვს ჩვენი მასწავლებლის ნახვა, უკვე ვიცით, რომ ჯერ კინოს ბაღში ვიკრიბებით და მერე

იმ აღმართს უნდა დავადგეთ, ადრე ძალიან ადვილად რომ ავივლიდით ხოლმე...

ამ ორმოცი წლის ასაკში, რაცხა, გაძნელდა, კაცო, ეს აღმართი. თამრიკო მასწავლებელი კიდევ სულ გვეუბნება, რომ ახლა იწყება ცხოვრება...

ყოველთვის ასე გვეუბნებოდა...
ყველა მრგვალ ასაკში...
20 წელი – დიახ, ახლა იწყება ცხოვრება!
30 წელი – დიახ, ახლა იწყება ცხოვრება!
40 წელი – დიახ, ახლა იწყება ცხოვრება!
თენდება, ტელეფონის ზარია, ახლა მობილურის,
– სოფ, კინოს ბაღში ვართ, გელოდებით...
– აუ, მანქანით ავიდეთ რა, ავლა მეზარება აღმართის...
– კაი რაა, ხომ იცი, აღმართს მულამი აქვს...
– ჰო, კარგით, კარგით...
ეზოში თამრიკო მასწავლებელი გველოდა.
თითქოს გადაგვთვლიდა, ხომ ისევ ყველა მივედით მის სანახავად, მერე თავისთვის ჩაილაპარაკებდა სიტყვებს –:
„ჩავალ ეზოში, გადავხედავ პატარა ბავშვებს.
ცარცით ასფალტზე შემოვხაზავ დიდ კითხვის ნიშანს.“
ამ ყველაფერს რად უნდოდა კითხვის ნიშანი?
ყველაფერი სახეზე იყო-მეგობრობაც, სიყვარულიც.

ჰო, მართლა,
GUTEN MORGEN FREUNDE.

მანიამ კაშია

სპონსი გლე

ეს რა არის? მეღვიძება და ჩემს საწოლსა და ტუმბოს შორის გაბმულ ქსელს ვხედავ. მოცუცქნილი ობობა დინჯად, მოთმინებით აბამს აბლაბუდას ჩემს თვალწინ. ქსელი ფანჯრიდან შემომავალ მზის შუქზე ბრჭყვიანებს. ისევ ძილში ვეფლობი, მაგრამ ჩემი გონება ასე უცბად ვერ სწყდება აბრჭყვიანებულ ქსელს. ვაჰ, ერთ ღამეში რა მაგრად უმუშავია. არადა ზუსტად ვიცი, წინა ღამით, დასაწოლად რომ ვემზადებოდი აქ არანაირი ქსელი არ იყო, არა, ობობაც არ არსებობდა გუშინ. აი, დღეს კი უკვე რა მაგრად მოწყობილა, ხედავ?

ისევ ჩაძინებულს ახლა მეორე ოთახიდან მამაჩემის მალვიძარას ხმა ჩამესმის, მოიცა, კაცო, უკვე ადგომის დროა? მობილურის საათს დავხედე. ჯერ არა, მაგრამ მაინც უნდა ვიჩქარო. დღეს ორშაბათია, სკოლის დღე, აუ, რა მაგრად მეზარება!

მოსაწყენი გაკვეთილები და ბოლოდან წასვლაც არ გამოვა, ქართული გვაქვს. კარგი რა? ამაზე მაგარი დებილობა რაღა გინდა.

ნეტა უფროსებს რატომ ეჩვენებათ ბავშვობის წლები საუკეთესოდ?

გადაწყვეტილებებს ხომ სულ თვითონ იღებენ. რამდენი რამ არ შეუძლია ბავშვს, აი, არ მინდა სკოლაში წასვლა, მე კი, სამწუხაროდ, მარტო ვერაფერს ვწყვეტ, ოჯახური კონსილიუმის გარეშე. რატომ არ შეიძლება უბრალოდ არ წავიდე და მორჩა და კიდევ რამდენი რამ მხოლოდ იმიტომ უნდა გავაკეთო რომ ყველა ასე იქცევა, უფ, ამაზე ლაპარაკიც კი არ ღირს. აი, სამაგიეროდ უფროსებს, განსაკუთრებით მამებს აქვთ ყველაფრის თავიანთ თავზე მორგების შესაძლებლობა.

აი, ეს ობობა, ის ალბათ ნამდვილად ბედნიერია. ნამდვილად თავის თავის ბატონ-პატრონი, რა კარგია, საქმიანობს თავისთვის. ნეტა ობობა ვიყო, გავაბამდი ქსელს და ვიცხოვრებდი ჩემთვის რომელიმე მწერის მოლოდინში, არც სკოლა, არც თინა და არც არაფერი.

სულაც არ წავალ დღეს სკოლაში, ვიტყვი რაიმე მიზეზს, ვითომ მუცელი მტკივა ან თავი, ძან არ მიხვდეს თინა, მტკივა თუ არა, მაგრამ დედას ევრე ვერ მოვატყუებ, ევრევე მიხვდება. თან ქართულსაც ვერ გავაცდენ, წინა კვირაში არ მელაპარაკა ანა მასი? არა, ტეხავს, უნდა წავიდე. თინას მზრუნველობის ატანას მაინც ხომ სჯობს, კი, კი, თინას ატანას ყველაფერი სჯობს.

1. ნეტა, რა ჰქვიათ თინასნაირ ქალებს, სულელი, გულუბრყვილო ან იქნებ მთლად დებილი, ჰა? გუშინ კარტში რო მომაგებინა, მართლა ეგონა, რო გამეხარებოდა? მეც რო თავი გავისულელე, ვითომ ვერ მიხვდი? ნეტა, მამაჩემი რით მოხიბლა, თავისი ვარდისფერი ხალათით და ბუმბულიანი ჩუსტებით თუ გრძელი ვარდისფერი ფრჩხილებით და სქლად წასმული პომადით? ისე, რაც თავი მახსოვს, დედა არ მინახავს ისე გამოპრანჭული, როგორც ეს თავცარიელი დადის სახლში, თანაც სულ ვითომ ბედნიერი და გაღიმებული. აუ, რა გავა ახლა და მაგის სიფათს რა დაინახავს, არა, უეჭველად სკოლაში წასვლა სჯობს, თინასთან თუნდაც ნახევარი საათის გატარებას, მაგრამ აი, მაშინ დამერხა სკოლაში მანქანით ჩემი მიყვანა თუ აიჩემა.

ისე, ეს თინა კაი საუბრეს ამზადებს ხოლმე. აი, ამისთვის კი ღირს ამათთან დარჩენა, წინა კვირაში ლონდონური საუბრით გამიმასპინძლდა, ნეტა, დღეს რა არის მენიუში? ნეტა, მამაჩემი უკვე წავიდა

სამსახურში? იქნებ მივუსწრო და ცოტა ფული ვთხოვო. ხო, ავდ-
გები და სანამ აბაზანაში შევალ მამასაც ვნახავ.

ფინანსური მხარის საგრძნობი გაუმჯობესების გზა: უბრალოდ
კვირაში ერთი ღამით დარჩით მამასთან და მის აუტანელ ახალ
ცოლთან, სულ ესაა!

რა ხალხია ეს უფროსები, ფულით აგვარებენ ყველაფერს,
ყოველ შემთხვევაში, ჩემი დაკვირვებით მაინც ყველა, თუმცა არა,
დედა არა. დედა პირიქითაა, თითქმის არანაირ მნიშვნელობას არ
ანიჭებს ფულს, ისე არც მე, მაგრამ სულ რომ მჭირდება? ნეტა, ანა
მასი ფულთან როგორია? ვერ წარმომიდგენია ფულზე გაკეთებული
და შოპინგზე დახამებული.

ბუნდოვანი, ძაან ძველი ამბავი მახსენდება: ალბათ პირველ
ან მეორე კლასში ვართ, ძალიან ცივა და წვიმს, რატომღაც ანა
მასი მთელს კლასს პატარა ავტობუსში გვერეკება და სიას კითხუ-
ლობს, რწმუნდება, რომ ყველანი აქ ვართ. აი, ავტობუსი იძვრება,
ის კი ისევ აჩერებს, ჩარბის და ტროტუარზე რომელიღაც შენობის
კედელთან საწყლად ატუზულ მოხუცს ხელში რაღაცას აჩერებს,
ალბათ ფულია. მე დაორთქილი მინას ხელით ვწმენდ, ვხედავ ანა
მასს, კმაყოფილი გამომეტყველებით, ისევ ავტობუსისკენ მორბის.
ქოლგა არ აქვს, სულ გალუმპულა. ველარ ვიხსენებ, სად ვიყავით იმ
დღეს კლასი, ან რა მნიშვნელობა აქვს, მაგრამ მაგრად დამინტერე-
სა უცბად, ვკითხავ ანა მასს, თუ ახსოვს.

ამასობაში ჩემი გაბურძენილი თმები შამპუნის ქაფის წყალო-
ბით ულამაზეს ვარცხნილობად გადაქცეულა. შხაპის ქვეშ ვნებივ-
რობ, ჯერ არ მეჩქარება, ვლილინებ:

Rumble on
and now is the time, the time is now

To sing my song...

ეს სიმღერა მიყვარს, ერთხელ დედაჩემს ვთხოვე, თავისი გემოვ-
ნებით ერთი სიმღერა დაემატებინა ჩემი ფლეილისტისთვის და ეს
დაამატა.

თვალეხს ვხუჭავ და წარმოვიდგენ ამათ სამზარეულოს და
როგორ ამზადებს თინა თავისი დრაკონის ფრჩხილებით რამე
გემრიელს, თითქოს სუნსაც ვგრძნობ, ძალიან შშივდება. დარწ-
მუნებული ვარ, რამე ამერიკულ სტილში იქნება, პატარა ბლინები
ჯემით ან ტოსტი ბევრი ყველით და რაღა თქმა უნდა, ბროწეულის
ან ფორთოხლის ფრეში არჩევით.

ანა მასი რომ ყოფილიყო თინას ადგილას...

ნეტა, როგორ საუბრეს ამზადებს ანა მასი? ანა მასი რომ ყოფი-
ლიყო თინას ადგილას

აი, ახლი წლის დღეებში რომ შემხვდა ანა მასი სუპერმარკეტში,
ჯინსით, არც ისე ახალი, თასმებგახსნილი ბათინკით და დაუჯე-

რებლად არეული თმებით, მისი ყოველდღიურობა მხოლოდ ასე
თუ წარმომიდგენია. თუმცა სკოლის გარეთ მხოლოდ იმ ერთხელ
ვნახე. თვითონაც შეიშმიუშნა, არა, კი გაუხარდა, გამიღიმა კიდეც,
ნამდვილი ლიმილით, მაგრამ ალბათ მაინც ერჩინა, მოსწავლეს
ასეთ ფორმაში არასოდეს ენება. მაგ სტილში ექნება სახლშიც ყვე-
ლაფერი, რატომღაც ასე მგონია, ცოტა არეული, უწესრიგო, მაგრამ
სუფთა, როგორც დედას.

ეჰ, თინა რომ ანა იყოს, შეიძლება საშინლად ამზადებდეს,
ყოველ კვირა ან ყოველ დღე შოპინგზე არ დადიოდეს, არც მანქანა
ჰყავდეს და ასეც არის, მაგრამ მაინც, რა მაგარია, როცა გვერდით
ნამდვილი ადამიანი გყავს და არა გალიმებული თოჯინა. ნეტა, მამა
რით მოხიბლა თინამ? ნეტა, მამა რით მოხიბლა თინამ? ნეტა, დედას
როგორ ურჩევნია, თინა თინა იყოს თუ ანა მასი?

ალბათ დედას არაფერიც არ ურჩევნია სულ გადაღლილს,
მთავარია, კარგად გამოიძინოს დამღლელი სამსახურის წინ. ისე,
ერთხელ მაინც როგორ არ წამოსცდა რამე ამ თინაზე, ან მამაჩემზე -
ამ უტვინოზე. ჩემთან არა, კაცო, მეგობრებთან მაინც, იმ დღეს ლიზა
რომ ეუბნებოდა, თინა სალონში შემხვდა უმაკიაჟოდ და დაუვარც-
ხნელი, საშინელება იყოო. სახეზეც არაფერი შესტყობია, ეტყობა
მართლა კიდეა, ან ეგეთია, არ იმჩნევს. ან იმდენი იფიქრა, ჩემთვის
ეს ამბავი სტრესული არ ყოფილიყო, იმდენი იწვალა ამისთვის,
საბოლოოდ, თვითთერაპია გამოუვიდა.

ჩემი ტვინი თითქოს ამ დილით ნანახი ობობას ქსელის ხვე-
ულებს მიჰყვება და ველარ ჩერდება. პირველ ხანებში დედაჩემისთ-
ვის დღე-ღამე, მთელი კვირა ანდაც მთელი თვე, ერთი დაუსრუ-
ლებელი ციკლი იყო, დროის შეგრძნება დაკარგა და სამსახურიდან
შეგბულებაც რომ დაუმთავრდა, მერეც, კარგა ხანს, არც წვებოდა
ლოგინში, დილით პირდაპირ სამსახურში მიდიოდა. ზაფხული
იყო და მთელ ღამეებს აივანზე ატარებდა, ეწეოდა და სლოტებს
თამაშობდა. დღემდე არ გვილაპარაკია ამზე. ალბათ ჰგონია, რომ
არ ვიცი. სახლში ამ დროს დედაჩემი ფუსფუსებდა, ის ალაგებდა და
საჭმელსაც გვიზადებდა, მართალია, კვირაში ორჯერ ან სამჯერ
მოდიოდა, სამაგიეროდ სამივე ერთად ვიცინოდით და ეს დღეები
სხვა დღეებს არ ჰგავდა. მერე დიდი ხნით წავიდა პორტუგალიაში,
ჩვენ დავრჩით ისევ მოწყენილები.

მართალია, დედა ძალიან იტანჯებოდა, მაგრამ ცდილობდა,
ჩემთვის ეს არ ენახებინა, მეც როგორც შემძლო ისე ვიცატუნებდი
თავს, რომ ყველაფერი რაც ჩვენს თავს ხდება, ჩვეულებრივია და
არაფერი განსაკუთრებული ამაში არ არის.

პირველად რომ გავიგე, ეგრევე გული ამერია, მერეც მთელი
თვე გულსრევის შეგრძნება ვერ მოვიშორე. მამა სახლიდან წავიდა
და თავის ნაშასთან აგრძელებს ცხოვრებას, ახლა უკვე ცოლთან,
ფუ.

ერთ ძალიან ჩვეულებრივ, არაფრით გამორჩეულ დღეს, სულ
რაღაც ორი-სამი თვის შემდეგ რაც მამა ჩვენგან წავიდა, მათემა-
ტიკის გაკვეთილზე უეცრად წამოვხტი და წამოვიყვირე: – მე ორი

დედა მყავს! – მასსოვს სიჩუმე და ჩემკენ მოზრუნებული სახეები. გოგი მასიც, ცარცი ხელში რომ გაუშემდა და ნელ-ნელა შემობრუნდა, მერე ისეთი თვალებით შემომხედა, უსიტყვოდ დაფხვი და მთელი დღე სანამ დედამ არ მომაკითხა, ჩემს ადგილს არ მოვშორებივარ. დიდ დასვენებაზე ანა მასმა სცადა რაღაცის თქმა, თან თავზე ხელს მისვამდა, მაგრამ ყურებში გაბმული ზუზუნის გარდა არაფერი მესმოდა. ანა მასი მიხვდა და თავი დამანება, თუმცა ჩემკენ მომართულ მზერას დროდადრო ვგრძნობდი. წინა დღეს თინა გავიცანი.

დედამ რომ მომაკითხა, უკვე იცოდა. ანა მასი ჰყავდა გაფრთხილებული: ჩვენს თავს ასეთი ამბავია და არ მინდა, რამე გამომეპაროსო. მაკდონალდში წავედით და ღია ადგილზე დავსხედით, დედა ძალიან ნაღვლიანი იყო, მე დაცარიელებული, ორივეს ძალიან გვიჭირდა, ერთმანეთის გამხნეება კი ვერ შევძელით. სამაგიეროდ, საღამოს დარეკა ანა მასმა და მასთან საუბრის შემდეგ დედა თითქოს გამხიარულებული მეჩვენა. ულაპარაკოდ ვიმეცადინე ყველა გავკეთილი და უხალისოდ დავიწყე მარველის რომელიღაც ფილმის ყურება, ჩემდა გასაკვირად კარგად შემეყოლია, მალე დედაც შემომიერთდა და 10 წუთის მერე უკვე ერთად ვიცინოდით. რა კარგია, ასეთი დედა რომ მყავს.

იმ დღის შემდეგ დედამ ახალი სტრატეგია შეიმუშავა. სახლში ნაკლებად ვიყავით, სამსახურიდან სკოლაში რომ გამომივლიდა, აუცილებლად სადმე უნდა გაგვევლო. სულერთია, მარკეტში, ტანსაცმლის მაღაზიაში, კაფეში, ვინმესთან სტუმრად ან ქუჩებში უმიზნოდ დავდიოდით და უბრალოდ, დრო გავგყავდა. ამის გამო სახლში დაქანცული ვზრუნდებოდით, სამაგიეროდ, იმ სიცარიელეს, რომელიც მამამ დატოვა, ვეღარ აღვიქვამდით, ყოველ შემთხვევაში, მაშინ ასე მეჩვენებოდა, ალბათ დედასაც.

მაგ დროს გადავწყვიტე, რომ მაღალ კლასებში აუცილებლად მექნებოდა მინიმუმ ერთი ტატუ და პირსინგებიც, თუ მომიხდებოდა. ეს აზრი მხოლოდ მარის გავუშხილე. ჯერ მიმტკიცებდა, მაგ ასე ვერც ვერთს ვერ გაიკეთებო, მერე მთელ კლასს მოსდო, მე კი ისე გავმწარდი, ვეცი და მთელი ბლუჯა თმა მოვაგლიჯე. მეგონა, ამ ჩხუბის შემდეგ გამარჯობასაც აღარ ვეტყვოდით ერთმანეთს, მაგრამ ანა მასმა მოახერხა და დღემდე მეგობრები ვართ, თანაც საუკეთესო. უკვე ერთი ტატუ მაქვს თეძოზე და პირსინგიც წარბზე. მგონი მეტს აღარ ვაპირებ. სხვათა შორის, მარიმაც მომბაძა და კოჭთან ტატუ გაიკეთა, ოღონდ დედამისს მთელი წელი ეჩალიჩა.

აბაზანიდან საძინებლისკენ მიმავალს, პირსახოცემოხვეულს თინა ამედეგა. აუ, რამდენს ლაპარაკობს ეს ბატი, მეუბნება, შენ-ნაირი ფეხები რომ მქონდეს ან მკერდი, შევიშლებოდიო. რა უნდა ჩემგან, მომასვენოს, რა ტვინი წამიღო, არ ვიცი, როგორ მოვიშორო თავიდან, ძირს ვიხედები და მის ბუმბულიან ოთახის ჩუსტებზე საშინლად მაჟურიალებს.

– ნუ მალავ შენს სხეულს, როდემდე უნდა იარო ამ ჯინსით და ფართო მაისურით, – მეუბნება ის.

უაზროდ შევყურებ და საერთოდ ვერ გამიგია, რა მისი საქმეა, რას ჩავიცვამ, მაგრამ იმდენად მკილია, არაფერს ვეუბნები და თმის შშრალეებს ვაგრძელებ. ხვდება, რომ ჩემს სივრცეში იჭრება და არც ისე ხალისით გადის ოთახიდან, რომელიც სპეციალურად ჩემთვის მოაწყვეს მამამ და თინამ, თავიანთ ახალ სახლში. როგორი დავალებული ვარ!

– მალე გამოდი სამზარეულოში, უკვე რვა გახდა, მე წაგიყვან სკოლაში. – შემომძახა უკვე ოთახიდან გასულმა.

ვდგავარ, თმას ვიმშრალე, თვალი მიშტერდება საწოლსა და ტუმბოს შორის გაბმულ ქსელზე და ისევე საკუთარი ცხოვრების ქსელში ვიხლართები.

მარის ამბებიდან ორი დღის შემდეგ ანა მასმა მთხოვა, გაკვეთილების შემდეგ დავლოდებოდი, მეც, რა თქმა უნდა, დაველოდე. დერეფანში ვიდექით, ჯერ ცოტა ხანს მიყურა, მერე მომიახლოვდა, მხარზე თავისი მსუბუქი ხელი დამადო და მითხრა:

– იცი? ელენე, შენზე ვენერვილობ. – ვიცი, მას, მაპატიეთ.

ანა მასმა ხელი გამიშვა, თავი ზემოთ ამიწია, თვითონ დაიხარა და ძალიან დაბალი ხმით მითხრა:

– ყოველთვის შეგიძლია მოხვიდე ჩემთან და ნებისმიერ საკითხზე დამელაპარაკო. – ახლა კი ერთი რჩევა უნდა გკითხო:

მეც რა შტერი ვიყავი, მთელი სერიოზულობით ვუთხარი:

– გისმენთ, მას!

მესინჯერში ალექსანდრეს შეტყობინებაა, მწერს, სკოლაში ერთად წავიდეთო, აქვე ცხოვრობს, გამიმართლა. იცის, რომ მამასთან დავრჩი.

აუ, ეს ბატი როგორ მოვიშორო თორე კი. ალექსანდრეს ვწერ, რომ ოც წუთში სადარბაზოსთან მოვიდეს, გაჩერება მაინც აქეთაა.

ჩქარ-ჩქარა ვჭამ და თან თინას თავიდან მოშორების მცდელობას ხელს არ ვაკლებ. როგორც იქნა, დამესხნა. ხო, მართლა, საუბრე: ფორთოხლის ფრეში და ყველიანი სენდვიჩები. გამოვიცანი, ნამდვილი – რა ჰქვია იმას? ხო, ვანგა ვარ.

ალექსანდრეზე მეფიქრება, უცნაურად იქცევა ამ ბოლო დროს, ადრე ერთად ვთამაშობდით ქსელში, ვჩეთაობდით, ახლა აღარ. მე თუ რამეს მივწერ, პასუხს მწერს, მაგრამ ორი სიტყვით და აღარც სკოლაში მელაპარაკება დიდად. გასაკვირია, დღეს რომ მოინდომა ჩემთან ერთად წამოსვლა.

ავტობუსში ვსხედვართ მე და ალექსანდრე. ჩვენ წინ მჯდომ ტიპს პატარა ლეკვი ჰყავს ხელში, ლეკვს ვეფერები, ისიც იტრუნება. მერე ალექსანდრეს გავხედავ და ძალიან დაძაბული მეჩვენება, ხელს ვკიდებ და ვეუბნები – წამო, ჩავდივართ.

სკოლამდე ხელჩაკიდებულები მივდივართ, არც ერთი არ ვუყურებთ ერთმანეთს, არც ხელს ვუშვებთ. კარგი შეგრძნებაა. ხალხი რატომღაც თვალს გვაცოლებს. მე მსიამოვნებს, ალექსანდრეს – არ ვიცი.

შესასვლელთან ანა მასი გვხვდება, ხელს გვიქნევს და ოდნავ ელიმება ჩვენი დანახვისას. ალექსანდრე ხელს მიშვებს და კარგა

მანძილით მასწრებს. მე ეგრე არ მეჩქარება, პირველი სპორტი გვაქვს, დღეს მგონი კალათბურთის დღეა და ძალიან მეზარება. ზოზინით მივუყვები კიბეს, გონებაში ისევე ჩემს ადრინდელ ამბებს დავტრიალებ.

ანა მასს ვუსმენ სულგანაბული, მიკვირს და მაინტერესებს, რა უნდა მითხრას. ის კი მეუბნება:

– მარწყვის რძე გირჩევნია, თუ შოკოლადის? – შოკოლადის, – ვპასუხობ გაცუბული.

ის ილიმის და ცოტა ხანში სკოლის ბუფეტიდან ორი ცალი შოკოლადის რძე მოაქვს, მერე სკოლის გარეთ მოაჯირზე ვსხედვართ, ფეხებს ვაქანავებთ და შოკოლადის რძეს ვსვამთ. ანა მასი გამოცანას მეუბნება, თუ გამოვიცნობ, შემდეგი მე უნდა მოვიფიქრო. ძალიან მაგარი შეგრძნებაა, იმაზე მეტი ვარ, ვიდრე ნერვებმოშლილი, მამისგან მიტოვებული ბავშვი, ჩემი მასწავლებელი ჩემთან ერთად არის. არც ძალიან მიჯავრდება. ჩემი ესმის. ცივი დღეა, მაგრამ მზიანი, ყველაფერი კარგადაა.

ასე ვისხედით, სანამ დედა არ მოვიდა, საკმაოდ დააგვიანა იმ დღეს. კიდევ კარგი, რომ დააგვიანა. მამას წასვლის შემდეგ პირველად ვიგრძენი ასეთი სიმსუბუქე.

სპორტის ვაკვეთილზე შევდივარ, ყველა კალათბურთს თამაშობს, მარის და ალექსანდრეს თავის გუნდში ავურჩევთ და ხელს მიქნევენ, მანიშნებენ შემოგვიერთდით.

